

Socioekonomický atlas Moravskoslezského kraje

LUBOR HRUŠKA A KOL., OSTRAVA 2012

Investice do vaší budoucnosti

Evropská unie

PODPOROVÁNO Z EVROPSKÉHO FONDU
PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ

ACCENDO – Centrum pro vědu a výzkum, o.p.s.

SOCIOEKONOMICKÝ ATLAS MORAVSKOSLEZSKÉHO KRAJE

Lubor Hruška a kolektiv

Ostrava 2012

Autorský kolektiv:

Ing. Lubor Hruška, Ph.D. PROCES, Centrum pro rozvoj obcí a regionů, s.r.o.
Ing. Michal Samiec PROCES, Centrum pro rozvoj obcí a regionů, s.r.o.
Mgr. Jiří Svobodník Regionální rada regionu soudržnosti Moravskoslezsko
Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy v Praze
Bc. Radka Matoláková PROCES, Centrum pro rozvoj obcí a regionů, s.r.o.
Ing. Ivana Foldynová PROCES, Centrum pro rozvoj obcí a regionů, s.r.o.

Jazyková korektura:

Mgr. Zuzana Tvrdá

Odpovědný redaktor:

Ing. Michal Samiec

Návrh obálky:

Nika Chadzipanajotidisová

Grafická úprava:

Ing. Radek Fújak

Recenzovali:

PhDr. Juraj Hon *sociolog*, Marketingová laboratoř Ostrava
Doc. Ing. Pavel Tuleja, Ph.D. *ekonom*, Katedra ekonomie, Obchodně podnikatelská fakulta v Karviné, Slezská univerzita v Opavě

Klíčová slova: aglomerace, migrace, prostorová sociologie, regiony, strukturální fondy, suburbanizace

Key words: agglomeration, migration, spatial sociology, regions, structural funds, suburbanization

Vydavatel: ACCENDO – Centrum pro vědu a výzkum, o.p.s., Ostrava 2012

Vydání: první

Financováno ze zdrojů Regionálního operačního programu regionu soudržnosti Moravskoslezsko na období 2007-2013

Copyright: © Lubor Hruška 2012

ISBN: 978-80-904810-6-0

ACCENDO – Centrum pro vědu a výzkum, o.p.s.

**SOCIOEKONOMICKÝ ATLAS
MORAVSKOSLEZSKÉHO KRAJE**

Lubor Hruška a kolektiv

Ostrava 2012

OBSAH

ÚVOD.....	7	9. DOTACE ROP MS DO OSTATNÍCH OBLASTÍ A CELKOVÉ DOTACE	
1. POLOHA A VYMEZENÍ MORAVSKOSLEZSKÉHO KRAJE		9.1 INTEGROVANÉ PŘÍSTUPY V ROP MORAVSKOSLEZSKO – IPRM A IPRÚ68	
1.1 VYMEZENÍ STRUKTURY OSÍDLENÍ	10	9.2 DOTACE DO OSTATNÍ REGIONÁLNÍ INFRASTRUKTURY, ZDRAVOTNICTVÍ A REGENERACE BROWNFIELDS V MSK	70
1.2 POČET OBYVATEL A JEHO VÝVOJ	12	9.3 CELKOVÉ DOTACE VE VŠECH OBLASTECH PODPORY ROP MORAVSKOSLEZSKO	72
2. DEMOGRAFICKÁ STRUKTURA MORAVSKOSLEZSKÉHO KRAJE		POUŽITÁ METODIKA.....	74
2.1 ROZLOŽENÍ OBYVATELSTVA	16	ZÁVĚR.....	76
2.2 MIGRAČNÍ PROCESY	18	SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK	79
2.3 STÁRNUTÍ POPULACE	20	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	80
3. SOCIÁLNÍ STRUKTURA MORAVSKOSLEZSKÉHO KRAJE		REJSTŘÍK.....	81
3.1 NEZAMĚSTNANOST	24	ABSTRAKT / ABSTRACT	82
3.2 VYLÁČENÍ DÁVEK HMOTNÉ NOUZE	26		
3.3 VZDĚLANOSTNÍ STRUKTURA	28		
3.4 KRIMINALITA	30		
3.5 INDEX SOCIÁLNÍ PROBLÉMOVOSTI V MORAVSKOSLEZSKÉM KRAJI ...	32		
4. EKONOMICKÁ STRUKTURA MORAVSKOSLEZSKÉHO KRAJE			
4.1 OBSAŽENÁ PRACOVNÍ MÍSTA	36		
4.2 ZAMĚSTNANÍ VE SLUŽBÁCH A PRŮMYSLU	38		
4.3 CESTOVNÍ RUCH V MORAVSKOSLEZSKÉM KRAJI	40		
5. DOTACE ROP MS DO DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURY			
5.1 DOTACE DO SILNIČNÍ INFRASTRUKTURY	44		
5.2 DOTACE DO DOPRAVNÍCH PROSTŘEDKŮ VEŘEJNÉ DOPRAVY	46		
5.3 DOTACE DO CYKLOSTEZEK	48		
6. DOTACE ROP MS DO CESTOVNÍHO RUCHU			
6.1 DOTACE DO CESTOVNÍHO RUCHU	52		
7. DOTACE ROP MS DO INFRASTRUKTURY SOCIÁLNÍCH SLUŽEB			
7.1 DOTACE DO INFRASTRUKTURY SOCIÁLNÍCH SLUŽEB	56		
8. DOTACE ROP MS DO ŠKOLSTVÍ, VOLNOČASOVÝCH AKTIVIT A PROJEKTŮ OBČANSKÉ VYBAVENOSTI			
8.1 DOTACE DO MATEŘSKÝCH A ZÁKLADNÍCH ŠKOL.....	60		
8.2 DOTACE DO STŘEDNÍCH ŠKOL.....	62		
8.3 DOTACE DO VOLNOČASOVÝCH AKTIVIT A OBČANSKÉ VYBAVENOSTI	64		

ÚVOD

Moravskoslezský kraj patří mezi nejdůležitější průmyslové regiony střední Evropy. Zaměření jeho hospodářské činnosti a jeho odvětvová struktura dnes přináší problémy související s restrukturalizací tohoto regionu a přeměnou industriální společnosti na postindustriální. Sociální problémy projevující se vlivem této transformace, jsou označovány jako nová sociální rizika nebo jako nezamýšlené důsledky postprůmyslové proměny.

Od počátku devadesátých let 20. století dochází k podstatnému zlepšení stavu životního prostředí vlivem poklesu průmyslové výroby, používáním šetrnějších technologií a také investicemi do ekologických opatření. I přesto patří kraj nadále, co se týče znečištění ovzduší, mezi nejzátíženější oblasti v České republice. Za nejzávažnější je považována kontaminace půdy a podzemních vod v důsledku průmyslové činnosti, důlních poklesů a znečištění povrchových vod i ovzduší. V současné době je nárůstem znečištění ovzduší postiženo zejména jádro Ostravské aglomerace.

Moravskoslezský kraj byl vždy vnímán jako kraj s velkými podniky těžkého průmyslu. Omezením těžby uhlí a změnou vlastnických vztahů se však tento pohled začíná postupně měnit. Dochází k procesu desindustrializace, doprovázeného snižováním velikosti průmyslových podniků. Průmysl zde však stále hraje klíčovou roli, i když dochází k posilování pozice lehkého průmyslu, rovněž dochází k síťovému uspořádání menších podniků, které jsou mezi sebou provázané obchodními vztahy. V Moravskoslezském kraji působí nejvíce odvětvových klastrů v rámci republiky (Strojírenský klastr, IT klastr, ENVICRACK – klastr na zpracování odpadu atd.).

Jako novou okolnost lze označit skutečnost, že aktéři regionálního rozvoje z podnikatelského sektoru dnes nejsou tak jako dřív úzce spjati s územím, ve kterém pracují a žijí, protože centrální sídla jejich firem jsou mimo Moravskoslezský region. Procesy globalizace tak zmenšují možnosti veřejné správy regulovat procesy ve svém území, což zvyšuje tlak na management obcí při plánování budoucího vývoje území a jeho udržitelnosti. Mění se rozložení ekonomických aktivit v prostoru i jejich struktura. Na jedné straně vznikají nové periferie a sociálně vyloučené oblasti a na straně druhé se zvyšuje neregulovaná zástavba v procesu suburbanizace v okolí měst. V porovnání s kompaktní regulovanou zástavbou jsou takto lokalizované objekty příčinou mnohem vyšší spotřeby energie, vody i jejich ztrát v rozvodných sítích. Lidé zde bydlící jsou mnohem více závislí na používání individuální automobilové dopravy. Doprovodným, zde vznikajícím jevem je sociální separace. Klesá celková rozloha částečně přirozených ekosystémů, biocenter a biokoridorů i půd vhodných pro zachování udržitelného stupně zemědělského, lesnického a rekreačního využívání krajiny.

Za horizontem událostí působících na transformaci soudobé společnosti lze spatřit také rozvoj komunikačních a informačních technologií, stárnutí populace, přesun zaměstnanců do sektoru služeb, či změny organizačních struktur tradičních sociálních sítí ve společnosti. K proměnám však dochází i ve způsobech vykonávané práce. Prudce vzrůstají požadavky na zaměstnance, především důraz na nové znalosti a kompetence, související zejména s rozvojem informačních technologií. Na trhu práce dochází k růstu rozdílů, a to jak v příjmech, tak i v délce nezaměstnanosti.

Zastírání klíčových problémů v sociální stratifikaci, přesouvání odpovědnosti i kompetencí na nejnižší úroveň, tj. k vedení jednotlivých obcí, dnes vede až k rozpadu soudržnosti a solidarity uvnitř větších územních celků. Otevírá se prostor pro nekontrolovatelné rozvíření nůžek od zdánlivých společenských

nerovností k naprosté nesouměřitelnosti, jejímž výsledkem je ekonomická polarizace společnosti a nárůst regionálních disparit. Mechanismy tohoto děje způsobují proměnu nám dosud známých sociálních struktur společnosti. Dochází k úpadku tradičních oblastí ekonomiky a tradičních profesí, které jsou úzce spjaty s prostorem, a to především v průmyslových městech. Zároveň dochází k hlubším majetkovým, mocenským a sociálním nesouměřitelnostem, které se projevují i v prostorové struktuře osídlení.

K jakémusi rovnoměrnému rozmístění obyvatelstva však nedošlo historicky nikdy, ani za období socialismu. V 70. a 80. letech 20. století byl systém osídlení v ČR ovlivňován pomocí střediskové soustavy sídel a populačně posilovala především okresní města. Na druhou stranu regionální rozdíly a rozmanitost jsou přirozené, a umožňují tak specializaci jednotlivých oblastí. V rámci globalizace, kdy dochází ke stírání vnějších rozdílů mezi regiony, je evidentní, že se prohlubují vnitřní rozdíly. Proto dnes nově vyvstává otázka, zda se nůžky společenské nerovnosti v území nerozevrou natolik, že by mohly nevratně způsobit socioekonomickou degradaci oblastí periferních – mimo rozvíjející se aglomeraci. Pro zachování funkčnosti sledovaného územního celku je především nutné udržet střediska osídlení v této oblasti.

V konceptu prostorového plánování je sice možné označit oblast mimo rozvíjející se aglomeraci za ekonomicky slabou nebo periferní, ale to k její stabilizaci nepřispěje. V rámci územně plánovacích činností nelze přímo iniciovat rozvoj v periferní oblasti, rovněž v rámci strategického plánování či ve směrech a cílech Kohezní politiky Evropské unie nelze v nejbližší době předpokládat masivní investice na podporu ekonomického rozvoje v periferních oblastech. Lze však použít nástroje komunitního plánování sociálních služeb a ekonomiky založené na sociálním podnikání, příp. další projekty z Evropského sociálního fondu pro stabilizaci funkce dané oblasti. Hospodářskou politiku je tedy nutné zacílit lokálně, na podporu malého a středního podnikání a na obnovu a stabilizaci sociálních sítí, především na místní úrovni.

Pohled na oblast regionálního rozvoje v širším pojetí dnes nabízí sociologie prostoru postavená na principech prostorového plánování jako systémového přístupu, který integruje plánovací postupy, pracovní procesy jako komplexní přístup k řízení událostí v území. Umožňuje vyvinout socioekonomické modely regionu, reaguje na měnící se nároky na činnost v prostoru a multidisciplinární integraci, nutí nastavit komunikační procesy mezi jednotlivými aktéry regionálního rozvoje a vyvolává potřebu vytvářet supervizi víceúrovňové komunikační platformy propojením technických, socioekonomických, environmentálních a sociálních disciplín s regionálním, strategickým, komunitním a územním plánováním. V dnešní době se stává prioritou proměnit stávající data (současnost je jimi zaplavena) ve znalost území a využít je pro management měst i regionů v jejich rozhodování. Pro sociologii prostoru je to příležitost jak ukázat, že bez sociologických znalostí nelze plánovat řízení regionů, měst a rozvoj komunit.

Cílem Socioekonomického atlasu Moravskoslezského kraje je na jedné straně postihnout procesy a jevy, kterými region v posledních 10 letech prochází, srovnáním a interpretací dat z let 2000, 2005, 2010 a předběžných dat ze Sčítání lidu, domů a bytů 2011, a na druhé straně posoudit a interpretovat geografické rozmístění dotací Regionálního operačního programu regionu soudržnosti Moravskoslezsko, které od roku 2007 proudí do mnoha sfér oblastí regionu (dopravy, cestovního ruchu, školství, sociálních služeb, zdravotnictví, rozvoje měst a obcí apod.).

1

POLOHA A VYMEZENÍ MORAVSKOSLEZSKÉHO KRAJE

VYMEZENÍ STRUKTURY OSÍDLENÍ
POČET OBYVATEL A JEHO VÝVOJ

1.1 VYMEZENÍ STRUKTURY OSÍDLLENÍ

Na nerovnoměrný vývoj struktury osídlení v Moravskoslezském kraji má nejsilnější vliv proces industrializace v 18. až 19. století, který výrazně ovlivnil středověkou sídelní strukturu území. Specifičnost zástavby v Moravskoslezském kraji spočívá také v historicky rozdílných stavebních zákonech Slezska a Moravy, každé z těchto území má jiný charakter – slezská část je typická rozvolněnou zástavbou, moravská naopak koncentrovanou. V současné době nejsilněji ovlivňuje strukturu osídlení příslušnost obcí k Ostravské aglomeraci, kde se koncentruje většina sociálních i ekonomických aktivit v kraji. Ačkoli se rozkládá pouze na 40 % rozlohy, žije v ní 81 % obyvatel a je zde lokalizováno 87 % pracovních míst.

Aglomeraci není možné chápat jen jako prostý součet obcí v okolí většího města, kde každá má svůj počet obyvatel a další charakteristiky, ale jako novou formu sídelní jednotky svého druhu. V aglomeraci platí odlišné vztahy než v okolním prostoru. Dochází k slévání okrajových částí větších měst s okolními obcemi a vytváření nepřetržité zástavby. Rovněž existuje pravidelná dojíždka obyvatel aglomerace do jeho jádra za prací, školou a dalšími službami. Mezi městem a jeho okolím, které nazveme aglomerací, tedy dochází k intenzivním vazbám.

Ostravská aglomerace vznikla na základě industriálních procesů souvisejících s těžbou černého uhlí a těžkým průmyslem. Rovněž klíčovým podnětem pro její rozvoj bylo v minulosti napojení na železniční síť (Ferdinandova dráha) a v současné době dobudování dálnice D1. Aglomerace leží v severojižním dopravním koridoru evropského významu daného reliéfem území. Specifičností Ostravské aglomerace je polycentrická struktura, která se projevuje v existenci relativně velkých sídel v celé aglomeraci. Dominantní pól jádra aglomerace Ostrava je umístěn excentricky v západní části. V aglomeraci se protínají dvě rozvojové osy – hlavní osa je severojižní, která pokračuje směrem do polských Katovic, a vedlejší rozvojová osa Opava – Ostrava – Třinec, jejíž význam roste. Vytváří to tzv. Slezský kříž, který se projevuje v dopravní infrastruktuře. Jádro aglomerace se vyznačuje celoplošnou urbanizací, kterou lze identifikovat rozložením bytového fondu (viz následující mapa – tmavě hnědé oblasti především souvisí s výskytem panelových sídlišť a světle hnědé oblasti s nižším počtem bytů tvořené především rodinnou zástavbou). V ostatním území je

zachována bodová struktura osídlení. Jádro území aglomerace bylo zasaženo důlní činností, nicméně v současné době na většině území tyto vlivy doznívají. Ekonomický charakter aglomerace je stále založen na průmyslu, ale mění se jeho orientace na lehčí průmysl. Výrazně se rozvíjí sektor služeb, především v IT oblasti.

V území aglomerace bylo ještě vyčleněno užší a širší jádro. **Většina ekonomických aktivit se odehrává v užším jádru, které je bráno jako území s nejvyšší koncentrací sledovaných jevů. Je vymezeno obcemi Ostrava, Havířov, Hlučín, Orlová, Bohumín, Karviná a oproti dřívějšímu vymezení dle nařízení vlády ze 17. srpna 1994 je toto území posíleno o obec Frýdek-Místek. Frýdek-Místek se stal v posledních letech atraktivní pro vystěhovalé z Ostravy, dále velmi narostla intenzita dopravy a celkově stoupá zájem o toto území. V širším jádru už vlivy jednotlivých ukazatelů nejsou tak silné, jako v užším jádru, v procentuálním vyjádření toto území zahrnuje více než 80 % sledovaných jevů.**

I když ORP Opava (včetně Opavy) částečně spadá do aglomerace a statutární město Opava je druhým nejvýznamnějším sídlem kraje, stále si zachovává vůči Ostravě vlastní identitu. Je třeba neopomenout velmi silný vliv ORP Nový Jičín. Území Oderska, Vítkovska, Bruntálska, Rýmařovska a Krnovska zůstává územím s významným vlivem pro existenci a život kraje zejména z toho důvodu, že to jsou bezprostředně navazující rekreační oblasti, které je třeba podporovat v dalším rozvoji a podpoře cestovního ruchu.

Z hlediska terénního reliéfu se užší jádro aglomerace v rámci Moravskoslezského kraje přirozeně vytvořilo v oblastech s nižší nadmořskou výškou (200 – 300 m. n. m.), kolem města Ostravy. Pokud se podíváme na širší vymezení aglomerace, pouze malá část tohoto území je v oblastech s vyšší nadmořskou výškou (na Třinecku). Oblast s nižší nadmořskou výškou představuje především prostor Moravské brány a Ostravské pánve, kterou tvoří sníženina mezi Karpatskou a Hercynskou soustavou. Mezi vodotečemi Odra, Ostravice a Lučina se zvedají plošiny říčních teras o průměrné nadmořské výšce 230-240 m n. m, široké nivy řek leží ve výšce 209 – 220 m n. m.

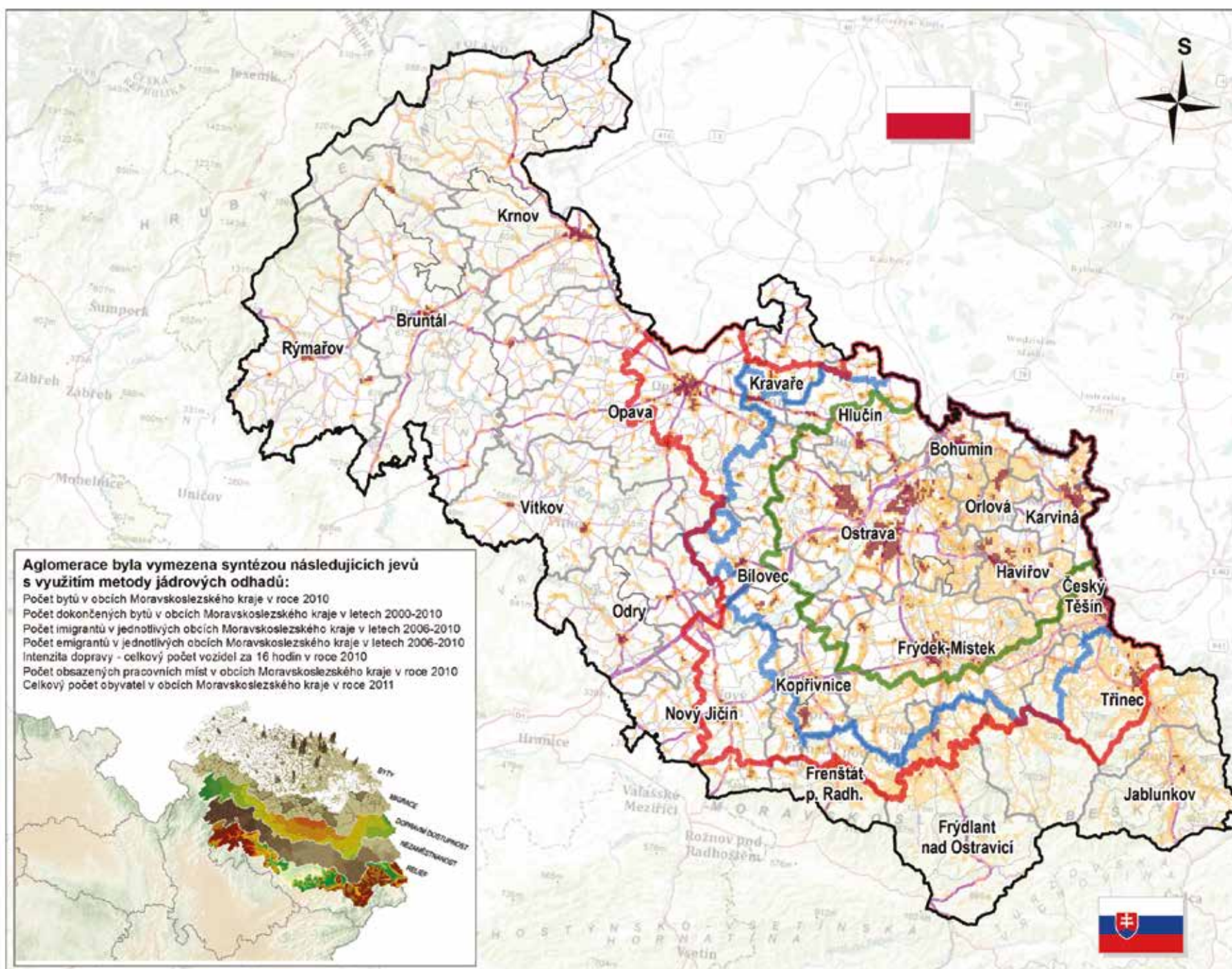
Tabulka 1.1.1: Vybrané ukazatele charakterizující užší jádro aglomerace, aglomeraci, oblast Moravskoslezského kraje mimo aglomeraci a MSK celkově

Ukazatele	užší jádro		aglomerace		mimo aglomeraci		MSK
	absolutně	[%]	absolutně	[%]	absolutně	[%]	
Rozloha [km ²]	981	18,1	2 175	40,1	3 252	59,9	5 427
Počet obyvatel 2010	730 320	58,7	1 013 912	81,4	231 385	18,6	1 245 297
Přistěhovalí do Ostravy 2006-2010	5 582	62,7	7 639	85,8	1 264	14,2	8 903
Vystěhovalí z Ostravy 2006-2010	10 439	65,2	13 934	87,0	2 088	13,0	16 022
Obsazená pracovní místa 2009	295 845	62,4	410 976	86,6	63 367	13,4	474 343
Průměrná intenzita dopravy 2010 (roční průměr počtu motorových vozidel za 24 hodin)	5 420	-	5 015	-	2 208	-	3 608
Počet bytů celkem 2011	308 652	59,1	426 200	81,7	95 701	18,3	521 901
Počet dokončených bytů 2000-2010	10 975	48,7	17 220	76,4	5 327	23,6	22 547

Zdroj: zpracování PROCES

VYMEZENÍ STRUKTURY OSÍDLENÍ V MORAVSKOSLEZSKÉM KRAJI

Administrativní členění (2012):

- Hranice kraje
- Hranice ORP
- Hranice POÚ
- Hranice obcí

Aglomerace (2011):

- Aglomerace
- Širší jádro
- Užší jádro

Silniční síť (2010):

- Dálnice
- Silnice I. třídy
- Silnice II. třídy
- Silnice III. třídy

Počet bytů (2010):

- max.: 1192 bytů
- min.: 1 byt
- GRID: 300 x 300 m

0 10 20 km

Zdroj dat:
Český statistický úřad
Ředitelství silnic a dálnic
Topografický podklad:
www.arcgisonline.com

PROCES

1.2 POČET OBYVATEL A JEHO VÝVOJ

Moravskoslezský kraj patří mezi nejvíce urbanizované prostory v rámci České republiky a do roku 2008 byl i nejlidnatějším krajem, maximálního počtu obyvatel (1 285 600) dosáhl v roce 1994. Většina měst Moravskoslezského kraje však nyní ztrácí obyvatelstvo, a jelikož trend bude pokračovat, vedení měst musí zefektivnit hospodaření – vzhledem ke snižování počtu obyvatel se budou snižovat příjmy z rozpočtového určení daní. Města budou muset adekvátně reagovat na suburbanizaci a zvyšující se podíl seniorů. Měla by uvážlivě plánovat investice do velkých rozvojových projektů z peněz Evropské unie a zvažovat, zda nepřinesou další finanční zátěž na městské rozpočty v následujících letech. Z důvodu poklesu obyvatelstva se bude zvyšovat nákladnost provozování technické infrastruktury.

Od roku 1995 dochází k mírnému poklesu počtu obyvatel v kraji. Od roku 1995 do 2010 poklesl počet obyvatel Moravskoslezského kraje o zhruba 38 tisíc, tedy o tři procenta. V současné době (tj. dle ČSÚ 1. 1. 2012) je Moravskoslezský kraj na třetím místě s 1 230 613 obyvateli, nejvíce obyvatel má Středočeský kraj (1 279 345) a Hlavní město Praha (1 241 664).

Od roku 1971 došlo v rámci České republiky k poklesu počtu obcí, přičemž nejmenší počet obcí byl v roce 1981. Další výrazné změny nastaly v roce 1991, kdy větší počet obcí vznikl odloučením se od větších měst. Obdobný vývoj byl samozřejmě i v Moravskoslezském kraji.

Ostrava má 304 924 obyvatel (1. 4. 2012). Všechna města Moravskoslezského kraje nad 10 tisíc obyvatel ztrácí obyvatelstvo. Mezi další významná města kraje patří statutární města, jako je např. Havířov se svými více než 79 tisíci obyvatel, Karviná (59,6 tis. obyvatel), Opava (58,6 tis. obyvatel) a Frýdek-Místek (58 tis. obyvatel).

V ČR je největší počet obcí ve velikostní kategorii 200-499 obyvatel, přičemž v této kategorii se Moravskoslezský kraj zcela odlišuje. Nejvíce zastoupená sídla jsou ve velikostní kategorii 1000-1999 obyvatel a v kategorii 500-999 obyvatel. Obě tyto kategorie dohromady tvoří 52 % všech obcí v Moravskoslezském kraji. Při porovnání struktury osídlení mezi kraji se nejvíce odlišuje struktura Prahy a následně pak Moravskoslezského kraje. Na druhou stranu nejpodobnější je struktura Plzeňského a Jihočeského kraje a následně Královéhradeckého a Pardubického kraje.

V Moravskoslezském kraji výrazná převaha obyvatel žije ve městech nad 20 tis. obyvatel, jedná se o 60 % obyvatel. V rámci České republiky v těchto obcích žije jen 43 % obyvatel a na druhou stranu v malých obcích do 500 obyvatel žije 8 % populace, přičemž celkový podíl těchto obcí na celkové sídelní struktuře je 56 %. Rovněž s výjimkou Prahy má Moravskoslezský kraj nejvyšší hustotu zalidnění, která dosahuje hodnoty 229,1 obyvatel na km², oproti hustotě zalidnění v celé České republice, jež dosahuje hodnoty zhruba o 100 obyvatel na km² nižší (cca 133). Ukazuje to na silnou koncentrací obyvatel v Moravskoslezském kraji do měst, a to především v rámci Ostravské aglomerace.

Od roku 1991 dochází v ČR ke snižování počtu obyvatel ve městech nad 10 tis. obyvatel a narůstá počet obyvatel v menších obcích. Tyto procesy jsou velmi výrazné v Moravskoslezském kraji, kde ve městech od 10 tis. do 20 tis. obyvatel došlo v letech 1991-2001 k úbytku 22 % obyvatel.

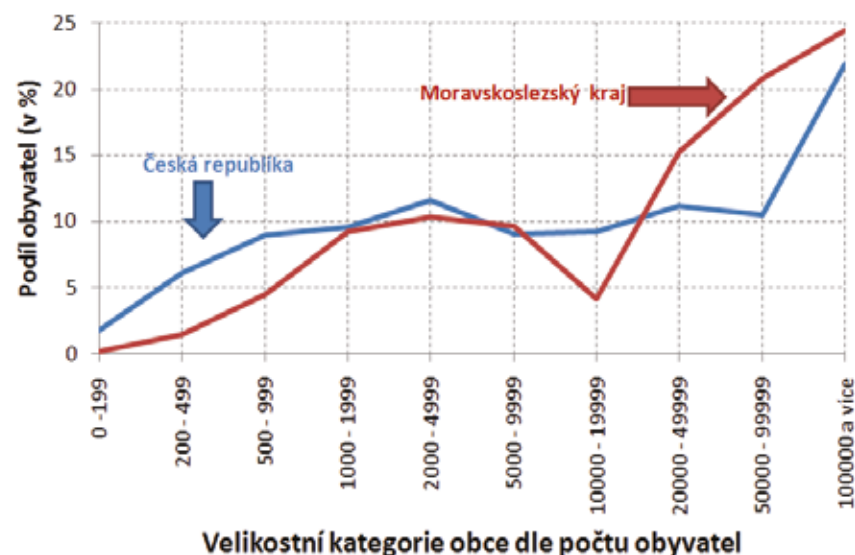
Proces koncentrace obyvatelstva do zázemí Ostravy probíhal především v období 1869 až 1980. Nejsilnější koncentrace obyvatelstva byla v době první

vlny industrializace, tedy mezi roky 1869 až 1950. Následně byl proces koncentrace slabší. V letech 1991 až 2011 se proces heterogenizace opět změnil – území, ve kterém žilo 50 % obyvatelstva kraje, se začalo totiž mírně rozšiřovat. Desindustrializace spojená se suburbanizací způsobila nový způsob formování území s největší koncentrací obyvatelstva (tj. Ostrava a její zázemí), tento proces je označován jako „decentralizovaná koncentrace“.

Ve všech městech nad 10 000 obyvatel se snižuje počet obyvatel především migrací, ale i negativním přirozeným přírůstkem. V odborné literatuře se tento proces nazývá **shrinking cities**. Výjimkou je pouze město Hlučín, kde dochází k nárůstu obyvatelstva.

Pro obce v Moravskoslezském kraji je podstatná příslušnost k Ostravské aglomeraci. Na obce, které spadají do Ostravské aglomerace, má krajská metropole primární vliv. V blízkém sousedství aglomerace jsou obce se sekundárním vlivem a na ostatní obce působí aglomerace nepřímo.

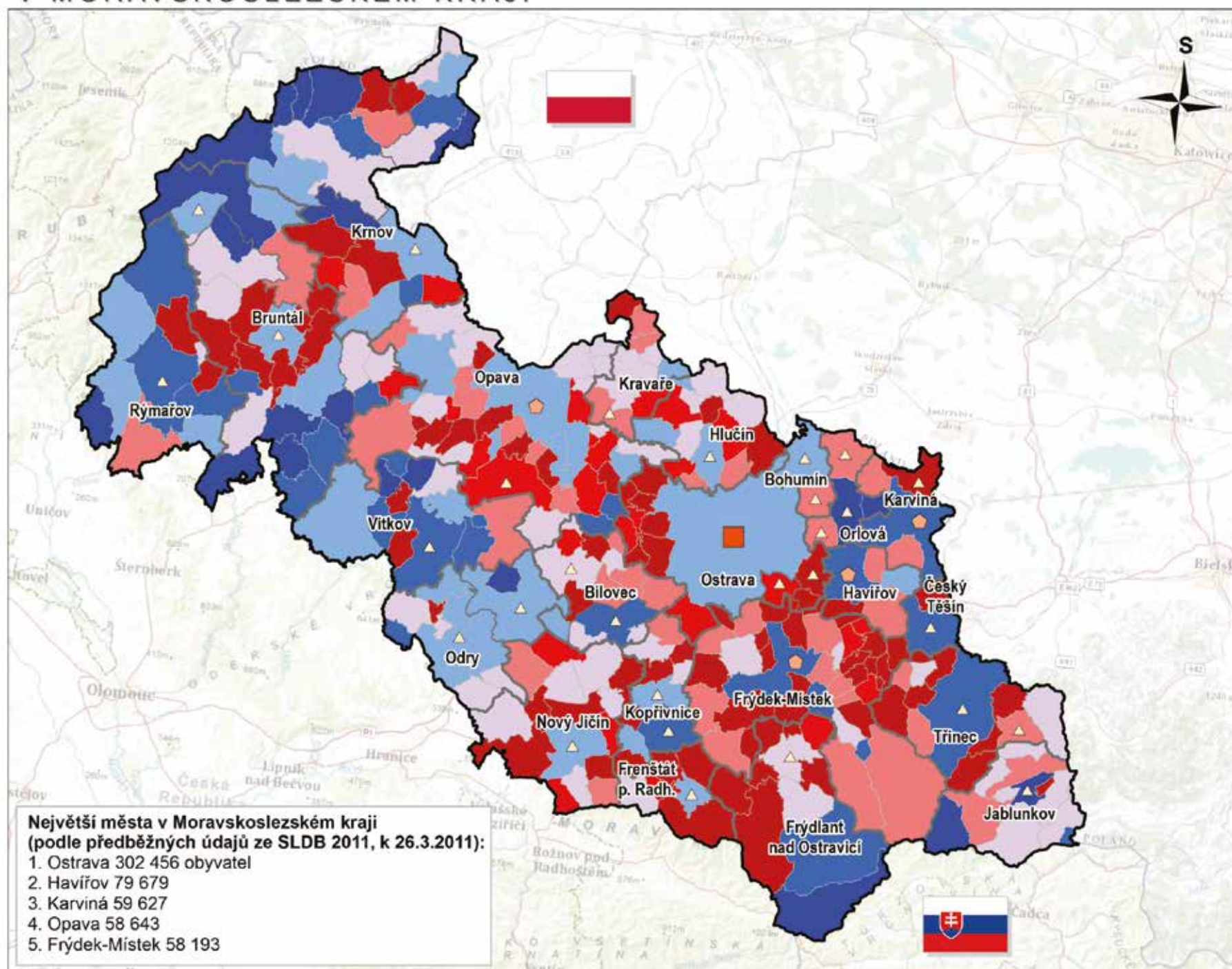
Graf 1.2.1: Porovnání struktury obcí dle podílu obyvatel v roce 2011

Zdroj: ČSÚ - Běžná evidence obyvatelstva k 1. 1. 2011

POČET OBYVATEL A JEHO VÝVOJ V LETECH 2000 - 2010 V MORAVSKOSLEZSKÉM KRAJI

**Největší města v Moravskoslezském kraji
(podle předběžných údajů ze SLDB 2011, k 26.3.2011):**

1. Ostrava 302 456 obyvatel
2. Havířov 79 679
3. Karviná 59 627
4. Opava 58 643
5. Frýdek-Místek 58 193

Administrativní členění (2012):

- Hranice kraje
- Hranice ORP
- Hranice POÚ
- Hranice obcí

Kategorie vybraných obcí MSK podle počtu obyvatel (2011) a procentuální změna počtu obyvatel mezi 2000 a 2010:

- krajské město
- ◻ města s 50 000 až 100 000 obyv.
- ▲ obce s 5000 až 50 000 obyv.

- méně než -8,00
- -7,99 - -5,00
- -4,99 - -2,00
- -1,99 - 2,00
- 2,01 - 5,00
- 5,01 - 8,00
- více než 8,00

0 10 20 km

Zdroj dat:
Český statistický úřad:
Běžná evidence obyvatelstva
Předběžné výsledky SLDB 2011
Topografický podklad:
www.arcgisonline.com

PROCES

2 DEMOGRAFICKÁ STRUKTURA MORAVSKOSLEZSKÉHO KRAJE

ROZLOŽENÍ OBYVATELSTVA
MIGRAČNÍ PROCESY
STÁRNUTÍ POPULACE

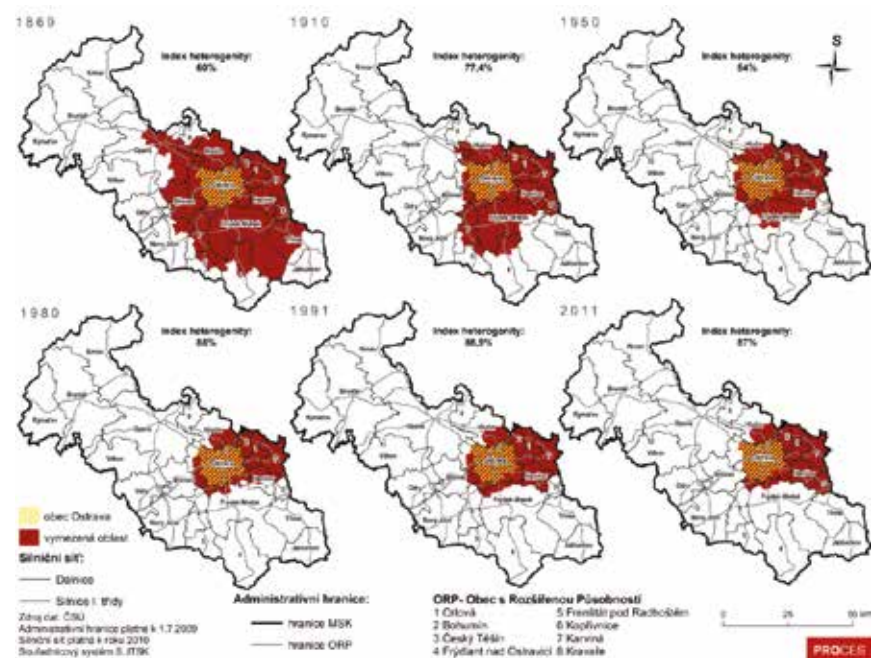
2.1 ROZLOŽENÍ OBYVATELSTVA

Industrializace, která v kraji probíhala v minulosti, zvyšovala koncentraci obyvatelstva v bezprostředním okolí Ostravy. Díky pracovním příležitostem vytvořeným v minulosti hlubinným dobýváním černého uhlí a přidruženým průmyslem v Ostravsko-karvinské uhelné pánvi je i dnes nejvyšší hustota osídlení Moravskoslezského kraje právě na tomto území. Desindustrializace naopak v dnešní době začíná koncentraci obyvatelstva snižovat.

Proces koncentrace obyvatelstva do zázemí Ostravy probíhal především v období 1869 až 1980. K období s neintenzivnější koncentrací obyvatelstva patřila ovšem první vlna industrializace, doba mezi 1869 až 1950. Mezi roky 1950 až 1991 byl proces koncentrace slabší. A v letech 1991 – 2011 se proces heterogenizace opět změnil – oblast, ve které žilo 50 % obyvatelstva kraje, se začala totiž mírně rozšiřovat.

Desindustrializace spojená se suburbanizací vedla k nové formě expanze území s největší koncentrací obyvatelstva, tj. města Ostravy a jeho zázemí, tento proces je v odborné literatuře označován jako tzv. „decentralizovaná koncentrace“. Pokud se zaměříme na vývoj sídelní struktury v Moravskoslezském kraji, dochází ke snižování populační váhy velkých měst, především Ostravy, ve prospěch nárůstu obcí ve velikostní kategorii do 9999 obyvatel. Nejsilnější nárůst obcí je v kategorii 1000-1999 obyvatel.

Obrázek 2.1.1: Vývoj indexu heterogenity v Moravskoslezském kraji od roku 1869

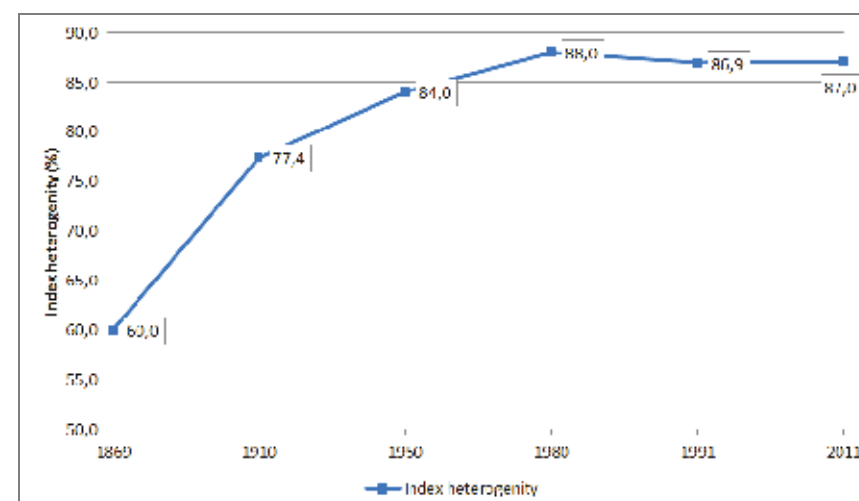

Tabulka 2.1.1: Hustota zalidnění v SO ORP MSK

Název SO ORP	Plocha (km ²)	Počet obyv. (2011)	Hustota zalid. (2001)	Hustota zalid. (2011)	Rozdíl v hustotě zalid. (%)
Bílovec	162,35	25 940	159,48	159,78	0,19
Bohumín	48,05	29 788	624,32	619,95	-0,70
Bruntál	629,41	38 695	62,93	61,48	-2,31
Český Těšín	44,42	26 621	617,19	599,35	-2,89
Frenštát pod Radhoštěm	98,62	19 132	190,41	193,98	1,88
Frýdek-Místek	480,43	110 128	225,88	229,23	1,48
Frýdlant nad Ostravicí	317,40	23 361	69,39	73,60	6,06
Haviřov	88,20	97 217	1 131,84	1 102,22	-2,62
Hlučín	165,35	40 177	240,65	242,98	0,97
Jablunkov	175,99	22 542	128,46	128,09	-0,29
Karviná	105,62	72 466	710,97	686,10	-3,50
Kopřivnice	121,28	41 511	344,78	342,28	-0,72
Kravaře	100,58	21 344	206,55	212,21	2,74
Krnov	574,19	42 271	75,29	73,62	-2,22
Nový Jičín	283,54	50 200	170,98	177,05	3,55
Odry	224,00	17 443	78,96	77,87	-1,39
Opava	567,05	101 683	181,67	179,32	-1,30
Orlová	69,96	45 683	688,43	652,99	-5,15
Ostrava	331,50	334 502	1 034,33	1 009,05	-2,44
Rýmařov	332,29	16 536	52,07	49,76	-4,42
Třinec	234,66	55 760	239,54	237,62	-0,80
Vítkov	280,13	13 982	50,96	49,91	-2,05
Moravskoslezský kraj	5 435,02	1 246 982	233,57	229,43	-4,14

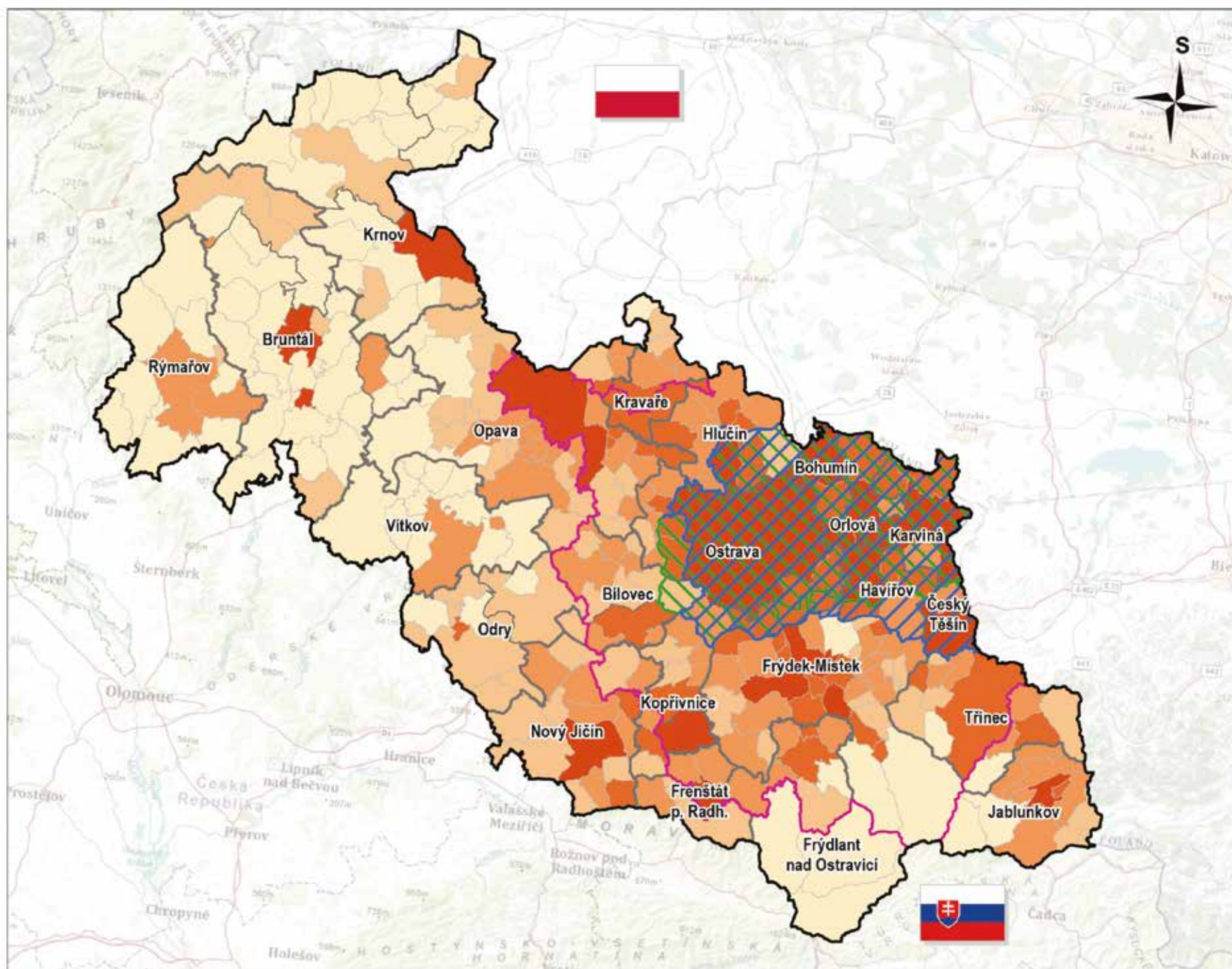
Zdroj: zpracování PROCES

Graf 2.1.1: Vývoje indexu heterogenity MSK v letech 1869-2011

Zdroj: zpracování PROCES

ROZLOŽENÍ OBYVATELSTVA V MORAVSKOSLEZSKÉM KRAJI

Administrativní členění (2012):

- Hranice kraje
- Hranice ORP
- Hranice POÚ
- Hranice obcí

Hustota zalidnění (2011):

- méně než 50,00
- 50,01 - 100,00
- 100,01 - 200,00
- 200,01 - 500,00
- více než 500,00

Koncentrace obyvatelstva:

- ▨ Území, na kterém žije polovina obyvatel MSK (2011)
- ▨ Území, na kterém žila polovina obyvatel MSK (1980)
- ▨ Území, na kterém žila polovina obyvatel MSK (1869)

Index heterogenity: 60 % (1869), 88 % (1980), 87 % (2011)

Index heterogenity: podíl zbylé části kraje k části kraje, na které je koncentrováno 50 % obyvatelstva

0 10 20 km

Zdroj dat:
Český statistický úřad
Topografický podklad:
www.arcgisonline.com

PROCES

2.2 MIGRAČNÍ PROCESY

Industriální společnost byla postavena na průmyslových regionech, vyznačujících se silnou koncentrací obyvatelstva. S procesem industrializace a rozvojem měst byl spojen nárůst prostorové mobility obyvatelstva. Tento růst dále pokračuje, avšak v industriálním období docházelo k silně koncentračním tendencím, kdy se lidé jednostranně stěhovali do průmyslových měst. V době postindustriální je charakteristický obousměrný pohyb (mezi jádrem a zázemím). V současné fázi proměny společnosti dochází k výrazným dekoncentračním tendencím v rozmístění obyvatelstva a proti nim stojící koncentrace pracovních míst do aglomerací. V migračních procesech v Moravskoslezském kraji je dominantní vnitrokrajská migrace (dvoutřetinový podíl), za posledních 20 let došlo k mírnému nárůstu migračních vzdáleností. Nejsilnější mimokrajská migrace je v západní části MSK (zejména směrem do Prahy a Olomouce).

Mezikrajskou migrací ztratil MSK v posledních 20 letech 41 353 obyvatel. Nejvýraznější rozdíl je v posledních pěti letech, kdy kraj ztratil 14 510 obyvatel. Celkový migrační pohyb v MSK v průběhu let 1991 až 2010 činil 495 118 obyvatel. Vnitrokrajská migrace se na celkovém migračním pohybu podílí ze 66 %. V rámci ORP je tento podíl čtvrtinový, nicméně se projevuje rostoucí tendence migračních pohybů v rámci SO ORP. Jak však některé studie ukazují (Ivan, Tvrдый, 2008), dochází k mírnému nárůstu vzdáleností migrace v rámci kraje od 90. let. Rovněž roste vzdálenost mezikrajské migrace, což je způsobeno především odchodem mladých lidí do Prahy a Středočeského kraje.

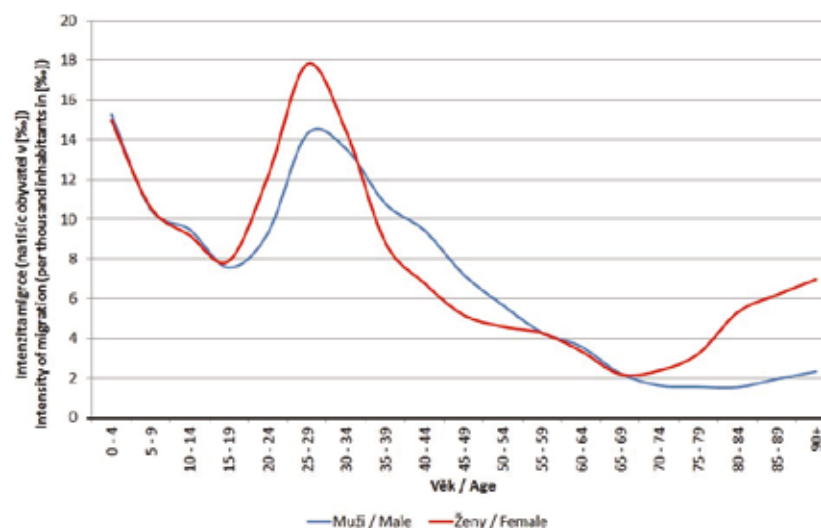
Migrace ze SO ORP Moravskoslezského kraje mimo kraj dosahuje nejvyšší úrovně (35 %) v ORP Rýmařov a Bruntál, pro které jsou přitažlivé cíle Praha a Olomouc, a pak také v ORP Frenštát p. R., Kopřivnice, Nový Jičín a Odry, které mají přibližně stejnou dojezdovou vzdálenost jak do Ostravy, tak i do Olomouce. Všechna statutární města kraje mají záporné migrační saldo. Většina měst v letech 2006 – 2010 ztratila několik set (statutární města i několik tisíc) obyvatel.

Takovým případem je i město Rýmařov, které se vlivem migrace obyvatel vysídlovalo, a zároveň se zvýšil průměrný věk obyvatel. Ve městě Karviná také došlo

vlivem migrace k úbytku obyvatel. V tomto případě se však jedná o migraci lidí převážně v produktivním věku. Podobná situace je v celém SO ORP Karviná. V Havířově dříve nazývaném „město mladých“ dnes rapidně přibývá seniorů a sociálně slabých.

Migrace z SO ORP MSK, která směřuje mimo kraj, ve většině případů míří do Prahy, v případě SO ORP Ostrava je dokonce druhým nejčastějším migračním cílem vůbec. Pouze v případě SO ORP Rýmařov je nejčastějším mimokrajským cílem migrace Olomouc. Druhým nejčastějším cílem migrace mimo MSK je Brno. V případě SO ORP Bruntál a Rýmařov jsou častými cíli ORP v Olomouckém kraji (Šternberk, Šumperk, Prostějov, Jeseník). Kromě Prahy se mnoho lidí stěhuje také do SO ORP ve Středočeském kraji v zázemí hlavního města (Černošice, Brandýs n. L. – Stará Boleslav, Lysá nad Labem).

Graf 2.2.1: Intenzita migrace mužů a žen podle věku v letech 2006 – 2010

Zdroj dat: ČSÚ – Běžná evidence migrací

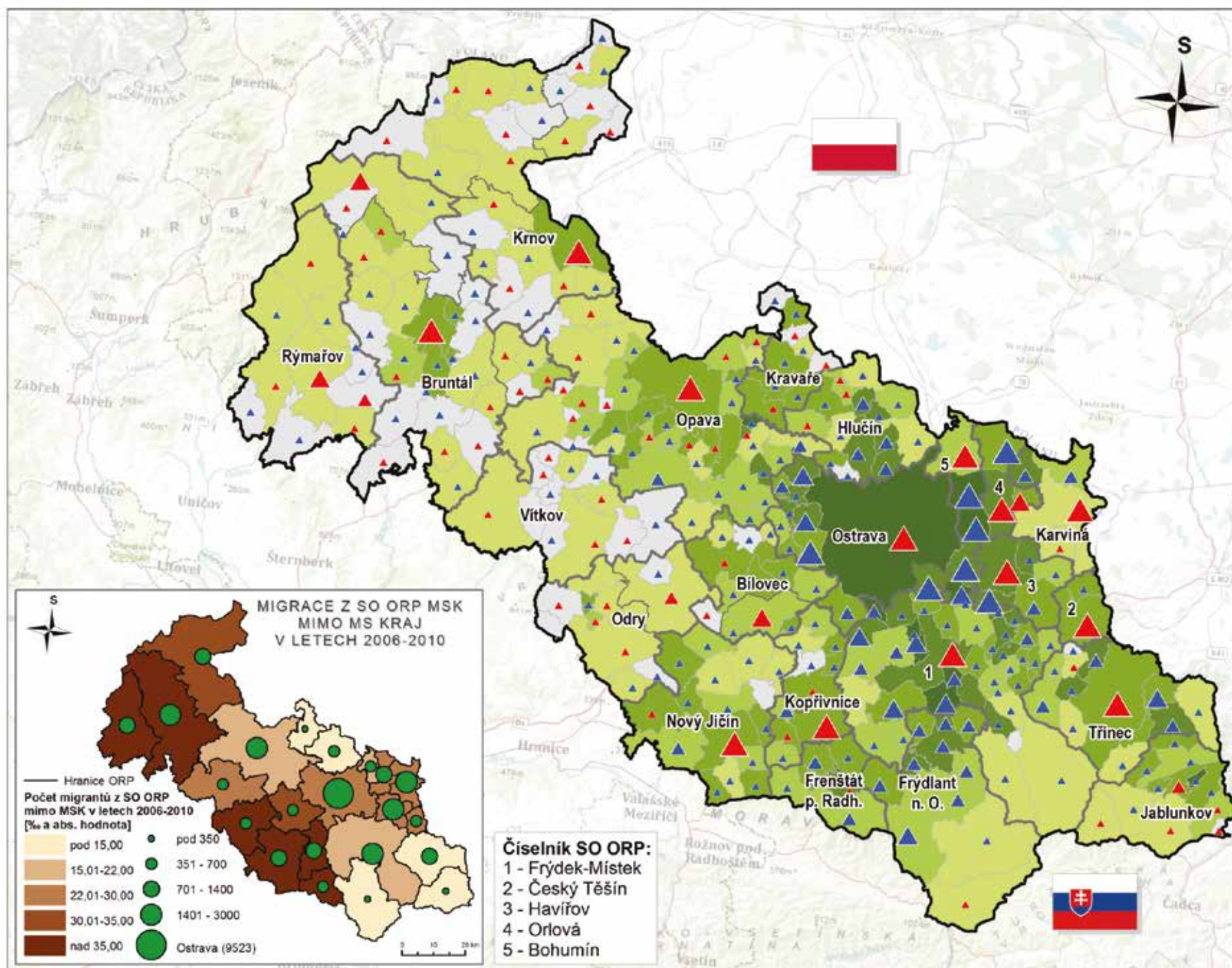
Tabulka 2.2.1: Počty migrantů podle typu stěhování (pětileté průměry a jejich změna)

Typ migrace	Jednotka	Období				Celkem
		1991 - 1995	1996 - 2000	2001 - 2005	2006 - 2010	
Celkový migrační pohyb v kraji	Počet	136 798	108 760	117 698	131 862	495 118
Přistěhovalí z ostatních krajů ČR	Počet	19 424	13 498	13 885	15 619	62 426
	%*	17,50	15,60	15,10	15,40	16,00
Vystěhovalí mimo MSK	Počet	25 735	22 203	25 712	30 129	103 779
	%*	21,90	23,30	24,80	25,90	24,00
Rozdíl	Počet	-6 311	-8 705	-11 827	-14 510	-41 353
V rámci kraje bez SO ORP	Počet	62 192	46 910	49 252	52 499	210 853
	%**	45,50	43,10	41,80	39,80	42,60
V rámci SO ORP	Počet	29 447	26 149	28 849	33 615	118 060
	%**	21,50	24,00	24,50	25,50	23,80
Migrační pohyb v kraji	%**	67,00	67,20	66,40	65,30	66,40

Zdroj dat: ČSÚ – Běžná evidence migrace. Pozn.: * Procento u přistěhovalých vyjadřuje podíl přistěhovalých osob z jiných krajů/ celkovému počtu osob, které po stěhování mají trvalý pobyt v kraji. U vystěhovalých osob je to analogicky. ** Vztaheno k celkovému migračnímu pohybu v kraji.

MIGRAČNÍ PROCESY V OBCÍCH A SO ORP MORAVSKOSLEZSKÉHO KRAJE

Administrativní členění (2012):

- Hranice kraje
- Hranice ORP
- Hranice POÚ
- Hranice obcí

Dokončené byty na km² (2010):

- Žádný dokončený byt
- méně než 0,25
- 0,26 - 0,50
- 0,51 - 1,00
- 1,01 - 2,50
- více než 2,50

Kladné saldo migrace (2006-10):

- ▲ 100 a méně
- ▲ 101 - 200
- ▲ 201 - 300
- ▲ 301 a více

Záporné saldo migrace (2006-10):

- ▲ -100 a méně
- ▲ -199 - -100
- ▲ -299 - -200
- ▲ -300 a více

Zdroj dat:
 ČSÚ - Městská a obecní statistika
 ČSÚ - Běžná evidence migrace
 Topografický podklad:
 www.arcgisonline.com

PROCES

2.3 STÁRNUTÍ POPULACE

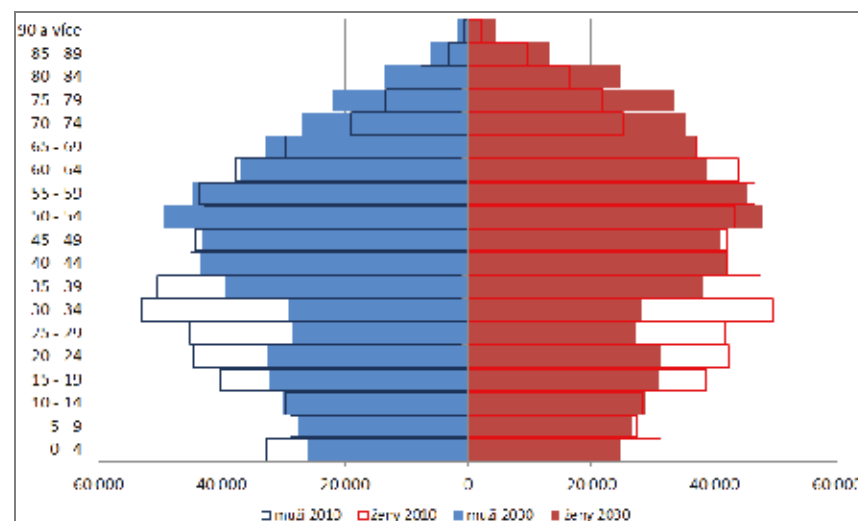
Stárnutí populace a úbytek obyvatel patří mezi demografické problémy, se kterými se potýká nejen Moravskoslezský kraj, ale také celá Česká republika a řada evropských zemí. Hlavní příčinou tohoto stále se stupňujícího problému je zejména snižující se porodnost, snižování měr úmrtnosti a prodlužující se délka života, což má za následek zvyšování podílu starých osob v populaci. Z toho plyne zvyšující se podíl ekonomicky závislých lidí, majících vyšší nároky jak na systém důchodového pojištění, tak na zdravotní a sociální péči a na bydlení. Z geografického hlediska nelze lokalizovat výraznou koncentraci obcí s vysokým podílem starší složky populace v rámci Moravskoslezského kraje.

Procesy stárnutí, které budou probíhat ve všech správních obvodech obcí s rozšířenou působností, se dotknou i největších měst Moravskoslezského kraje. V roce 2010 byl nejnižší podíl osob nad 65 let v Kopřivnici a Orlové (mezi 11 a 12 procenty). V roce 2030 ve všech městech nad 20 tisíc obyvatel v kraji bude tato věková skupina tvořit minimálně pětinu populace. Největší podíl na populaci budou senioři nad 65 let tvořit v Karviné, Třinci a Frýdku-Místku (všude více jak 22 %).

Výrazně poroste také index stáří (tzn. podíl obyvatel starších 65 let na 100 obyvatel ve věku do 14 let). Zatímco v roce 2010 byla nejnižší hodnota tohoto indexu v Kopřivnici (78,90), o dvacet let později ve stejném městě vzroste tato hodnota o téměř 60 (na 134,61). Což znamená, že za dvacet let v Kopřivnici přibude 60 občanů ve věku nad 65 let na 100 lidí do 14 let (z necelých 80 na zhruba 130). Největší index stáří bude mít město Karviná (171,70), hodnotu indexu stáří 160 ještě překročí Havířov a Frýdek-Místek.

Historicky měla nejvyšší porodnost města a obce na Bruntálsku, ale vinou výrazného migračního odlivu porodnost v této oblasti klesá. Pro horizont roku 2030 byla vypracována demografická prognóza počítající s nezměněným reprodukčním chováním obyvatelstva a podle ní některé SO ORP (např. Rýmařov) či některá města (Havířov, Karviná) zestárnou také vlivem klesající porodnosti a v případě, že budou pokračovat současné trendy, tak se i vysídlí. Např. v okrese Karviná dochází k výraznému procesu stěhování obyvatelstva v produktivním věku, což je významný problém.

Graf 2.3.1: Prognóza věkové pyramidy MSK pro rok 2030

Zdroj: ČSÚ – Běžná evidence obyvatel, zpracování PROCES.

Tabulka 2.3.1: Prognóza věkové pyramidy pro největší města MSK pro rok 2030

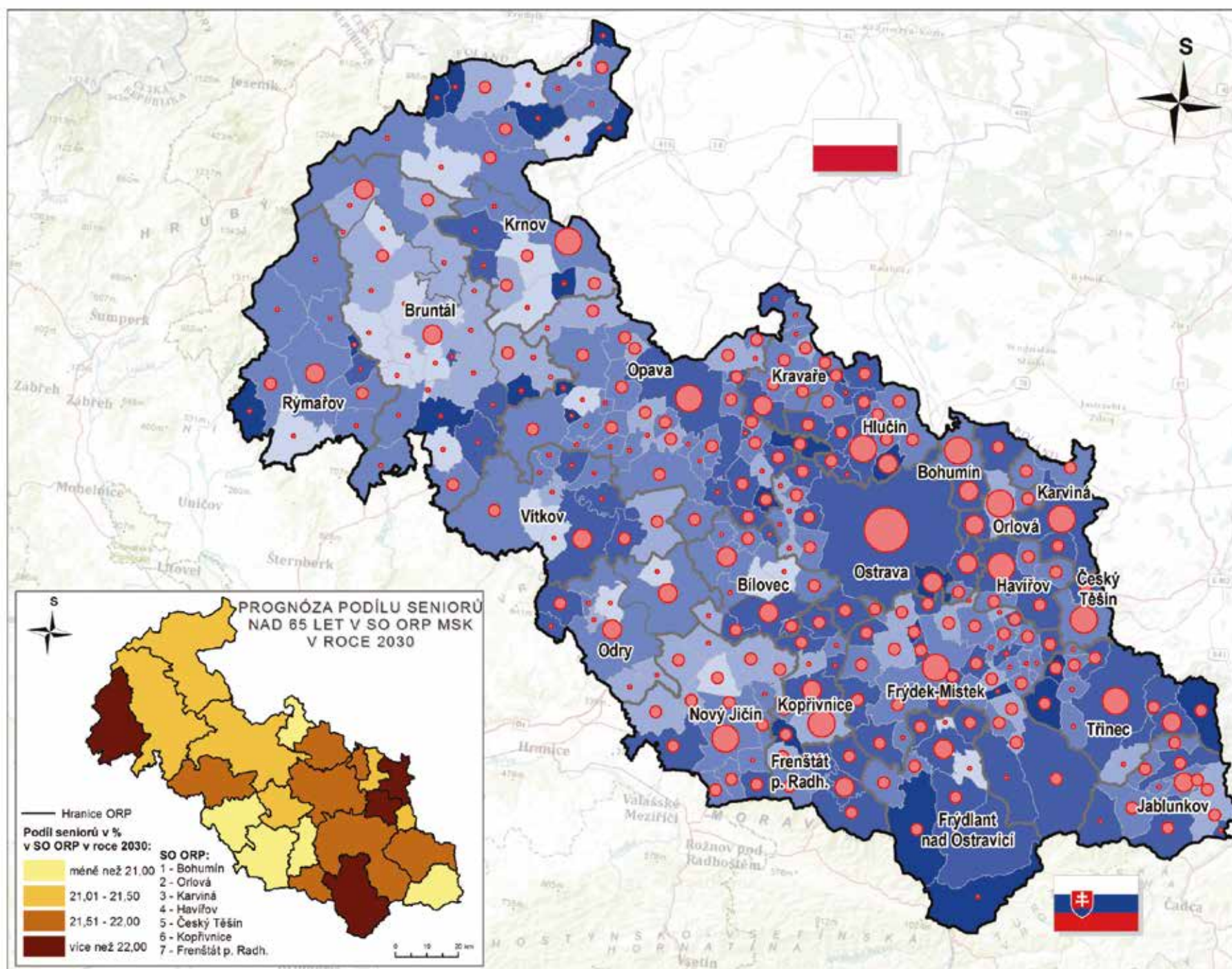
Název města	Podíl obyvatel ve věku do 14 let v 2010 (%)	Podíl obyvatel ve věku nad 65 let v 2010 (%)	Index stáří 2010	Podíl obyvatel ve věku do 14 let v 2030 (%)	Podíl obyvatel ve věku nad 65 let v 2030 (%)	Index stáří 2030
Bohumín	14,54	14,27	98,13	14,18	21,25	149,86
Český Těšín	14,43	13,38	92,72	14,74	21,07	142,97
Frýdek-Místek	13,97	13,43	96,10	13,74	22,09	160,81
Havířov	13,23	16,47	124,52	13,38	21,99	164,42
Karviná	13,60	16,20	119,11	13,00	22,32	171,70
Kopřivnice	15,09	11,91	78,90	15,02	20,22	134,61
Krnov	14,48	14,93	103,09	15,57	20,99	134,81
Nový Jičín	14,61	13,66	93,52	15,43	20,96	135,89
Opava	13,92	15,18	109,10	14,05	21,81	155,16
Orlová	14,13	11,38	80,51	13,13	20,82	158,60
Ostrava	13,95	15,44	110,62	14,05	21,65	154,13
Třinec	13,94	16,31	117,01	14,20	22,32	157,23

Zdroj: ČSÚ – Běžná evidence obyvatel, zpracování PROCES.

Pozn.: Index stáří = podíl obyvatel starších 65 let na 100 obyvatel ve věku do 14 let

STÁRNUTÍ POPULACE V MORAVSKOSLEZSKÉM KRAJI

Administrativní členění (2012):

- Hranice kraje
- Hranice ORP
- Hranice POÚ
- Hranice obcí

Počet seniorů nad 65 let (2010):

- méně než 100
- 101 - 750
- 751 - 2000
- více než 2000
- Ostrava (43 459)

Podíl seniorů nad 65 let (2010):

- méně než 10,00
- 10,01 - 12,00
- 12,01 - 14,00
- 14,01 - 16,00
- více než 16,00

0 10 20 km

Zdroj dat:
Český statistický úřad
Běžná evidence obyvatel
Topografický podklad:
www.arcgisonline.com

PROCES

3 SOCIÁLNÍ STRUKTURA MORAVSKOSLEZSKÉHO KRAJE

NEZAMĚSTNANOST

VYPLÁCENÍ DÁVEK HMOTNÉ NOUZE

VZDĚLANOSTNÍ STRUKTURA

KRIMINALITA

INDEX SOCIÁLNÍ PROBLÉMOVOSTI V MORAVSKOSLEZSKÉM KRAJI

3.1 NEZAMĚŠTNANOST

Na území Moravskoslezského kraje dochází v průběhu sledovaného období, tzn. od roku 1995 do roku 2011, k růstu regionálních rozdílů měřených mezikvartilovým rozpětím, které je spojeno i s průběhem jednotlivých ekonomických recesí. První výrazný nárůst je po roce 1996 do roku 1999, kdy Česká republika prošla první výraznou ekonomickou recesí. Po roce 2001 dochází k určité stabilizaci a následnému poklesu těchto rozdílů, nicméně v roce 2008 opětovně narůstají regionální rozdíly v souvislosti s další recesí, která výrazně postihla Moravskoslezský kraj především z důvodů otevřenosti celé české ekonomiky a v regionu dominantním zastoupením průmyslových odvětví, která jsou závislá na zahraniční poptávce. Tento segment průmyslu se ale po první vlně krize zotavuje a nedochází k výraznému úbytku pracovních sil v této oblasti.

Koeficient šikmosti ukazuje na začátku recese vždy nárůst, což znamená, že na ekonomicky nejslabší obce dopadne recese nejdříve. Z hlediska ekonomického charakteru kraje lze předpokládat růst regionálních rozdílů a další polarizaci území.

Regionální rozdíly z hlediska míry nezaměstnanosti potvrzuje vývoj statistických charakteristik míry nezaměstnanosti (průměr, medián, směrodatná odchylka a mezikvartilové rozpětí) v letech 1995 – 2010. Zvláště bylo zjišťováno, jaká je situace u obcí v aglomeraci a u obcí mimo. Dochází k rozevírání nůžek (měřeno průměrem a mediánem) mezi obcemi v aglomeraci a mimo ni. Z hlediska homogenity jsou obce ležící mimo aglomeraci výrazněji diferenciovány (měřeno směrodatnou odchylkou) než obce uvnitř aglomerace.

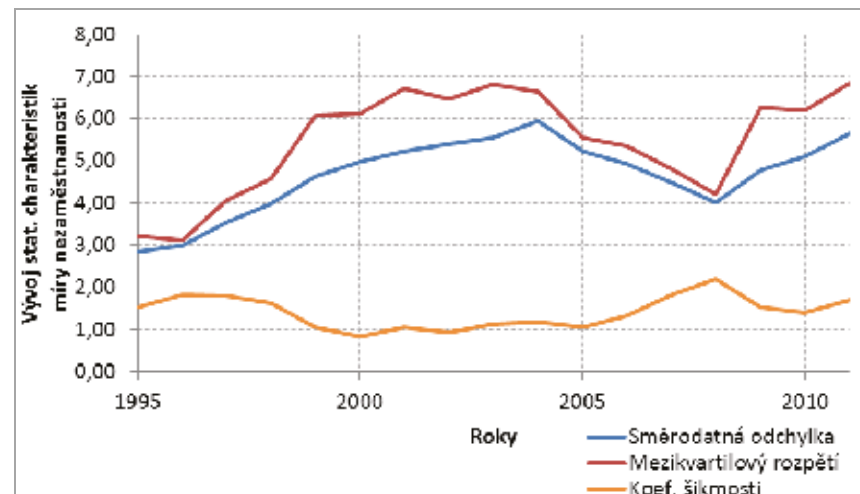
Dle výše procentuální míry nezaměstnanosti je možné rozdělit území Moravskoslezského kraje na dvě části, na severozápadní oblast s převažující mírou nezaměstnanosti 12 a více procent a na jihovýchodní oblast, ve které převažuje území s mírou nezaměstnaností menší než 12 %.

Největší míra nezaměstnanosti v Moravskoslezském kraji se vyskytuje převážně na severozápadě území, a to zejména v ORP Bruntál. Nachází se zde početná skupina obcí s mírou nezaměstnanosti přesahující 20 %. Velká koncentrace obcí s vysokou mírou nezaměstnanosti je také ve dvou okolních ORP Krnov a Rýmařov. V tomto území pak dochází ke kumulaci obcí s výraznou mírou nezaměstnanosti směrem na sever od města Krnov (v severním výběžku MSK) a také jihozápadním směrem od města Rýmařov.

Ve východojižní části MSK, kolem metropole Ostravy je míra nezaměstnanosti nižší. Pouze v obcích Ostravska a Karvinska dochází ke zvýšení míry nezaměstnanosti, na které se velkou měrou podílí specifická míra nezaměstnanosti (nekvalifikovaná pracovní síla).

Za vážný sociální problém je považována dlouhodobá nezaměstnanost, kdy nezaměstnaný nemá práci déle než 1 rok. V takovém případě je velmi těžký návrat zpět do práce. Dlouhodobá nezaměstnanost je v Moravskoslezském kraji velkým problémem, což potvrzuje také výrazně vyšší míra dlouhodobé nezaměstnanosti, než je celorepublikový průměr. Tato míra vyjadřuje podíl dlouhodobě nezaměstnaných osob (12 měsíců a déle) na celkovém počtu ekonomicky aktivních osob ve věkové skupině 15-64 let. Dlouhodobou nezaměstnaností je nejvíce zatížen SO ORP Karviná, Bruntál, Vítkov a Odry.

Graf 3.1.1: Vývoj statistických charakteristik míry nezaměstnanosti v MSK

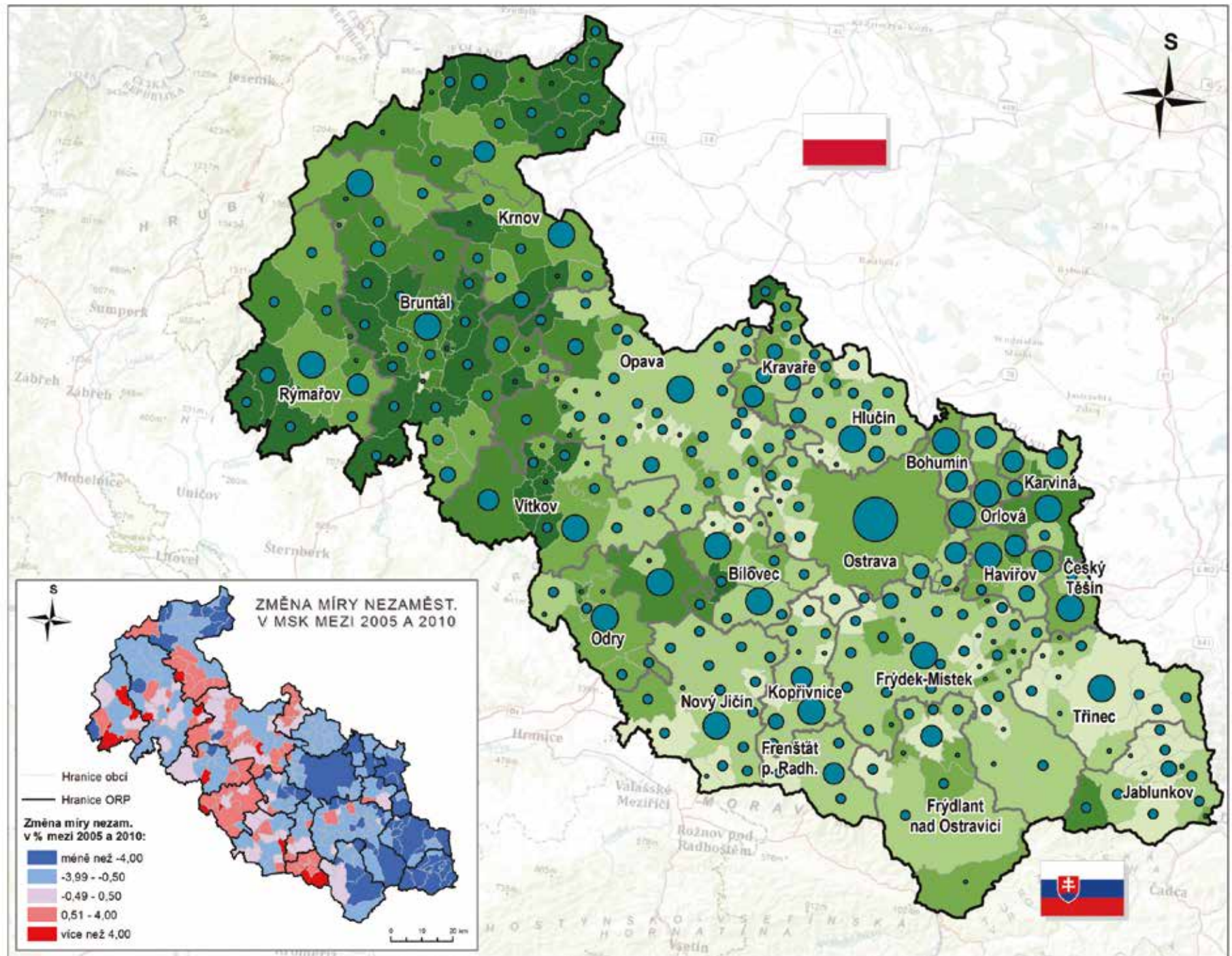
Zdroj: MPSV – GIS0 statistika

Tabulka 3.1.1: Nezaměstnanost v SO ORP MSK v roce 2011

Název ORP	Ekonom. aktiv.	Uchazeči o zam.	Uchazeči o zam. (nad 12 měs.)	Míra nezam. [%]	Míra dlouhod. nezam. [%]
Bílovec	12 748	1 402	590	11,00	4,63
Bohumín	15 025	1 832	552	12,19	3,68
Bruntál	20 413	3 565	1 531	17,46	7,50
Český Těšín	13 683	1 668	748	12,19	5,47
Frenštát pod Radhoštěm	9 201	799	280	8,68	3,04
Frydek-Místek	53 911	5 459	1 932	10,13	3,58
Frydlant nad Ostravicí	10 508	1 007	317	9,58	3,02
Havířov	47 749	7 075	3 310	14,82	6,93
Hlučín	19 327	1 896	690	9,81	3,57
Jablunkov	10 405	817	199	7,85	1,91
Karviná	36 761	5 923	3 058	16,11	8,32
Kopřivnice	21 117	1 879	738	8,90	3,50
Kravaře	10 184	1 274	492	12,51	4,83
Krnov	21 619	3 366	1 424	15,57	6,59
Nový Jičín	24 870	2 306	791	9,27	3,18
Odry	8 740	1 332	578	15,24	6,61
Opava	52 174	5 357	1 987	10,27	3,81
Orlová	23 797	3 419	1 718	14,37	7,22
Ostrava	173 306	20 672	9 032	11,93	5,21
Rýmařov	8 801	1 270	537	14,43	6,10
Třinec	26 808	2 098	619	7,83	2,31
Vítkov	7 269	1 136	526	15,62	7,24
Moravskoslezský kraj	628 416	75 550	31 653	12,02	5,04

Zdroj: MPSV – GIS0 statistika

NEZAMĚSTNANOST V MORAVSKOSLEZSKÉM KRAJI

Administrativní členění (2012):

- Hranice kraje
- Hranice ORP
- Hranice POÚ
- Hranice obcí

Počet dlouhodobě nezam. (2011):

- méně než 10
- 11 - 50
- 51 - 100
- 101 - 200
- více než 200
- Ostrava (8621)

Míra nezaměstnanosti v % (2011):

- méně než 8,00
- 8,01 - 12,00
- 12,01 - 16,00
- 16,01 - 20,00
- více než 20,00

0 10 20 km

Zdroj dat:
Český statistický úřad, MPSV, GISO stat.
Míra nezaměstnanosti:
vztahena k počtu ekonom. aktiv.
Top. podklad: www.arcgisonline.com

PROCES

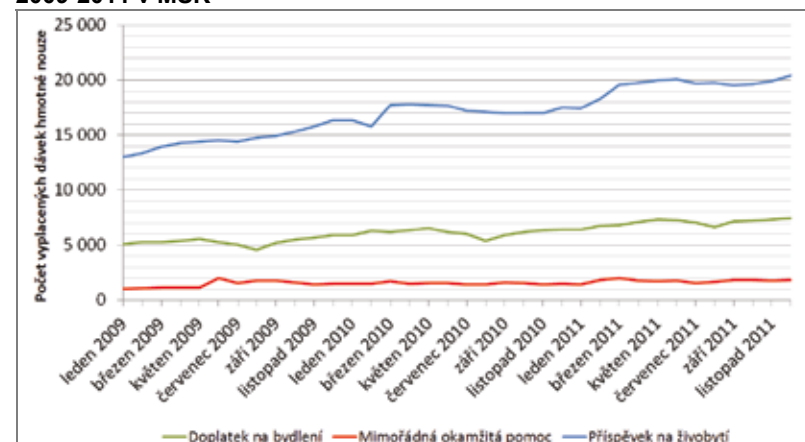
3.2 VYPLÁČENÍ DÁVEK HMOTNÉ NOUZE

Hmotná nouze je stav, kdy člověk, občan nemá dostatečné příjmy, aby si vlastním přičiněním zabezpečil základní životní podmínky. Občan, který nemůže vlastním přičiněním nebo za pomoci své rodiny tyto podmínky splnit (typicky v důsledku nízkého nebo žádného příjmu), má nárok na pomoc od státu. Hmotná nouze je tedy klíčovým ukazatelem pro identifikaci sociálně slabých (a potenciálně vyloučených) oblastí. Systém pomoci v hmotné nouzi je jedním z opatření, kterými Česká republika bojuje proti sociálnímu vyloučení.

Dávky hmotné nouze se člení podle účelu, ke kterému jsou vypláceny. Jedná se o doplatek na bydlení, příspěvek kvůli hrozbě újmy na zdraví, příspěvek z důvodu mimořádné události, nebezpečí sociálního vyloučení, uhrazení jednorázových výdajů a uhrazení nezbytných výdajů.

V období 2007-2011 se stav nejvíce zhoršil na severozápadě kraje, kde narostl počet vyplacených dávek hmotné nouze o více než 30 %. Minimální pokles nebo navýšení počtu nevyplacených dávek hmotné nouze zaznamenaly SO ORP Opava, Ostrava a Frýdek Místek. Pouze v SO ORP Frýdlant a Český Těšín ubylo vyplacených dávek hmotné nouze o více než 5 %. V posledních letech došlo v Moravskoslezském kraji k nárůstu vyplacených pomocí v hmotné nouzi na obyvatele, přičemž k nejvýraznějšímu přírůstku došlo ve správním obvodu pověřeného obecního úřadu Vítkov, dále Odry a Bílovec. Naopak nejmenší nárůst byl evidován v SO POÚ Příbor a Vratimov. Při porovnání s mírou nezaměstnanosti, uvedené SO POÚ, kde došlo k nejvyššímu nárůstu vyplacených pomocí v hmotné nouze, patří (zejm. Vítkov a Odry) mezi oblasti, kde je zvýšená míra nezaměstnanosti. Naopak SO POÚ Příbor a Vratimov, kde byl nárůst nejmenší, patří mezi lokality s nižší mírou nezaměstnanosti.

Graf 3.2.1: Počet vyplacených dávek hmotné nouze podle typu v letech 2009-2011 v MSK

Zdroj: MMO, Odbor sociálních věcí

Tabulka 3.2.2: Vyplacené dávky hmotné nouze v Moravskoslezském kraji v letech 2007-2011 celkem

	Doplatek na bydlení		Mimořádná okamžitá pomoc						Přísp. na živobytí		Celkem
	Počet	Podíl (%)	Mimořádná událost	Újma na zdraví	Jednoráz. výdaj	Jednoráz. náklady	Mim. okam. pomoc - celkem	Mim. okam. pomoc - podíl (%)	Počet	Podíl (%)	
Moravskoslezský kraj celkem	84 785	75,96	26	609	14 897	3 803	19 335	17,32	7 505	6,72	111 625

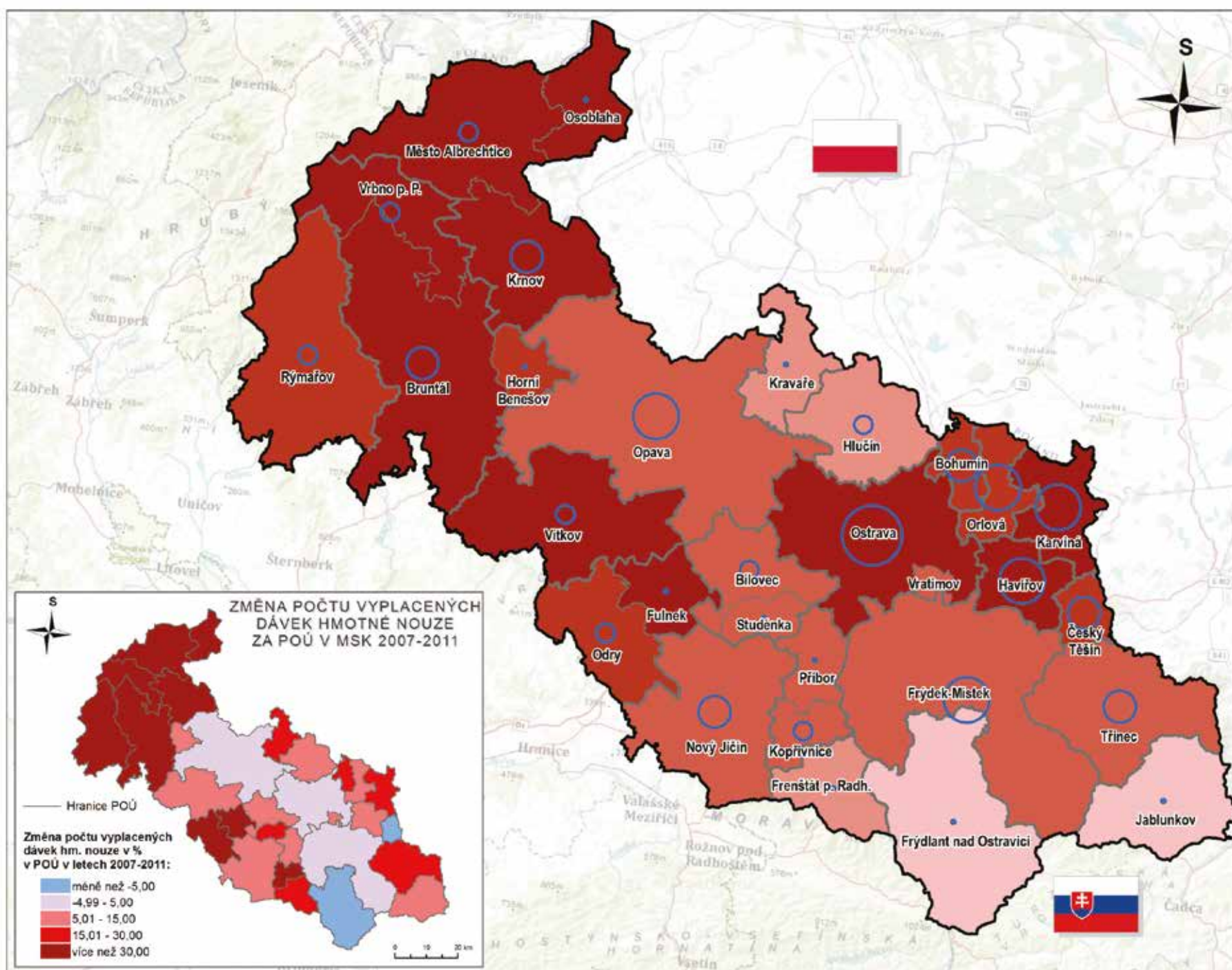
Zdroj: MMO, Odbor sociálních věcí

Tabulka 3.2.1: Počet vyplacených dávek hmotné nouze podle typu a počet dávek na 1000 obyvatel v letech 2007-2011 v SO POÚ MSK

Název SO POÚ	Počet obyvatel (2010)	Doplatek na bydlení		Přísp. na živobytí	
		Počet	Dávek/1000 obyv.	Počet	Dávek/1000 obyv.
Bruntál	27 177	2 346	86,32	7 505	276,15
Horní Benešov	3 552	140	39,41	780	219,59
Krnov	30 960	2 945	95,12	7 709	249,00
Město Albrechtice	8 290	691	83,35	2 445	294,93
Osoblaha	3 022	551	182,33	1 920	635,34
Rýmařov	16 536	1 358	82,12	3 302	199,69
Vrbno pod Pradědem	7 967	731	91,75	2 279	286,05
Frýdek-Místek	110 128	3 278	29,77	11 093	100,73
Frýdlant nad Ostravicí	23 361	294	12,59	884	37,84
Jablunkov	21 645	179	8,27	1 311	60,57
Třinec	55 760	1 822	32,68	6 556	117,58
Bohumín	29 788	1 880	63,11	5 593	187,76
Český Těšín	26 621	1 167	43,84	5 769	216,71
Havířov	97 217	11 016	113,31	21 234	218,42
Karviná	72 466	10 745	148,28	23 954	330,56
Orlová	45 683	4 485	98,18	10 142	222,01
Bílovec	14 142	775	54,80	2 122	150,05
Frenštát pod Radhoštěm	19 132	532	27,81	1 587	82,95
Fulnek	6 146	769	125,12	1 896	308,49
Kopřivnice	28 214	1 437	50,93	3 199	113,38
Nový Jičín	48 520	1 596	32,89	7 036	145,01
Odry	11 297	428	37,89	2 515	222,63
Příbor	13 297	506	38,05	1 203	90,47
Studénka	11 798	564	47,80	1 701	144,18
Hlučín	40 177	618	15,38	3 177	79,08
Kravaře	21 344	401	18,79	1 933	90,56
Opava	101 683	2 042	20,08	10 071	99,04
Vítkov	13 982	957	68,45	3 836	274,35
Ostrava	327 626	30 319	92,54	80 777	246,55
Vratimov	6 876	213	30,98	649	94,39

Zdroj: MMO, Odbor sociálních věcí

DÁVKY HNOTNÉ NOUZE VE SO POŮ V MORAVSKOSLEZSKÉM KRAJI

Administrativní členění (2012):

- Hranice kraje
- Hranice ORP
- Hranice POŮ
- Hranice obcí

Počet obyvatel na 1 dávku hmotné nouze v SO POŮ (2011):

- méně než 35,00
- 35,01 - 50,00
- 50,01 - 100,00
- 100,01 - 150,00
- více než 150,00

Roční průměr počtu dávek hm. nouze za měsíc (2011):

- méně než 250
- 251 - 500
- 501 - 1000
- více než 1000
- Ostrava (10 042)

0 10 20 km

Zdroj dat:
Český statistický úřad, MPSV
Topografický podklad:
www.arcgisonline.com

PROCES

3.3 VZDĚLANOSTNÍ STRUKTURA

Od poslední čtvrtiny 20. století do současnosti došlo k velice výrazné proměně společnosti, ve které má být vzdělání uplatňováno. Vyšší vzdělanost společnosti je nutná pro zaměstnanost a růst životní úrovně obyvatel. Objevují se však nová sociální rizika a v tomto kontextu vzdělání stále méně působí jako spolehlivý „výťah“. Současným trendem Moravskoslezského kraje je zvyšující se podíl vysokoškolsky vzdělaných lidí a také lidí s úplným středoškolským vzděláním. Vývoj je tedy v souladu s celorepublikovým vývojem. Vyšší podíl lidí s vysokoškolským vzděláním je ve městech v Ostravské aglomeraci.

Procentuální podíl vysokoškolsky vzdělaných obyvatel nad 15 let v Moravskoslezském kraji je nejvyšší v ORP Ostrava a v ORP Opava (více než 10 %). Téměř desetina populace starší 15 let má vysokoškolské vzdělání ještě v obcích v zázemí Ostravy a v SO ORP na jihu a východě kraje. Nejnižší podíl vysokoškolsky vzdělaných obyvatel (v některých obcích i méně než 2,5 %) je v bývalém okrese Bruntál. Souvisí to s horší ekonomickou situací v oblasti a nedostatkem (nebo špatně placených) kvalifikovaných pracovních míst – většina vysokoškolsky vzdělaných obyvatel se z této oblasti vystěhovává.

Největší koncentrace obyvatel s vysokoškolským vzděláním je většinou ve městech a správních obvodech ORP velkých měst. V Moravskoslezském kraji mezi střediska vzdělanosti, kultury patřil historicky Český Těšín. V současné době je vysoký podíl vysokoškolsky vzdělaných také v SO ORP Ostrava, Opava nebo Frýdek-Místek.

Tabulka 3.3.2: Podíl občanů podle nejvyššího ukončeného vzdělání v SO ORP MSK dle SLDB 2011

Název SO ORP	Zákl. a neukon.	Podíl (%)	SŠ - vyučen (%)	Podíl (%)	SŠ - úpl., VOŠ	Podíl (%)	VŠ	Podíl (%)	Bez vzděl.	Podíl (%)	Celkem
Bílovec	4 426	20,84	8 105	38,16	6 310	29,71	2 233	10,51	163	0,77	21 237
Bohumín	5 395	22,72	8 420	35,46	7 247	30,52	2 483	10,46	198	0,83	23 743
Bruntál	7 209	23,26	11 972	38,63	8 782	28,34	2 752	8,88	277	0,89	30 992
Český Těšín	3 978	18,43	7 629	35,35	7 066	32,74	2 794	12,95	112	0,52	21 579
Frenštát pod Radhoštěm	2 837	17,99	6 006	38,08	5 041	31,96	1 842	11,68	47	0,30	15 773
Frýdek-Místek	15 717	17,45	32 310	35,87	29 794	33,08	11 840	13,14	419	0,47	90 080
Frýdlant nad Ostravicí	3 208	16,58	6 687	34,57	6 524	33,73	2 756	14,25	169	0,87	19 344
Haviřov	16 101	20,77	29 146	37,59	23 439	30,23	8 416	10,85	433	0,56	77 535
Hlučín	7 164	21,65	13 111	39,63	9 214	27,85	3 350	10,13	246	0,74	33 085
Jablunkov	4 150	22,52	6 867	37,26	5 589	30,33	1 713	9,30	109	0,59	18 428
Karviná	14 155	24,58	22 086	38,36	16 274	28,27	4 618	8,02	443	0,77	57 576
Kopřivnice	5 945	17,57	12 886	38,09	11 086	32,77	3 787	11,19	128	0,38	33 832
Kravaře	3 605	20,77	7 618	43,90	4 554	26,24	1 487	8,57	91	0,52	17 355
Krnov	7 428	21,73	13 031	38,13	10 362	30,32	2 936	8,59	422	1,23	34 179
Nový Jičín	7 424	18,87	14 781	37,58	12 448	31,65	4 509	11,46	173	0,44	39 335
Odry	3 531	24,96	5 713	40,39	3 685	26,05	1 109	7,84	107	0,76	14 145
Opava	15 152	18,14	29 880	35,77	26 710	31,97	11 140	13,33	661	0,79	83 543
Orlová	8 265	22,60	14 289	39,08	10 609	29,01	3 156	8,63	249	0,68	36 568
Ostrava	52 829	19,65	89 945	33,46	83 945	31,23	40 527	15,07	1 591	0,59	268 837
Rýmařov	3 143	23,43	5 456	40,68	3 689	27,51	1 017	7,58	107	0,80	13 412
Třinec	9 007	19,68	16 200	35,40	14 898	32,55	5 405	11,81	256	0,56	45 766
Vítkov	2 993	26,70	4 525	40,37	2 759	24,61	798	7,12	135	1,20	11 210
Celkem Moravskoslezský kraj	203 662	20,21	366 663	36,39	310 025	30,77	120 668	11,98	6 536	0,65	1 007 554

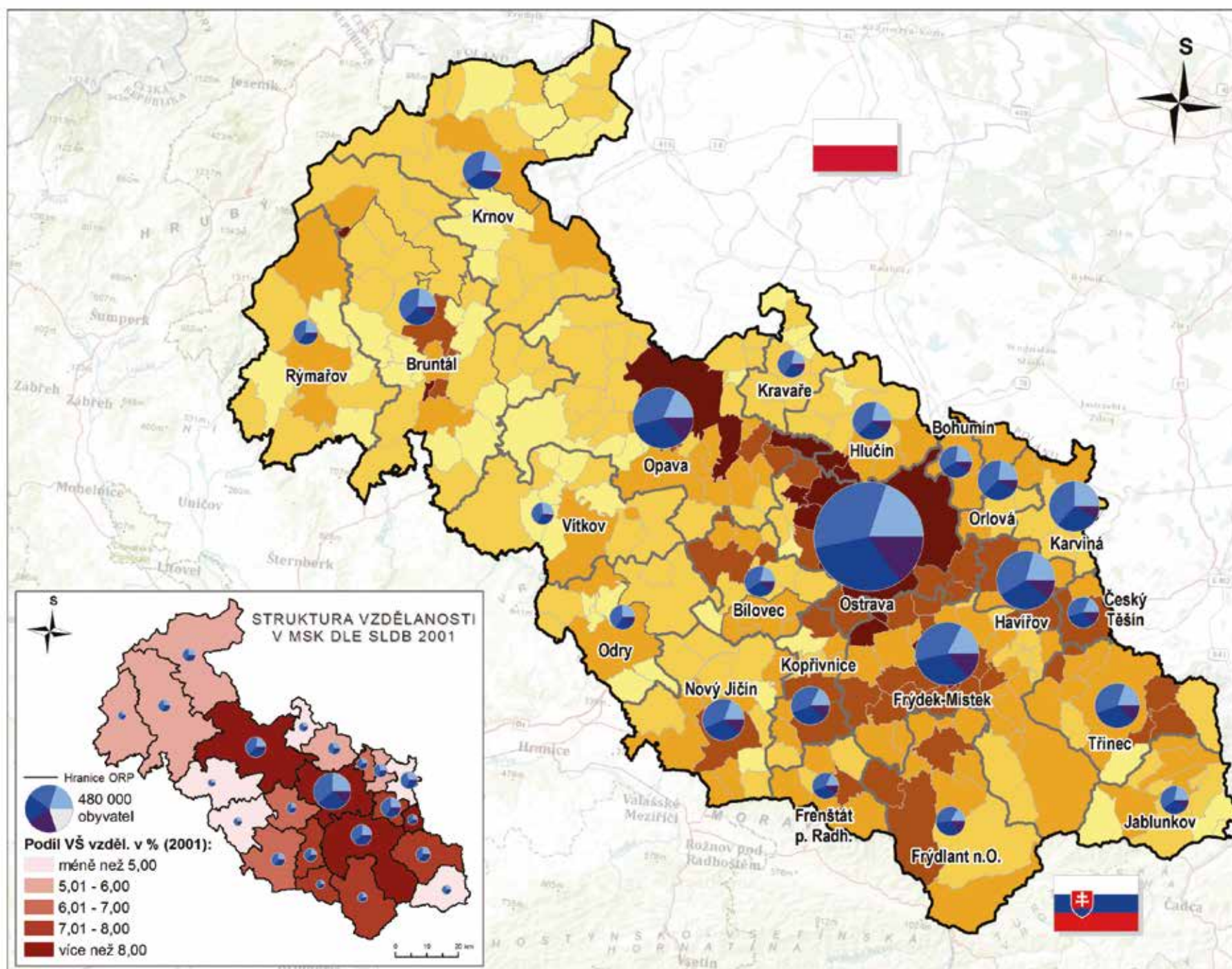
Zdroj: ČSÚ – Sčítání lidu, domů a bytů

Tabulka 3.3.1: Podíl občanů podle nejvyššího ukončeného vzdělání v MSK dle SLDB 1991, 2001 a 2011

Rok	Nejvyšší ukončené vzdělání (%)				
	Základní, neukon., nezjišt.	SŠ - vyučen	SŠ - úplné, VOŠ	VŠ	Bez
1991	36,55	35,94	21,00	6,08	0,43
2001	26,56	38,71	26,44	7,76	0,53
2011	20,21	36,39	30,77	11,98	0,65

Zdroj: ČSÚ – Sčítání lidu, domů a bytů

STRUKTURA VZDĚLANOSTI V MORAVSKOSLEZSKÉM KRAJI

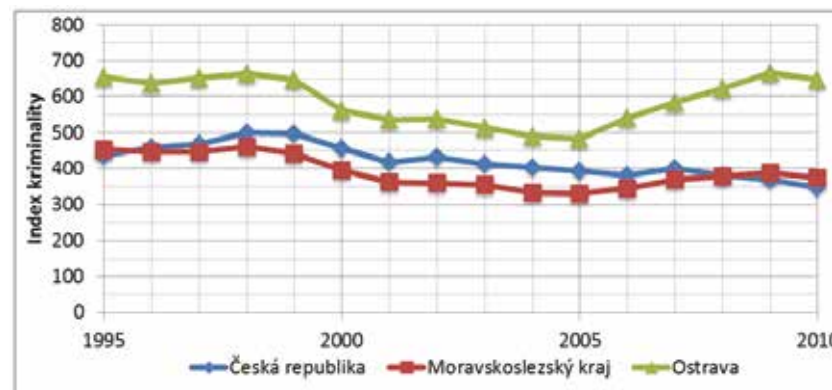

3.4 KRIMINALITA

Nová sociální rizika s sebou přinášejí nárůst sociálně patologických jevů ve společnosti, včetně zvyšující se agrese, kriminálního chování a projevů extremismu. Mezi kriminogenní faktory řadíme faktory sociální, kulturní a ekonomické, rozhodně mezi ně můžeme počítat rozpad rodin, nezaměstnanost, bezdomovectví, toxikomanii, či gamblersství. Problematický je také vznik sociálně vyloučených lokalit, kde může docházet ke koncentraci výše zmíněných jevů. Otázka kriminality se v současné době ukazuje jako narůstající problém, který je historicky výrazněji rozšířen v průmyslových městech.

Pouze v okrese Ostrava ubylo ve sledovaném období zjištěných trestných činů. Naproti tomu v okrese Karviná přibylo zjištěných trestných činů o více než 15 %. Ve všech třech sledovaných letech 2009, 2010 a 2011 má nejvyšší podíl objasněných trestných činů okres Bruntál a nejnižší podíl Ostrava-město. Souvisí to zřejmě s podstatně vyšší anonymitou velkého města. Ve všech třech sledovaných letech má nejvyšší index kriminality okres Ostrava (cca 520-580 trestných činů na 10 000 obyvatel) a nejnižší okres Opava (180-200 trestných činů na 10 000 obyvatel).

Graf 3.4.1: Vývoj indexu kriminality v letech 1995-2010

Zdroj: Policejní prezidium ČR

Tabulka 3.4.1: Objasněnost případů a index kriminality v okresech MSK v letech 2009-2011

Okres	Objasněnost případů v % (2009)	Objasněnost případů v % (2010)	Objasněnost případů v % (2011)	Rozdíl v objasněnosti v % (2009-2011)	Index kriminality (2009)	Index kriminality (2010)	Index kriminality (2011)
Bruntál	63,86	62,05	57,64	13,89	232,44	218,06	264,71
Frydek-Místek	42,62	41,83	38,53	1,91	212,50	205,13	216,56
Karviná	43,38	45,06	37,27	21,87	290,19	265,96	353,65
Nový Jičín	53,67	50,68	47,97	-0,54	218,98	207,96	217,79
Opava	46,41	47,68	44,23	12,31	180,10	182,18	202,26
Ostrava-město	29,97	26,33	25,23	-5,21	578,91	524,38	548,74

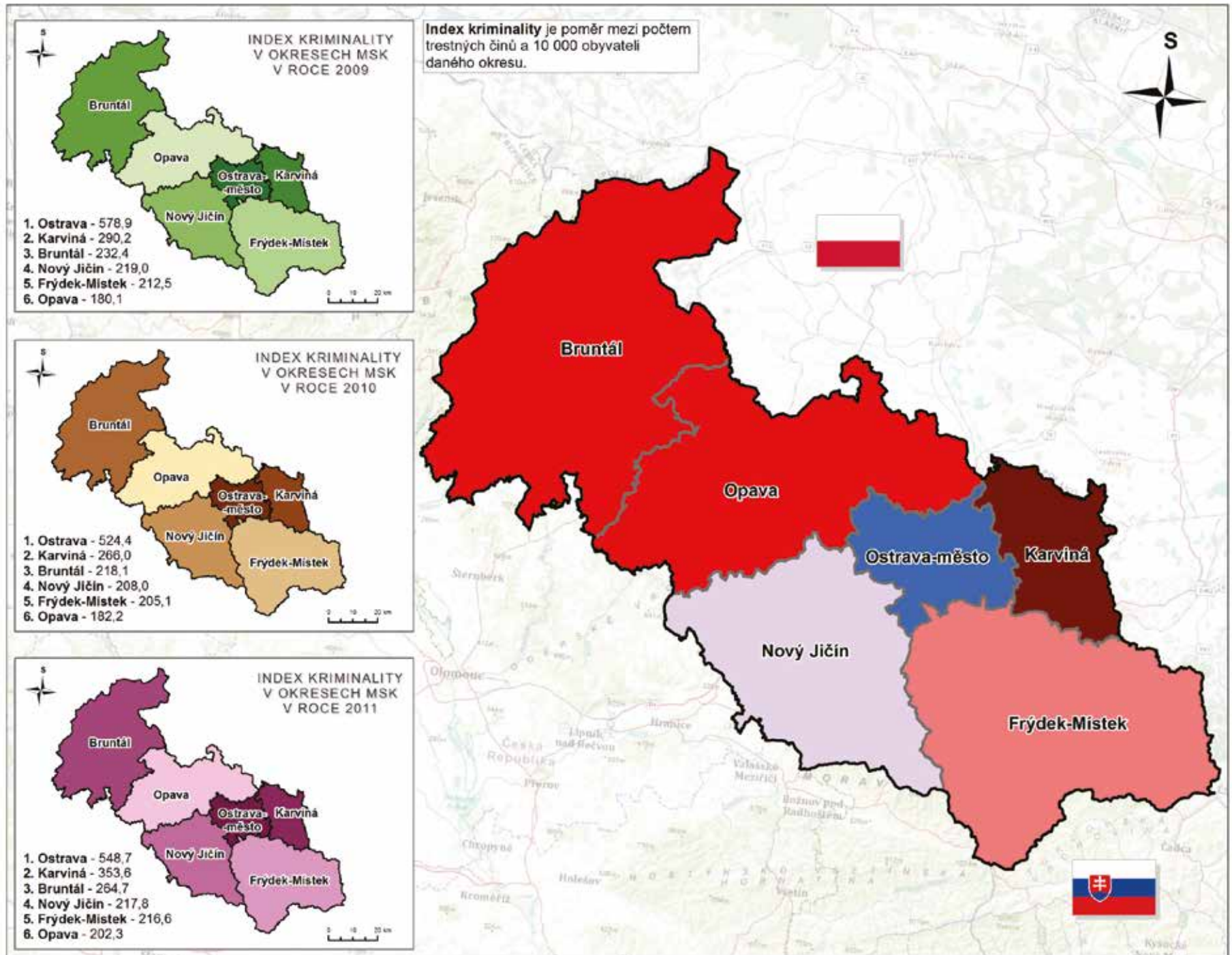
Zdroj: Policejní prezidium ČR

Tabulka 3.4.2: Počty zjištěných a objasněných případů, podíl objasněných případů a změny v letech 2009-2011 dle obvodních oddělení policie okresu Karviná

Název obvodního oddělení	Rok 2009			Rok 2010			Rok 2011			Změna zjištěných případů (%)	
	Zjištěných případů	Objasněných případů	Podíl objasněných případů	Zjištěných případů	Objasněných případů	Podíl objasněných případů	Zjištěných případů	Objasněných případů	Podíl objasněných případů	2009-2010	2010-2011
Těrlicko	136	53	38,97	127	46	36,22	139	52	37,41	-6,62	9,45
Český Těšín	696	313	44,97	595	311	52,27	739	321	43,44	-14,51	24,20
Havířov 1	1039	377	36,28	836	383	45,81	1652	598	36,20	-19,54	97,61
Horní Suchá	206	75	36,41	220	92	41,82	344	95	27,62	6,80	56,36
Karviná 1	1258	569	45,23	1179	530	44,95	1485	557	37,51	-6,28	25,95
Karviná 7	965	476	49,33	889	462	51,97	1262	504	39,94	-7,88	41,96
Bohumín	917	413	45,04	749	336	44,86	919	382	41,57	-18,32	22,70
Orlová	1084	488	45,02	1231	530	43,05	1423	488	34,29	13,56	15,60
Petřvald	217	89	41,01	277	90	32,49	293	62	21,16	27,65	5,78
Dětmárovice	271	105	38,75	245	77	31,43	271	66	24,35	-9,59	10,61
Havířov 3	912	383	42,00	710	323	45,49	858	373	43,47	-22,15	20,85

Zdroj: Policejní prezidium ČR

KRIMINALITA V MORAVSKOSLEZSKÉM KRAJI

3.5 INDEX SOCIÁLNÍ PROBLÉMOVOSTI V MORAVSKOSLEZSKÉM KRAJI

Sociálně slabé oblasti, kde je zvýšená poptávka po sociálních službách, jsou identifikovány především v oblastech, ve kterých dochází k výrazným dopadům desindustrializace a v oblasti vnitřní periferie kraje a dále v oblastech, ve kterých dochází k vylidňování.

Sociálně slabé oblasti jsou identifikovány **indexem sociální problémovosti** jednak v rámci ORP Karviná, Bohumín a Havířov, kde dochází k výrazným dopadům desindustrializace projevující se růstem nezaměstnanosti, a to především dlouhodobého charakteru, který ovlivňuje zvýšenou migraci z této oblasti, a rovněž i negativní přirozený přírůstek. V této oblasti je i vysoká rozvodovost. Ze sociálních problémů je zde i vyšší výplata dávek v hmotné nouzi. Z ekonomického hlediska dochází i ke snižování počtu pracovních míst, které se projevuje klesajícím významem této oblasti v rámci hierarchie kraje. Klíčovým problémem je nižší profesní a sociální struktura obyvatel, která determinuje další rozvojové možnosti této oblasti. Nutno podotknout, že na druhou stranu je tato oblast velice dobře dostupná do centra aglomerace a její rozvoj je výrazně spjat se situací právě v tomto centru.

Další problémovou oblastí je vnitřní periferie tvořená SO ORP Vítkov, jižní částí SO ORP Bruntál a Rýmařov, a také v částech SO ORP Odry, Krnov a Opava. V této oblasti je identifikována zvýšená míra nezaměstnanosti a s tím spojená vysoká výplata dávek hmotné nouze. Vnitřní periferie kraje má nízký ekonomický potenciál rozvoje daný nízkou daňovou výtěžností a nízkou mírou podnikatelské aktivity. Oblast byla postižena i výrazným dopadem ekonomické recese v roce 2008. V oblasti dochází k jejímu sociálnímu uzavírání a k prohlubujícím se sociálním problémům. Dochází i ke kumulaci sociálně problémového obyvatelstva. Rozvoj této oblasti by měl být založen na využití přírodního potenciálu s vyšší přidanou hodnotou (biozemědělství, koží farmy apod.), podpoře drobného podnikání a sociálního podnikání. Další rozvojový moment lze spatřit v tom, že se zlepšilo dopravní napojení na Ostravu díky výstavbě dálnice D1. V rámci plánovaného snižování velikosti vojenského újezdu Libavá je možné spatřovat další rozvojový aspekt ve využití sousedního území.

Poslední problémovou oblastí je Osoblazsko, kde dochází k dlouhodobému vylidňování a vzhledem k nízké hustotě obyvatelstva je zde i nižší výskyt sociálních problémů a nezaměstnanosti. Lidé, kteří zde dlouhodobě neměli práci, z této oblasti odešli, což snížilo nezaměstnanost. Tato oblast je specifická i minimální úrovní dojížděky do střediska SO ORP Krnov. Obyvatelstvo pracuje především v zemědělství. Je zde nižší úroveň sociální struktury obyvatelstva i nižší míra podnikatelské aktivity. Sociálně problémové oblasti byly identifikovány na nižší úrovni, kde základní jednotkou byly jednotlivé obce. Je ale nutné zmínit i mikroúroveň sociálně slabých oblastí v rámci měst tzv. sociálně vyloučené lokality. Z tohoto důvodu se sociologové města často zaměřují na sociální morfologii městských sídel a hledají zákonitosti v rozložení jednotlivých složek populace na území sídel.

Na příkladu Ostravy lze ukázat, jak procesy suburbanizace způsobují socioekonomickou homogenizaci obyvatelstva. Sídliště v době socialismu sloužila k bydlení všem skupinám obyvatelstva od dělníků přes úředníky až po ředitele. V současné době dochází k tomu, že movitější obyvatelstvo, a věkové skupiny především ve věku 25 – 35 let, odchází z panelových domů do suburbií (příměstských oblastí) a to posiluje problematičnost těchto vylidňovaných prostorů. V Ostravě je to především sídliště Dubina, kde jsou lokalizovány nejlevnější byty a je v něm vysoký podíl sociálně slabších obyvatel. V této oblasti dochází k výskytu sociálně patologických problémů především u mládeže, od

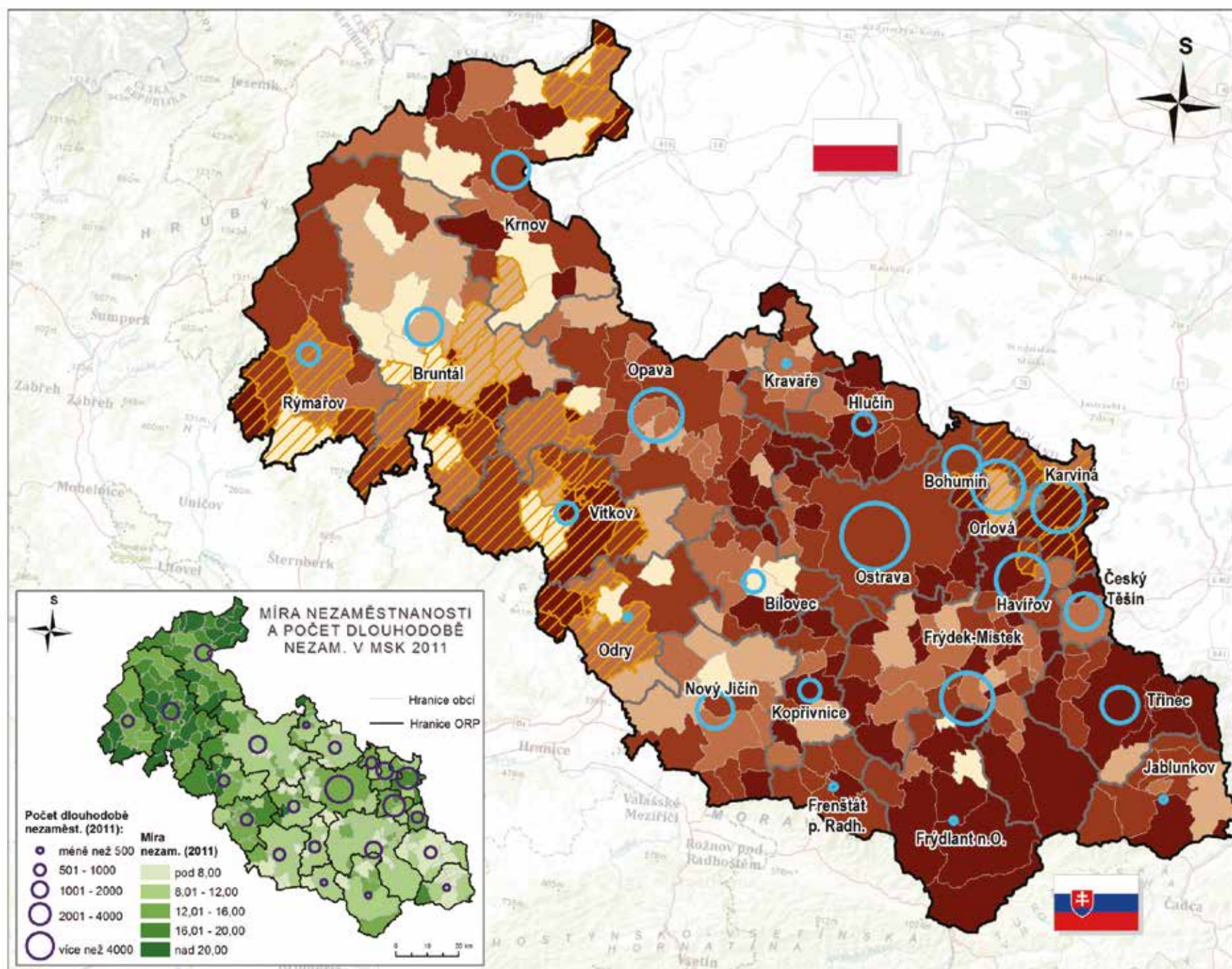
výtržnictví přes užívání drog a násilí na školách. Poptávka po specifických sociálních službách (terénní služby) souvisí mimo jiné i s podílem seniorů a jejich potřebami.

Tabulka 3.5.1: Obce identifikované jako spadající do sociálně slabých oblastí Moravskoslezského kraje

Název obce	SO ORP	Počet obyv. (26.3.2011)	Název obce	SO ORP	Počet obyv. (26.3.2011)
Karviná	Karviná	59 627	Roudno	Bruntál	198
Stonava	Karviná	1 794	Razová	Bruntál	519
Dětmarovice	Karviná	4 022	Horní Benešov	Bruntál	2 379
Petrovice u Karviné	Karviná	5 350	Leskovec nad Moravicí	Bruntál	444
Orlová	Orlová	31 342	Bílčice	Bruntál	246
Doubrava	Orlová	1 283	Křišťanovice	Bruntál	249
Dolní Lutyně	Orlová	5 014	Dvorce	Bruntál	1 437
Rychvald	Bohumín	7 151	Odry	Odry	7 451
Horní Suchá	Havířov	4 467	Luboměř	Odry	379
Budišov nad Budišovkou	Vítkov	3 055	Spálov	Odry	903
Svatoňovice	Vítkov	289	Heřmánky	Odry	176
Kružberk	Vítkov	277	Jakubčovice nad Odrou	Odry	680
Nové Lublice	Vítkov	209	Jakartovice	Opava	1 092
Staré Těchanovice	Vítkov	145	Mladecko	Opava	150
Čermná ve Slezsku	Vítkov	365	Lhotka u Litultovic	Opava	198
Moravice	Vítkov	251	Zátor	Krnov	1 195
Melč	Vítkov	626	Slezské Pavlovice	Krnov	213
Vítkov	Vítkov	6 033	Hlinka	Krnov	212
Radkov	Vítkov	515	Osoblaha	Krnov	1 110
Větkovice	Vítkov	750	Dívčí Hrad	Krnov	284
Milotice nad Opavou	Bruntál	433	Bohušov	Krnov	422
Dlouhá Stráň	Bruntál	82	Rusín	Krnov	144
Mezina	Bruntál	314	Rýmařov	Rýmařov	8 601
Valšov	Bruntál	265	Horní Město	Rýmařov	961
Lomnice	Bruntál	537	Tvrdkov	Rýmařov	232
Nová Pláň	Bruntál	49	Jiříkov	Rýmařov	311
Dětřichov nad Bystřicí	Bruntál	462	Ryžoviště	Rýmařov	632

Zdroj: zpracování PROCES

INDEX SOCIÁLNÍ PROBLÉMOVOSTI V MORAVSKOSLEZSKÉM KRAJI

Administrativní členění (2012):

- Hranice kraje
- Hranice ORP
- Hranice obcí

▨ Sociálně problém. obl. MSK

- Podíl seniorů nad 65 let (2010):
- méně než 10,00
  - 10,01 - 11,50
  - 11,51 - 13,00
  - 13,01 - 14,50
  - více než 14,50

Roční průměr počtu dávek hm. nouze za měsíc (2011):

- méně než 250
- 251 - 500
- 501 - 1000
- více než 1000
- Ostrava (10 042)

0 10 20 km

Zdroj dat:
 ČSÚ - Běžná evidence obyvatel
 Ministerstvo práce a sociálních věcí
 GIS0 stat. (míra nezaměstnanosti
 vztažena k počtu ekon. aktivních)
 Soc. probl. oblasti - vlastní zpracování
 Top. podklad: www.arcgisonline.com

PROCES

4 EKONOMICKÁ STRUKTURA MORAVSKOSLEZSKÉHO KRAJE

OBSAZENÁ PRACOVNÍ MÍSTA
ZAMĚSTNANÍ VE SLUŽBÁCH A PRŮMYSLU
CESTOVNÍ RUCH V MORAVSKOSLEZSKÉM KRAJI

4.1 OBSAZENÁ PRACOVNÍ MÍSTA

V Ostravě a Ostravské aglomeraci je největší koncentrace ekonomických aktivit a pracovních příležitostí. V tomto prostoru také v letech 2005 – 2010 došlo k největšímu nárůstu obsazených pracovních míst jak v absolutních, tak i relativních hodnotách. Ostrava a aglomerace tedy narůstá z hlediska ekonomických aktivit více než zbytek Moravskoslezského kraje.

Z hlediska koncentrace pracovních míst v Moravskoslezském kraji má zcela dominantní postavení město Ostrava (v roce 2010 to bylo 203 095 obsazených pracovních míst, což je 40 % všech pracovních míst v rámci kraje). Je zde vidět zřetelná přitažlivost aglomerace, která pozici Ostravy a celého jejího zázemí stále posiluje. Tyto trendy jsou částečně ovlivněny i příchodem zahraničních investic, nicméně i mnoho místních podniků v rámci kraje má tendenci přesunovat se do zázemí Ostravy. Dalšími významnými městy s vysokým počtem obsazených pracovních míst jsou Opava (33 485 obsazených pracovních míst), Karviná (25 605 obsazených pracovních míst), Třinec (24 101 obsazených pracovních míst) a Frýdek-Místek (21 336 obsazených pracovních míst). Mezi města s počty obsazených pracovních míst vyšších než 10 tis. patří Havířov, Nový Jičín, Bohumín a Kopřivnice.

Z důvodu ekonomických tlaků na efektivnost podniků dochází k proměně organizační struktury velkých podniků na síťové organizační uspořádání, což má za následek snižování průměrné velikosti podniku a přesun některých aktivit mimo podnik formou outsourcingu.

Mezi lety 2006 a 2010 došlo k nejvýraznější změně v obci Ostrava, kde se v tomto období zvýšil počet obsazených pracovních míst o 35 525. Další obcí s výrazným nárůstem počtu obsazených pracovních míst jsou Nošovice (4 765 nových obsazených pracovních míst, nárůst o 701 %), což je způsobeno výstavbou a spuštěním výroby v automobilce Hyundai. Nárůst počtu obsazených pracovních míst o 1 843 míst (nárůst o 210 %) vykazuje také obec Mošnov, což je způsobeno výstavbou strategické průmyslové zóny Ostrava-Mošnov a jejím obsazováním podnikatelskými subjekty. Výraznější nárůst počtu obsazených pracovních míst vykazuje SO ORP Třinec, kde došlo v tomto období k nárůstu o 1 001 míst.

Naopak mezi obce s nejvýraznějším poklesem počtu obsazených pracovních míst patří Havířov (pokles o 3 204 míst), Orlová (pokles o 2 095), v obou případech to je způsobeno zejména útlumem těžby uhlí. Pokles počtu obsazených pracovních míst vykazuje v tomto období také obec Doubrava (pokles o 1 982 míst), Odry (pokles o 1 313) a Frenštát pod Radhoštěm (pokles o 1 127 míst).

V relativním vyjádření změny počtu obsazených pracovních míst došlo k nejvyššímu procentuálnímu nárůstu v obci Nižní Lhoty (2 840 %) a Nošovice (701 %) v rámci SO ORP Frýdek-Místek, Vělopolí (350 %) v rámci SO ORP Třinec, ve Lhotce u Litultovic (260 %) v rámci SO ORP Opava a v Horní Lhotě (247 %) v rámci SO ORP Ostrava. Při studiu těchto hodnot je ale nutné si uvědomit, že na katastru obcí Nižní Lhoty a Nošovice funguje automobilka Hyundai a další firmy a je nutné brát v potaz také počet obyvatel dané obce.

Tabulka 4.1.1: Hrubá průměrná měsíční mzda v krajích České republiky

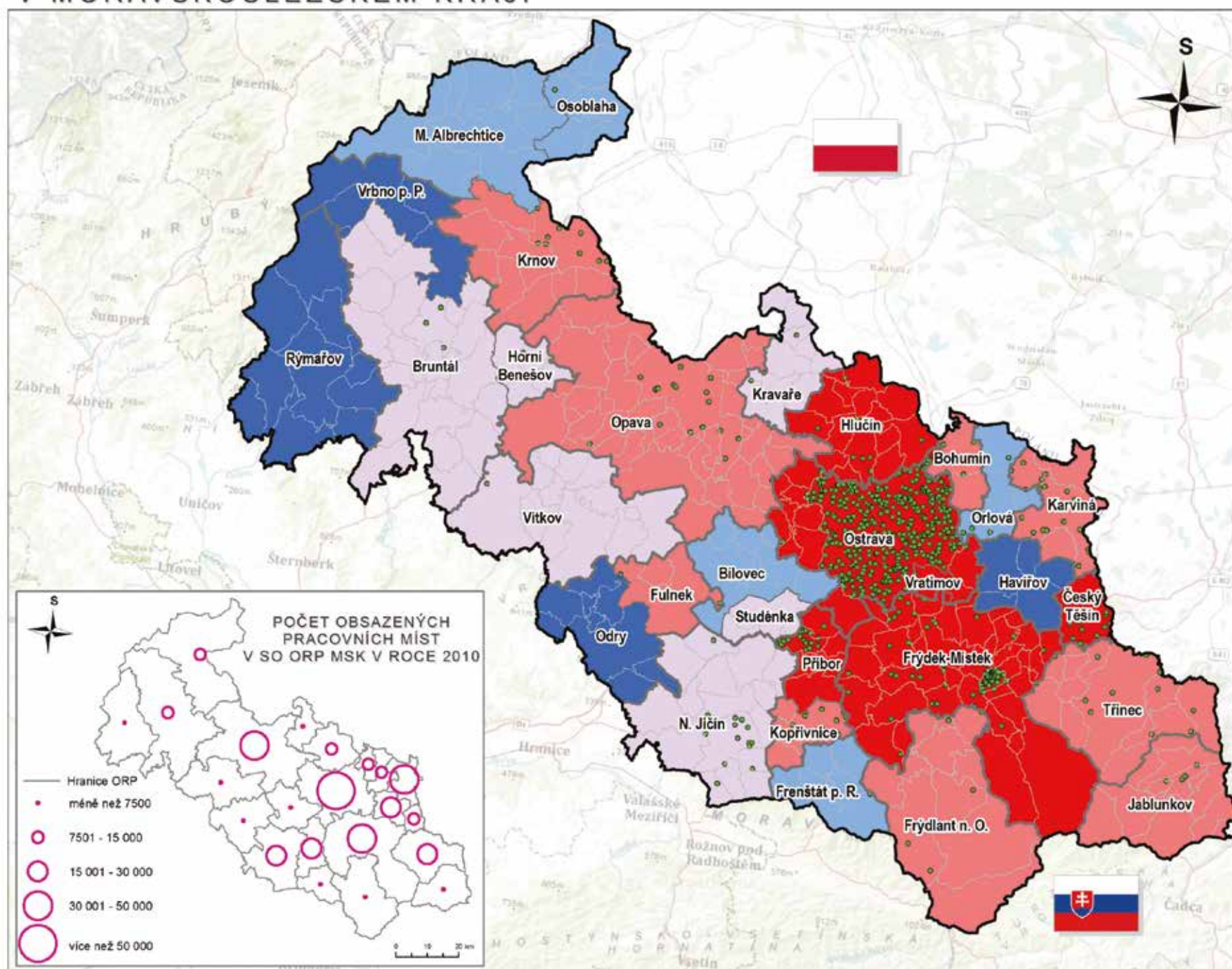
Kraje	Průměr		Medián (Q2)		1. decil (D1)		9. decil (D9)		Rozdíl		Asymetrie	
	2004	2010	2004	2010	2004	2010	2004	2010	2004	2010	2004	2010
Hlavní město Praha	28 703	37 568	22 057	28 631	11 596	14 397	47 861	64 189	36 265	49 793	2,47	2,50
Středočeský kraj	20 699	27 478	18 187	23 366	10 321	13 468	31 107	41 052	20 786	27 584	1,64	1,79
Jihomoravský kraj	19 292	26 586	16 282	21 723	9 689	12 870	30 375	42 056	20 686	29 187	2,14	2,30
Plzeňský kraj	19 476	25 475	17 434	22 331	10 884	13 540	28 705	38 229	17 820	24 689	1,72	1,81
Liberecký kraj	18 827	25 339	16 572	22 167	9 945	13 347	28 321	38 220	18 376	24 873	1,77	1,82
Ústecký kraj	19 304	25 077	17 143	21 591	10 101	12 355	28 504	38 308	18 403	25 953	1,61	1,81
Moravskoslezský kraj	19 310	24 568	17 275	21 581	10 068	11 909	28 594	37 721	18 526	25 812	1,57	1,67
Vysočina	18 456	23 860	16 134	20 589	10 343	12 626	27 274	35 938	16 931	23 312	1,92	1,93
Olomoucký kraj	19 007	23 777	16 263	20 880	9 691	12 370	27 618	35 037	17 927	22 667	1,73	1,66
Královéhradecký kraj	18 301	23 682	15 985	20 545	10 021	12 311	26 966	35 473	16 945	23 162	1,84	1,81
Pardubický kraj	17 973	23 534	15 605	20 300	9 695	12 305	27 422	35 000	17 727	22 695	2,00	1,84
Jihočeský kraj	18 586	23 266	16 446	19 895	10 688	12 152	26 836	35 916	16 148	23 764	1,80	2,07
Zlínský kraj	18 707	23 230	16 294	20 351	9 878	12 505	28 639	34 064	18 761	21 559	1,92	1,75
Karlovarský kraj	17 986	22 025	15 741	19 184	9 665	11 791	26 679	33 638	17 014	21 846	1,80	1,96

Zdroj: MPSV, Regionální statistika cen práce – podnikatelská sféra, údaje za rok 2010 a 2004

Pozn.: Rozdíl = D9 – D1, Asymetrie = (D9 – Q2)/(Q2 – D1), kde D1 je spodní decil a D9 je horní decil – horních 10 příjmů je vyšší než tato hodnota a Q2 je medián neboli střední hodnota. Označení krajů je následující: PHA - Praha; SCK - Středočeský kraj; JHC - Jihočeský kraj; PLK - Plzeňský kraj; KVK - Karlovarský kraj; ULK - Ústecký kraj; LBK - Liberecký kraj; KHK - Královéhradecký kraj; PAK - Pardubický kraj; VYS - Vysočina; JMK - Jihomoravský kraj; OLK - Olomoucký kraj; ZLK - Zlínský kraj; MSK - Moravskoslezský kraj;

OBSAZENÁ PRACOVNÍ MÍSTA A JEJICH ZMĚNA MEZI 2005 - 2010 V MORAVSKOSLEZSKÉM KRAJI

Administrativní členění (2012):

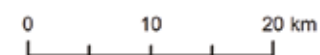
- Hranice kraje
- Hranice ORP
- Hranice POÚ
- Hranice obcí

Nová pracovní místa v roce 2010 oproti roku 2005:

- 1 tečka = 100 vzniklých pracovních míst v obcích MSK

Změna počtu pracovních míst v SO POÚ mezi 2005 a 2010 [%]:

- méně než -10,00
- 9,99 - -2,50
- 2,49 - 2,50
- 2,51 - 10,00
- více než 10,00

Zdroj dat:
Český statistický úřad,
Ministerstvo financí ČR
Topografický podklad:
www.arcgisonline.com

PROCES

4.2 ZAMĚSTNANÍ VE SLUŽBÁCH A PRŮMYSLU

Pohyb pracovní síly mezi správními obvody ORP v regionu je nejsilnější ve směru do Ostravy, kde je také nejvyšší počet obsazených pracovních míst ve všech odvětvích včetně průmyslu. Město Ostrava má jako centrum aglomerace silné vazby s okolními městy. V nich žije více obyvatel, než kolik mohou v poměru nabídnout pracovních příležitostí (Havířov, Orlová). Ostrava má vazby i na další okolní města (Bohumín, Frýdek-Místek, Hlučín, Karviná). Mezi další důležitá centra patří Třinec, Nový Jičín, Opava a na západě kraje hraje významnou roli vazba mezi městy Rýmařov – Bruntál – Krnov.

V rámci Moravskoslezského kraje dochází k částečnému přesunu zaměstnanosti do služeb, nicméně průmysl zde stále hraje klíčovou roli a tato situace bude trvat i nadále, průmysl ale stejně jako služby nebude jednolitým sektorem. Je nutné si uvědomit, že produktivita v průmyslu je v obecné rovině vyšší než ve službách, které jsou vnitřně velmi různorodým sektorem. Do služeb patří jak služby veřejné povahy (vzdělávání, sociální služby), služby osobního charakteru (krejčí, holič), tak podnikatelské a finanční služby. Největší produktivita a zisky v tomto sektoru jsou v oblasti informačních technologií a finančních služeb. Tento přesun do sektoru služeb znamená i přesun rozložení prostorových aktivit, jelikož služby s vyšší přidanou hodnotou mají na rozdíl od ostatních tendence větší koncentrace do center měst nebo do blízkosti obytných ploch.

Tabulka 4.2.1: Vývoj struktury zaměstnanosti v Moravskoslezském kraji mezi roky 1993 a 2010

CZ - NACE	Popis odvětví	Počet zaměstnanců (v tis.)			Počet zaměstnanců (v %.)		
		1993	2010	Rozdíl	1993	2010	Rozdíl
A	Zemědělství, lesnictví a rybářství	25,8	10,4	-15,4	4,5	1,9	-2,6
B	Těžba a dobývání	52,5	17,5	-35,0	9,1	3,3	-5,9
C	Zpracovatelský průmysl	179,0	157,4	-21,6	31,2	29,3	-1,9
D	Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla	10,1	8,3	-1,8	1,7	1,5	-0,2
E	Zásob. vodou; činnosti souvis. s odpady	6,4	5,3	-1,2	1,1	1,0	-0,1
F	Stavebnictví	47,0	43,3	-3,7	8,2	8,0	-0,1
G	Velkoobchod a maloob.; opr. mot. vozidel	56,2	62,6	6,4	9,8	11,6	1,8
H	Doprava a skladování	39,8	35,5	-4,3	6,9	6,6	-0,3
I	Ubytování, stravování a pohostinství	14,8	18,6	3,8	2,6	3,5	0,9
J	Informační a komunikační činnosti	9,6	14,0	4,3	1,7	2,6	0,9
K	Peněžnictví a pojišťovnictví	5,0	11,0	6,0	0,9	2,0	1,2
L	Činnosti v oblasti nemovitostí	2,1	2,5	0,4	0,4	0,5	0,1
M	Profesní, vědecké a technické činnosti	8,7	14,0	5,3	1,5	2,6	1,1
N	Administrativní a podpůrné činnosti	7,9	12,2	4,3	1,4	2,3	0,9
O	Veřejná správa a obrana; pov. soc. zabezp.	29,2	34,6	5,3	5,1	6,4	1,3
P	Vzdělávání	31,4	34,8	3,4	5,5	6,5	1
Q	Zdravotní a sociální péče	29,9	38,6	8,7	5,2	7,2	2
R	Kulturní, zábavní a rekreační činnosti	6,9	8,0	1,1	1,2	1,5	0,3
S	Ostatní činnosti	12,2	9,7	-2,6	2,1	1,8	-0,3
Celkem		574,7	538,2	-36,6	100	100	

Zdroj: ČSÚ – VŠPS

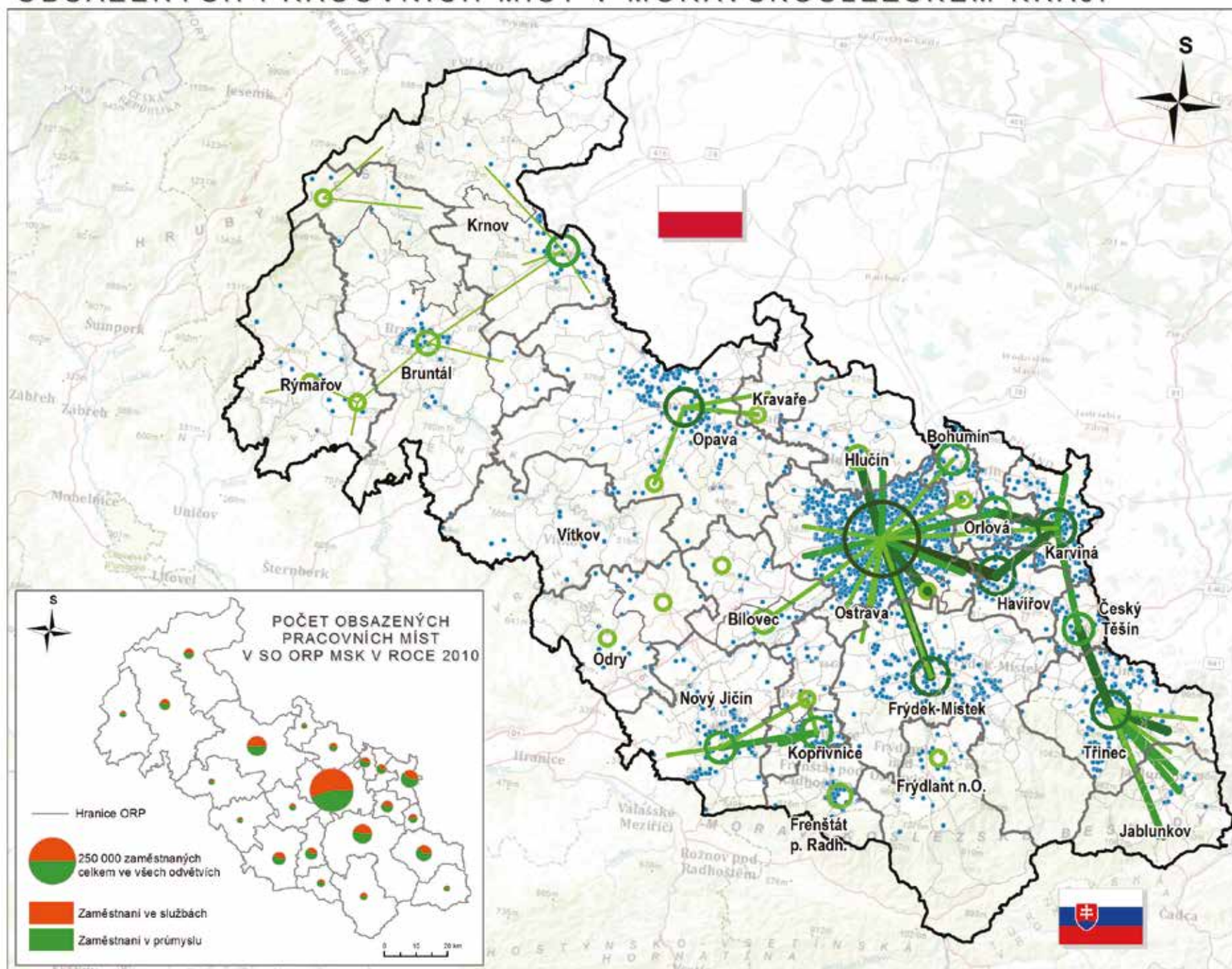
Tabulka 4.2.2: Klasifikace zaměstnání a postavení zaměstnaných

K Z A M	Popis pozice	Počet zaměstnanců (v tis.)			Podíl zaměstnanců (v %)		
		1993	2010	Rozdíl	1993	2010	Rozdíl
1	Zákonodárci, vedoucí a řídicí pracovníci	17,8	24,2	6,4	3,1	4,5	1,3
2	Vědečtí a odborní duševní pracovníci	48,3	52,3	3,9	8,5	9,6	1,2
3	Techn., zdravot. a pedagog. prac. (vč. příbuz. oborů)	87,1	129,3	42,1	15,3	23,8	8,5
4	Nižší administrativní pracovníci (úředníci)	34,0	38,7	4,7	6,0	7,1	1,2
5	Provozní pracovníci ve službách a obchodě	63,6	75,2	11,7	11,1	13,8	2,7
6	Kvalifik. dělníci v zem. a les. (vč. příbuz. oborů)	11,5	3,4	-8,0	2,0	0,6	-1,4
7	Řemeslníci a kvalifik. výrobci, zpracovatelé, opraváři	141,0	100,8	-40,2	24,7	18,5	-6,2
8	Obsluha strojů a zařízení	93,5	81,8	-11,7	16,4	15,0	-1,3
9	Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci	64,6	36,9	-27,8	11,3	6,8	-4,5
0	Příslušníci armády	9,4	0,9	-8,5	1,7	0,2	-1,5
Celkem		570,9	543,5	-27,4	100	100	

Zdroj: ČSÚ – VŠPS

ZAMĚSTNANÍ V PRŮMYSLU A VE SLUŽBÁCH A CELKOVÝ POČET OBSAZENÝCH PRACOVNÍCH MÍST V MORAVSKOSLEZSKÉM KRAJI

Administrativní členění (2012):

- Hranice kraje
- Hranice ORP
- Hranice POÚ
- Hranice obcí

Počet dojíždějících do zam. v průmyslu (2010):

- méně než 175
- 176 - 350
- 351 - 700
- 701 - 1500
- více než 1500

Počet zaměstnaných v průmyslu (2010):

- méně než 1750
- 1751 - 3500
- 3501 - 7000
- 7001 - 14 000
- Ostrava (42 944)

• 1 tečka = 250 obsazených pracovních míst ve všech odvětvích celkem

0 10 20 km

Zdroj dat:
Český statistický úřad,
Albertina - firemní monitor
Topografický podklad:
www.arcgisonline.com

PROCES

4.3 CESTOVNÍ RUCH V MORAVSKOSLEZSKÉM KRAJI

Přestože oblast cestovního ruchu z celokrajského hlediska není významná z hlediska zaměstnanosti ani podílu odvětví na hrubém domácím produktu, nabídka vyžití pro turisty či návštěvníky Moravskoslezského kraje je zde velmi pestrá. Region láká turisty jak do horských oblastí Beskyd a Jeseníků, tak na průmyslovou či kongresovou turistiku do Ostravy, do místních lázní, na kulturní památky či na sportovní aktivity. Oblast cestovního ruchu je významná pro udržení zaměstnanosti hlavně v západní, periferní části regionu.

Marketingově vymezený turistický region Severní Morava a Slezsko zahrnuje oblast Moravskoslezského a částečně přesahuje kvůli pohořím Beskyd a Jeseníků do Zlínského a Olomouckého kraje. Je rozdělen do šesti rozdílných oblastí: Beskydy – Valašsko, Jeseníky, Poodří – Moravské Kravařsko, Opavské Slezsko, Ostravsko a Těšínské Slezsko, při čemž každá turistická oblast je svým způsobem specifická a zajímavá, a snaží se takto prezentovat i navenek.

Z hlediska cestovního ruchu je atraktivita Moravskoslezského kraje dána především přírodními podmínkami, historickými památkami a úrovní turistické vybavenosti. Tradičními kulturními centry kraje jsou Ostrava, Opava a Český Těšín s významnou polskou menšinou. Města a obce nabízejí pestrou škálu sportovního vyžití prostřednictvím mnoha stadionů, zimních stadionů, hřišť, tělocvičen, koupališť a bazénů. Kromě kulturního a sportovního vyžití ve městech a obcích poskytuje krásná a pestrá příroda kraje spoustu možností pro rekreaci, turistiku, dále také poznávání kulturních památek a léčebné pobyty. Kraj nabízí svým návštěvníkům rozsáhlé síť (cyklo)turistických tras s podmínkami pro pěší turistiku a cykloturistiku, v zimě jsou pro turisty atraktivní horské celky Hrubého Jeseníku a Beskydy, zejména pro běžecké a sjezdové lyžování. Lázeňství je v kraji založeno na využití léčebných účinků jodobromové vody v lázních Darkov s Rehabilitačním ústavem. Od počátku 90. let existuje nové lázeňské sanatorium v Klimkovicích s architektonicky zajímavými budovami. Pod nejvyšším vrcholem kraje – Pradědem – se rozkládají starobylé lázně Karlova Studánka.

Na území Moravskoslezského kraje se zároveň nachází městské památkové rezervace (Příbor, Nový Jičín a Štramberk). Turisty vyhledávaná jsou zámecká sídla v Hradci nad Moravicí, v Raduni, v Kravařích na Opavsku, v Bruntále či ve Fulneku. Mezi nejvýznamnější hrady patří Sovinec na Rýmařovsku, Starý Jičín a Hukvaldy v Podbeskydích. Specifikem regionu jsou podmínky pro průmyslovou turistiku (Technické muzeum automobilů v Kopřivnici, Vagonářské muzeum ve Studénce, Hornické muzeum v Ostravě-Petřkovicích, areál Dolních Vítkovic, Národní kulturní památka Důl Michal aj.).

Největší potenciál pro rozvoj cestovního ruchu mají oblasti Beskyd a Jeseníků. Jedná se o chráněné krajinné oblasti, turisticky žádané jsou zejména z důvodu lyžování, pěší turistiky a cykloturistiky. Jedná se o oblasti s příznivým počtem a kapacitou hromadných ubytovacích zařízení, zároveň je zde již evidován největší počet příjezdů jak jednodenních návštěvníků, tak turistů s přenocováním. Do této kategorie atraktivních turistických cílů je nutné zařadit také Ostravu (mj. jako cíl kongresové turistiky).

Statutární město Ostrava představuje kulturní a volnočasové centrum aglomerace, kde jsou koncentrována kulturní zařízení metropolitního významu (divadla, kina, knihovny, kostely, muzea atd.) a sportoviště (plavecké bazény, venkovní koupaliště, minigolf, tenisové kurty, hřiště na různé míčové hry, zimní stadion, atd.). Potenciál města Ostravy z hlediska cestovního ruchu spočívá

zejména v možnostech industriální a kongresové turistiky. Mezi nejvýznamnější turistické atraktivity s největším růstovým potenciálem v rámci Ostravy patří: Zoologická zahrada Ostrava, Stodolní ulice (odhad cca 350 tis. návštěvníků ročně) a výše zmíněné industriální památky v Ostravě.

V současnosti také roste význam tzv. event turistiky, neboť město Ostrava je dějištěm významných kulturních i sportovních akcí celonárodního i mezinárodního významu; z kulturních akcí lze jmenovat např. Colours of Ostrava a Janáčkův máj Ostrava, z významných pravidelných sportovních akcí lze uvést atletický mítink Zlatá tretra, v minulých letech např. Mistrovství světa v ledním hokeji (2004), Mistrovství Evropy v atletice do 23 let (2011), Mistrovství světa juniorek v házené (2012) apod. V oblasti kongresové turistiky a výstavnictví představuje silnou stránku Ostravy existence výstaviště Černá louka.

V rámci kraje rostou kapacity v oblasti sportu, kdy nejvýraznější růst lze sledovat v případě golfu např. Golf Resort Ostravice, Sportoviště TJ Mittal Ostrava (tréninkový komplex), Golf Aréna Ostrava (golfové indoor centrum), Šilheřovice Golf Course, Ropice Golf Course apod.

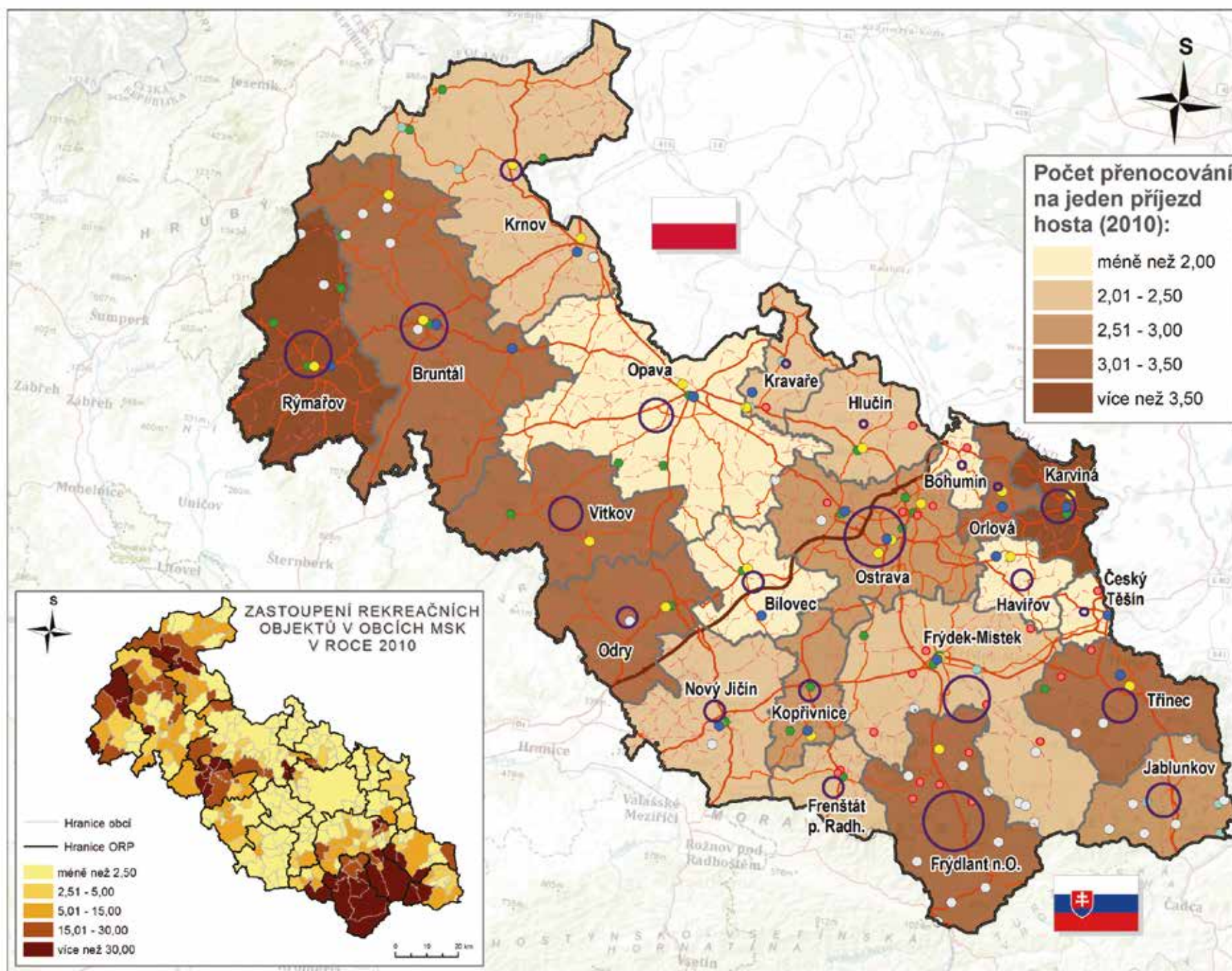
Cestovní ruch je jedním z nástrojů, jimiž lze udržet zaměstnanost a služby v západní části regionu v oblasti Nížkého a Hrubého Jeseníku.

Tabulka 4.3.1: Počty ubytovacích zařízení, lůžek, příjezdů hostů a přenocovaných nocí dle SO ORP Moravskoslezského kraje v roce 2010

Název SO ORP	Počet ubyt. zařízení	Počet lůžek	Počet příjezdů	Přenocovaných nocí
Bílovec	3	185	2 344	4 605
Bohumín	2	57	2 596	1 948
Bruntál	45	2 429	39 010	121 255
Český Těšín	3	105	1 941	3 383
Frenštát pod Radhoštěm	13	668	19 665	39 757
Frydek-Místek	34	1 758	35 796	82 161
Frydlant nad Ostravicí	55	3 579	86 825	271 046
Haviřov	11	545	11 940	21 968
Hlučín	6	133	729	1 463
Jablunkov	27	1 255	27 517	72 583
Karviná	7	1 206	19 502	300 316
Kopřivnice	11	706	14 767	37 815
Kravaře	3	91	1 561	3 719
Krnov	13	554	3 693	7 920
Nový Jičín	14	628	16 320	35 022
Odry	7	595	3 179	10 053
Opava	17	1 098	20 681	40 806
Orlová	1	18	1 298	3 896
Ostrava	38	3 608	145 078	418 707
Rýmařov	64	2 655	45 356	166 424
Třinec	16	800	15 359	48 581
Vítkov	15	1 135	12 224	40 504
Moravskoslezský kraj	405	23 808	527 381	1 733 932

Zdroj: ČSÚ – Veřejná databáze

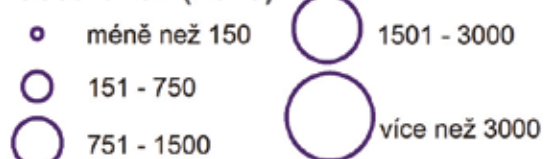
CESTOVNÍ RUCH V SO ORP MORAVSKOSLEZSKÉHO KRAJE

Administrativní členění (2012):

— Hranice kraje   — Hranice ORP

Počet lůžek (2010):

Atraktivita cest. ruchu (2010):

- Městská a vesnická památková zóna
- Místo s význ. památ. lid. architektury
- Lyžařská střediska
- Zimní stadion
- Fotbalový stadion
- Ostatní (aquaparky, golf. hřiště, jízďárny, hvězdárny, zoo)

Silniční síť MSK (2010):

- Dálnice
- Silnice I. třídy
- Silnice II. třídy
- Silnice III. třídy

0 10 20 km

Zdroj dat:
 ČSÚ - Veřejná databáze,
 RR Moravskoslezsko,
 Ředitelství silnic a dálnic,
 Krajský úřad MSK,
 Top. podklad: www.arcgisonline.com

PROCES

5 DOTACE ROP MS DO DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURY

DOTACE DO SILNIČNÍ INFRASTRUKTURY
DOTACE DO DOPRAVNÍCH PROSTŘEDKŮ VEŘEJNÉ DOPRAVY
DOTACE DO CYKLOSTEZEK

5.1 DOTACE DO SILNIČNÍ INFRASTRUKTURY

Podpora v této oblasti je zaměřena na výstavbu, modernizaci a rekonstrukci regionální silniční infrastruktury – to znamená na silnice II. a III. třídy, které jsou ve správě Moravskoslezského kraje. Regionální silniční síť zajišťuje dostupnost celého území kraje na silnice nadnárodní evropské sítě TEN-T (na dálnici D1/47 a na rychlostní komunikaci R48) a na další silnice I. třídy v kraji.

Jedním z podkladů pro výběr projektů k předložení do ROP Moravskoslezsko je tzv. „Bílá kniha“, ve které je komplexně vyhodnocen technický stav a potřebnost rekonstrukce a modernizace jednotlivých úseků II. a III. třídy. Důležitým parametrem při hodnocení těchto projektů v ROP Moravskoslezsko je jejich návaznost na evropskou dopravní síť TEN-T a socioekonomické přínosy.

Dosavadní investice do silnic II. a III. třídy z ROP Moravskoslezsko jsou na území Moravskoslezského kraje rozprostřeny poměrně rovnoměrně – v celkem 14 projektech bylo postaveno či modernizováno 57 silničních úseků na území 76 obcí kraje.

Největší investice jsou realizovány na území Opavy (tzv. jižní obchvat města a rekonstrukce a modernizace pěti menších úseků), Ostravy (5 investic, z toho největší bylo rozšíření silnice II/479 ze dvou na čtyři pruhy na ulici Českobratrská za 126 mil. Kč a rekonstrukce silnice na ulici Bílovecká a dvou těles tzv. svinovských mostů, spojujících centrum Ostravy a městskou část Poruba, a to za 119 mil. Kč), a na území Třince (3 investice, z toho největší je realizace mimoúrovňového křížení s železničním koridorem, spojující centrum a část Lyžbice, za 106 mil. Kč). Významné prostředky byly také investovány do sítě silnic II. a III. třídy na Bruntálsku a Rýmařovsku.

Tabulka 5.1.2: Nejvýznamnější podpořené silniční úseky

Číslo projektu	Název projektu	Dotace (mil. Kč)	Nové silnice (km)	Rekonstrukce a modernizace (km)
CZ.1.10/1.1.00/06.00482	Silnice 2009 - obchvat Opava	376,24	4,84	
CZ.1.10/1.1.00/02.00010	Silnice 2008 - 3. část	358,23	0,75	45,57
CZ.1.10/1.1.00/12.01114	SILNICE 2011	352,82		66,05
CZ.1.10/1.1.00/02.00008	Rekonstrukce a modernizace silnic v MSK - 7 staveb	259,73		32,99
CZ.1.10/1.1.00/01.00002	Rekonstrukce a modernizace silnic II. a III. tříd	224,44		32,47
CZ.1.10/1.1.00/15.01203	II/449 - Rýmařov - Ondřejov, rekonstrukce silnice km 0,00 - 11,40, II. stavba	144,9		4,06
CZ.1.10/1.1.00/15.01202	Silnice 2011 - II. etapa	129,25		25,37
CZ.1.10/1.1.00/08.00780	Komunikace II/479 - ulice Českobratrská, III. stavba	125,78	0,24	0,2
CZ.1.10/1.1.00/08.00782	Revitalizace přednádražního prostoru Svinov, II. etapa - část MSK	118,57		0,62
CZ.1.10/1.1.00/12.01119	SILNICE 2010	110,92	0,22	4,07
CZ.1.10/1.1.00/10.00932	Mosty 2010	109,9	0,23	0,53
CZ.1.10/1.1.00/12.01120	VIA Lyžbice	105,62	0,31	
CZ.1.10/1.1.00/04.00424	Silnice 2009	87,12		4,4
CZ.1.10/1.1.00/08.00781	Přeložka komunikace III/4682 - Vendryně	55,21	0,2	
Celkem		2 558,73	6,79	216,33

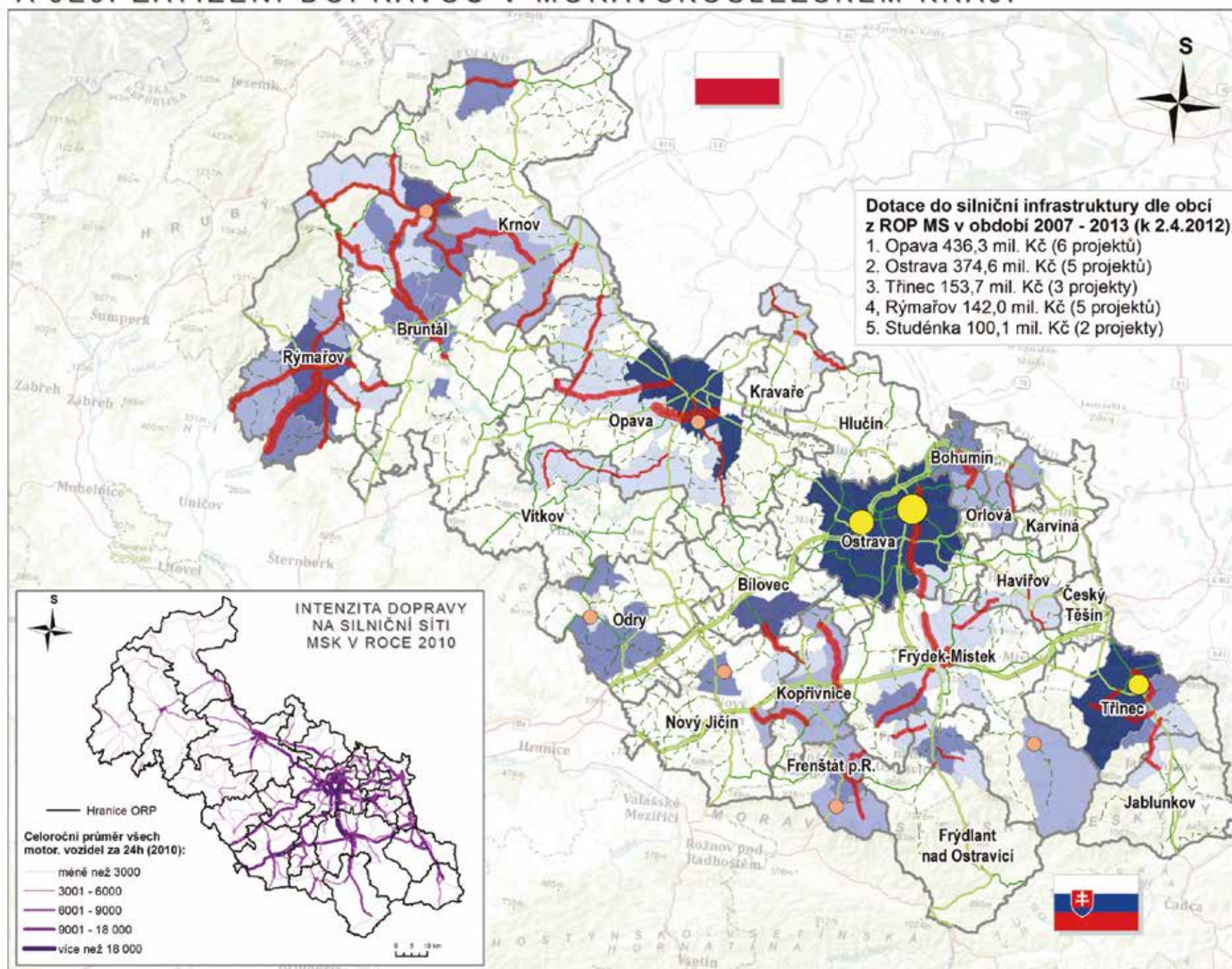
Zdroj: Zpracování PROCES dle dat ÚRR Moravskoslezsko ke dni 2. 4. 2012

Tabulka 5.1.1: Podpořené SO ORP dotacemi ROP MS do projektů silniční infrastruktury

Název podpořených SO ORP	Dotace ROP MS (v mil. Kč)
Bílovec	100,14
Bohumín	71,18
Bruntál	269,33
Frenštát pod Radhoštěm	82,85
Frýdek-Místek	105,24
Frýdlant nad Ostravicí	70,11
Havířov	20,88
Jablunkov	13,21
Karviná	18,28
Kopřivnice	107,93
Kravaře	37,08
Krnov	109,09
Nový Jičín	69,98
Odry	36,38
Opava	515,27
Orlová	18,28
Ostrava	382,90
Rýmařov	277,77
Třinec	215,55
Vítkov	37,29

Zdroj: Zpracování PROCES dle dat ÚRR Moravskoslezsko ke dni 2. 4. 2012

DOTACE ROP MORAVSKOSLEZSKO DO SILNIČNÍ INFRASTRUKTURY A JEJÍ ZATÍŽENÍ DOPRAVOU V MORAVSKOSLEZSKÉM KRAJI

Admin. členění (2012):

- Hranice kraje
- Hranice ORP
- Hranice podpoř. obcí

Silniční síť MSK (2010):

- Dálnice ad. *
- Silnice I. třídy
- Silnice II. třídy
- Silnice III. třídy

* Dálnice, rychlostní komunikace a vybrané silnice I. třídy tvořící páteřní trasu kraje (sít TEN-T)

Dotace ROP MSK 2007-2013 v Kč dle obcí, vybraných staveb a silničních úseků (2.4.2012):

- méně než 15 000 000 15 000 001 - 30 000 000 30 000 001 - 75 000 000 75 000 001 - 150 000 000 - více než 150 000 000	- méně než 15 000 000 15 000 001 - 30 000 000 30 000 001 - 60 000 000 60 000 001 - 100 000 000 - více než 100 000 000	- Projekt Mosty 2010 - Via Lyžbice (105,6 mil. Kč) - Svinovské mosty (118,6 mil. Kč) - Českobratrská (125,8 mil. Kč)

0 10 20 km

Zdroj dat:
Český statistický úřad,
Ředitelství silnic a dálnic,
RR Moravskoslesko,
Topografický podklad:
www.arcgisonline.com

PROCES

5.2 DOTACE DO DOPRAVNÍCH PROSTŘEDKŮ VEŘEJNÉ DOPRAVY

Nízký komfort přepravy zastaralými dopravními prostředky snižuje atraktivitu veřejné dopravy. ROP Moravskoslezsko podporuje zvyšování atraktivity a kvality veřejné dopravy především pořízením bezbariérových a ekologických dopravních prostředků veřejné dopravy.

Jedná se o tramvaje, trolejbusy a autobusy v městské hromadné dopravě, převážně nízkopodlažní autobusy v meziměstské hromadné dopravě a převážně nízkopodlažní vlakové soupravy na regionálních železničních tratích.

V městské hromadné dopravě je cílem dosažení 100% nízkopodlažnosti vozidel. U meziměstské autobusové dopravy bylo cílem podpořit pořízení nízkopodlažních autobusů, které budou obsluhovat přepravní relace (linky), které jsou součástí projektu „Moravskoslezským krajem veřejnou dopravou bez bariér“. Tento projekt garantuje na určených relacích (linkách) provoz 2 párů nízkopodlažních spojů denně.

ROP Moravskoslezsko investoval do pořízení 215 ekologických převážně nízkopodlažních vozidel, a to do:

- 166 autobusů v městské a meziměstské dopravě,
- 24 tramvají,
- 14 trolejbusů a 2 duobusů,
- 9 vlakových vozových jednotek.

Nejnákladnější investicí bylo pořízení 9 vlakových vozových jednotek (380 mil. Kč), kde byly příjemcem České dráhy, a. s. Nově pořízené vlaky budou obsluhovat tratě Ostrava – Bohumín – Karviná – Český Těšín – Mosty u Jablunkova (4 jednotky City Elefant) a Frýdek-Místek – Český Těšín (5 jednotek Regionova).

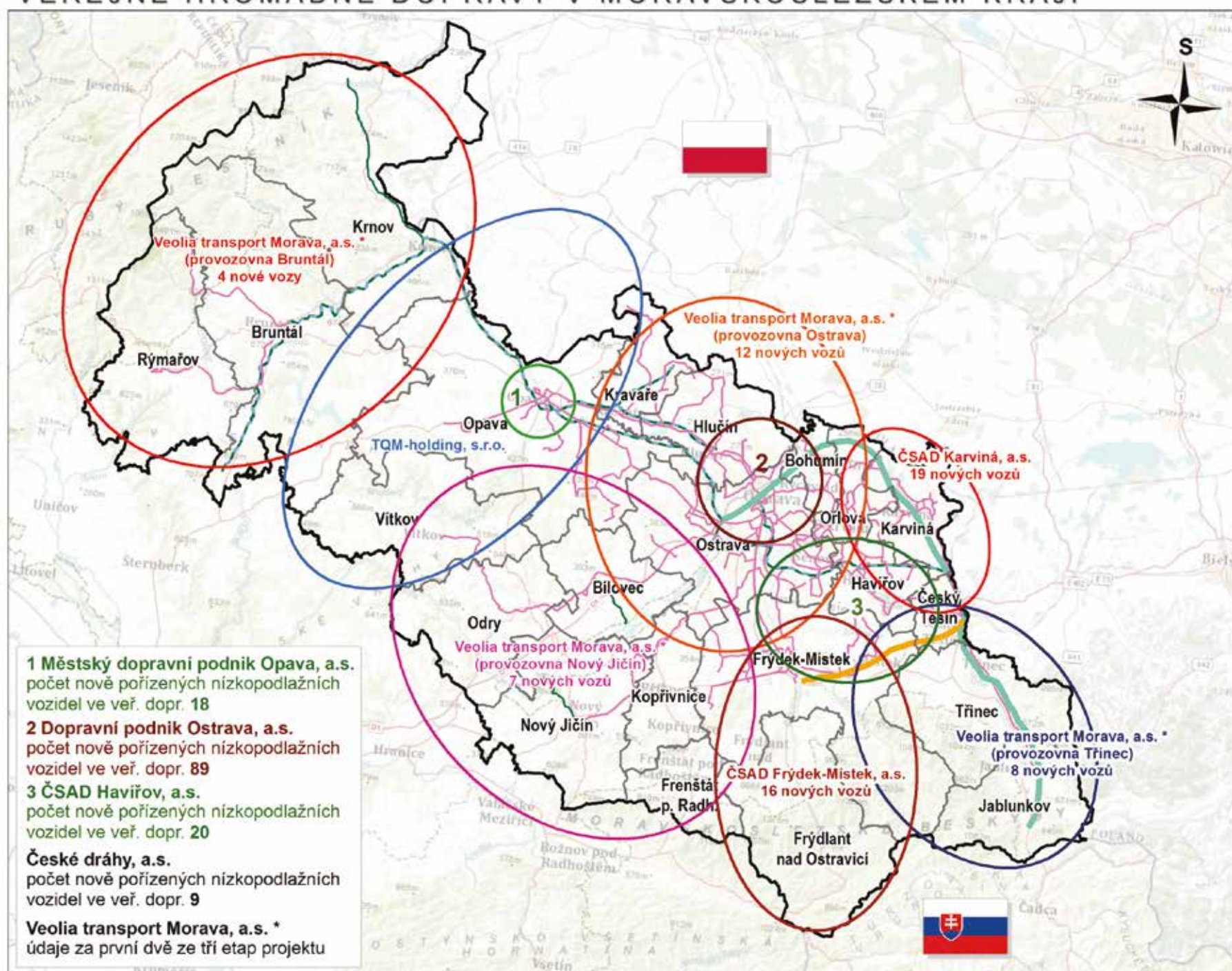
O něco menší investici (332 mil. Kč) získal největší dopravní podnik v kraji – Dopravní podnik Ostrava, a. s., a to jak na drážní vozidla (tramvaje, trolejbusy), tak také na pořízení nízkopodlažních autobusů MHD.

Tabulka 5.2.1: Projekty na pořízení nízkopodlažních vozidel VHD

Číslo projektu	Žadatel	Název projektu	Dotace (v mil. Kč)	Nově pořízená nízkopodlažní vozidla VHD
CZ.1.10/1.3.00/03.00941	České dráhy, a.s.	Moderní vozidla pro Těšínské Slezsko (vlaky City Elefant)	328,27	4
CZ.1.10/1.3.00/07.01121	České dráhy, a.s.	Modernizovaná vozidla pro Moravskoslezský kraj (vlaky Regionova)	52,12	5
CZ.1.10/1.3.00/04.00934	ČSAD Frýdek-Místek, a.s.	Renovace vozového parku v ČSAD Frýdek-Místek, a.s. (autobusy)	22,64	13
CZ.1.10/1.3.00/05.00958	ČSAD Frýdek-Místek, a.s.	Obnova vozového parku MHD ČSAD Frýdek-Místek, a.s. (autobusy)	6,86	3
CZ.1.10/1.3.00/04.00936	ČSAD Havířov, a.s.	Renovace vozového parku ČSAD Havířov, a.s. (autobusy)	24,38	14
CZ.1.10/1.3.00/05.00959	ČSAD Havířov, a.s.	Obnova vozového parku MHD v ČSAD Havířov (autobusy)	16,05	6
CZ.1.10/1.3.00/04.00935	ČSAD Karviná, a.s.	Renovace vozového parku ČSAD Karviná, a.s. (autobusy)	26,12	15
CZ.1.10/1.3.00/05.00957	ČSAD Karviná, a.s.	Obnova vozového parku MHD v ČSAD Karviná, a.s. (autobusy)	8,63	4
CZ.1.10/1.3.00/01.00430	Dopravní podnik Ostrava, a.s.	Renovace vozového parku drážních vozidel (tramvaje, trolejbusy)	236,00	34
CZ.1.10/1.3.00/05.00949	Dopravní podnik Ostrava, a.s.	Obnova vozového parku MHD autobusy	96,04	55
CZ.1.10/1.3.00/05.00956	Městský dopravní podnik Opava, a.s.	Modernizace autobusového parku v MDPO, a.s.	25,44	12
CZ.1.10/1.3.00/01.00429	Městský dopravní podnik Opava, a.s.	Modernizace trolejbusového parku v MDPO, a.s. (trolejbusy, duobusy)	24,00	6
CZ.1.10/1.3.00/04.00933	Veolia Transport Morava, a.s.	Renovace vozového parku pro příměstskou hromadnou dopravu (autobusy)	76,78	44
Celkem			943,33	215

Zdroj: Zpracování PROCES dle dat ÚRR Moravskoslezsko ke dni 2. 4. 2012

DOTACE ROP MORAVSKOSLEZSKO DO DOPRAVNÍCH PROSTŘEDKŮ VEŘEJNÉ HROMADNÉ DOPRAVY V MORAVSKOSLEZSKÉM KRAJI

Administrativní členění (2012):

- Hranice kraje
- Hranice ORP

"Elefant" **: Úsek Ostrava-Svinov - Bohumín - Český Těšín - Mosty u Jablunkova (budou zde jezdit 4 vozy City Elefant)
"Regionova" **: Úsek Frýdek-Místek - Č. Těšín (bude zde jezdit 5 vozů Regionova)

Síť linek ODIS (2012):

- Esko
- Vlák
- "Elefant" **
- "Regionova" **
- Autobus

Obslužné sféry jednotlivých dopravců v MSK (2012):

- Veolia transport (Bruntál)
- TQM holding
- Městský dopr. podnik Opava
- Veolia transport (Nový Jičín)
- Veolia transport (Ostrava)
- Dopr. podnik Ostrava
- ČSAD Karviná
- ČSAD Haviřov
- ČSAD Frýdek-Místek
- Veolia transport (Třinec)

0 10 20 km

Zdroj dat:
Český statistický úřad,
Koordinátor ODIS,
RR Moravskoslezsko,
Topografický podklad:
www.arcgisonline.com

PROCES

5.3 DOTACE DO CYKLOSTEZEK

Pro zvýšení atraktivity cyklistické dopravy jako ekologické alternativy individuální silniční dopravy je podporováno budování cyklistických stezek umožňujících bezpečnou cestu do školy, zaměstnání nebo za zábavou. V této dílčí oblasti podpory jsou podporovány cyklotrasy a cyklostezky s primární vazbou na zvýšení bezpečnosti dopravy a na Koncepci rozvoje cyklistické dopravy na území Moravskoslezského kraje.

Upřednostněny jsou cyklostezky nacházející se na tzv. páteřních cyklotrasách Moravskoslezského kraje. Páteřní cyklotrasy jsou cyklotrasami I. a II. třídy (dle klasifikace Klubu českých turistů) a vedou zpravidla podél významných řek kraje:

- 5 Poodří (Hať-CLO – Hlučín – Ostrava Svinov – Polanka nad Odrou – Nová Horka – Kunín – Starý Jičín – Palačov – ... – Hevlín-CLO)
- 55 Slezská magistrála (Rejvíz – Drakov – Heřmanovice – Holčovice – Město Albrechtice – Krnov – Úvalno – Skrochovice – Holasovice – Opava – Bohumín)
- 56 „Olza“ / pokračování Slezské magistrály - dle krajské cyklostrategie trasa Bohumín – Orlová – Havířov – Horní Bludovice – Těrlícko – Český Těšín (CZ/PL), dle současného stavu proti proudu řeky Olše od Bohumína na Karvinou

- Cyklotrasa Ostrava – Beskydy (Ostrava – Vratimov – Řepiště – Paskov – Sviadnov – Frýdek-Místek - Staré Město – Baška – Pržno - Frýdlant nad Ostravicí - Ostravice/Čeladná – Staré Hamry – Bílá)
- 99 Střecha Evropy (Hranice n. M. – Odry – Vítkov – Budišov n. B. s možností prodloužení na Slezskou Hartu, Bruntál, Jeseník, Javorník)

ROP Moravskoslezsko podpořil realizaci 25 projektů výstavby nových cyklostezek o délce 78 km. Dalších 15 km nových cyklostezek se zavazují naplnit projekty z prioritních os 3 a 4 zaměřené na modernizaci veřejných prostranství ve městech a obcích.

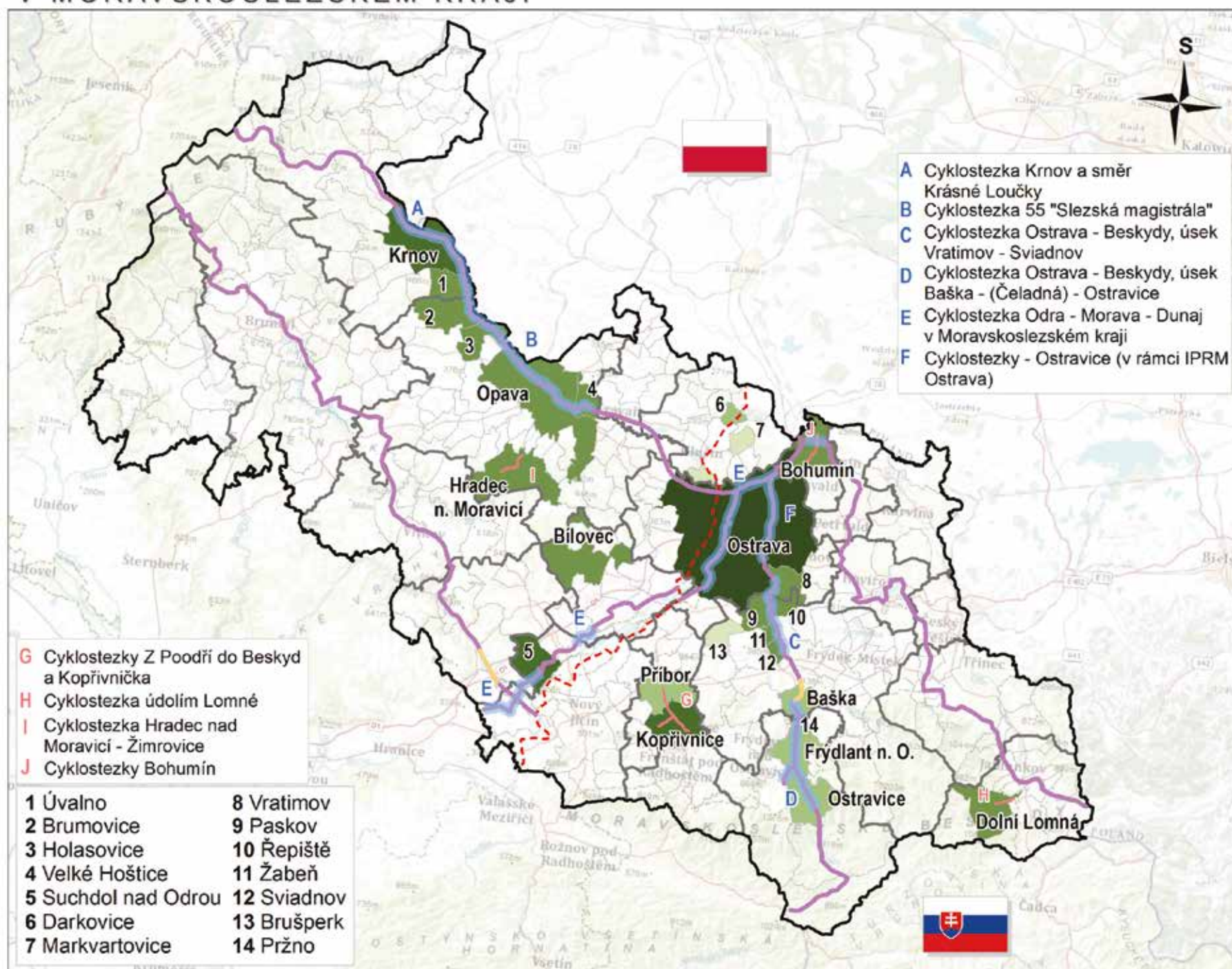
Největší úseky jsou budovány na páteřních cyklotrasách - 19 km na cyklostezce č. 5 Odra - Morava - Dunaj v Moravskoslezském kraji (3 úseky na cyklotrase, převážně na území města Ostravy), 18 km na cyklostezce č. 55 Cyklistická stezka č. 55 "Slezská magistrála" Krnov – Úvalno – Brumovice – Holasovice – Opava – Velké Hoštice nebo 15 km nově vybudovaných cyklistických stezek na cyklotrase Ostrava - Beskydy (2 úseky).

Tabulka 5.3.1: Nejvýznamnější podpořené projekty cyklostezek

Číslo projektu	Název projektu	Žadatel	Dotace ROP MS (v mil. Kč)	Délka cyklostezky (km)
CZ.1.10/1.1.00/05.00431	Cyklistická stezka č. 55 "Slezská magistrála" Krnov-Úvalno-Brumovice-Holasovice-Opava-Velké Hoštice	Statutární město Opava	54,89	17,84
CZ.1.10/1.1.00/16.01222	Cyklostezka Odra - Morava - Dunaj v Moravskoslezském kraji	Region Poodří	53,62	18,90
CZ.1.10/1.1.00/09.00922	Cyklostezka Ostrava - Beskydy, úsek Vratimov - Sviadnov	Region Slezská brána	34,03	7,38
CZ.1.10/1.1.00/13.01134	Cyklistická trasa Ostrava - Beskydy, Úsek Baška - Ostravice s odbočkou do Čeladné (1. a 2. etapa)	Město Frýdlant n. O.	16,64	7,38
CZ.1.10/1.1.00/05.00433	Cyklostezky městem Krnov	Město Krnov	12,89	3,09
CZ.1.10/1.1.00/05.00445	Cyklostezky trasy K,S,V Bohumín - část trasy K	Město Bohumín	11,65	2,80

Zdroj: Zpracování PROCES dle dat ÚRR Moravskoslezsko ke dni 2. 4. 2012

DOTACE ROP MORAVSKOSLEZSKO DO CYKLOSTEZEK V MORAVSKOSLEZSKÉM KRAJI

- A** Cyklostezka Krnov a směr Krásné Loučky
- B** Cyklostezka 55 "Slezská magistrála"
- C** Cyklostezka Ostrava - Beskydy, úsek Vratimov - Sviadnov
- D** Cyklostezka Ostrava - Beskydy, úsek Baška - (Čeladná) - Ostravice
- E** Cyklostezka Odra - Morava - Dunaj v Moravskoslezském kraji
- F** Cyklostezky - Ostravice (v rámci IPRM Ostrava)

- G** Cyklostezky Z Poodří do Beskyd a Kopřivnička
- H** Cyklostezka údolím Lomné
- I** Cyklostezka Hradec nad Moravici - Žimovice
- J** Cyklostezky Bohumín

1 Úvalno	8 Vratimov
2 Brumovice	9 Paskov
3 Holasovice	10 Řepiště
4 Velké Hoštice	11 Žabeň
5 Suchdol nad Odrou	12 Sviadnov
6 Darkovice	13 Brušperk
7 Markvartovice	14 Pržno

Administrativní členění (2012):

- Hranice kraje
- Hranice ORP
- Hranice obcí

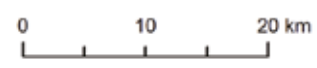
Cyklistická infrastruktura v MSK (2012):

- síť páteřních cyklotras
- výhledové úseky
- - - původní trasa Greenways
- další podpořené cyklostezky (od 1,5 km)

Dotace ROP MSK 2007-2013 v Kč do cyklostezek dle obcí a konkrétních vybraných projektů (2012):

- Podpořené cyklostezky na páteřních cyklotrasách
- A-F Projekty cyklostezek na páteřních cyklotrasách

- méně než 2 500 000
- 2 500 001 - 5 000 000
- 5 000 001 - 15 000 000
- 15 000 001 - 30 000 000
- více než 30 000 000

Zdroj dat:
Český statistický úřad,
RR Moravskoslezsko,
Topografický podklad:
www.arcgisonline.com

6 DOTACE ROP MS DO CESTOVNÍHO RUCHU

DOTACE DO CESTOVNÍHO RUCHU

6.1 DOTACE DO CESTOVNÍHO RUCHU

Podpora je směřována na široké spektrum infrastrukturních projektů cestovního ruchu, jejichž cílem je zvýšení atraktivity regionu. Jsou podporovány jak atraktivita cestovního ruchu, tak projekty na zvýšení dostupnosti kvalitních ubytovacích zařízení.

U projektů na atraktivitu cestovního ruchu je podporováno zaměření na cílovou skupinu rodin s dětmi a na přilákání tuzemských i zahraničních turistů, kteří stráví na území regionu více než jeden den. Jsou realizovány projekty revitalizace a zpřístupnění kulturních, technických a průmyslových památek a kulturního dědictví pro jejich využití jako atraktivit cestovního ruchu. U vybraných objektů je možné také podpořit opatření vedoucí k jejich zapsání na seznam UNESCO. Dále jsou realizovány projekty výstavby a rozvoje stávajících objektů, center a atraktivit zvyšujících atraktivitu regionu. Podpora je dále směřována do oblasti modernizace a rozvoje areálů zimních sportů, které mají předpoklady k celoročnímu využití, a to s ohledem na jejich koncepční rozvoj a s důrazem na možnost jejich vzájemného propojování. Podporovány budou rovněž projekty doprovodné infrastruktury, zpravidla jako součást komplexních projektů rozvoje infrastruktury cestovního ruchu.

Druhou velkou oblastí podpory ROP Moravskoslezsko v oblasti cestovního ruchu je výstavba nebo rekonstrukce ubytovacích zařízení, které povedou ke zlepšení kvality poskytovaných služeb. Podporovány jsou rovněž doprovodné služby ubytovacích zařízení a dobrá dostupnost k těmto zařízením. Podmínkou podpory je zlepšení poskytovaných služeb ubytovacího zařízení a jejich certifikace dle kritérií Oficiální jednotné klasifikace ubytovacích zařízení České republiky, stanovené Českou centrálou cestovního ruchu.

Integrované plány rozvoje území (IPRÚ)

Marketingová strategie rozvoje cestovního ruchu v Moravskoslezském kraji do roku 2015 vymezila území, která by mohla získat prostředky z ROP MS na koordinované aktivity v oblasti cestovního ruchu. Podmínkou je vypracování integrovaného plánu rozvoje území (obsahující analýzu, strategii a návrh aktivit) a vznik řídicích a realizačních struktur na daném území.

Prioritní lokality pro rozvoj cestovního ruchu vymezené Marketingovou strategií rozvoje cestovního ruchu v Moravskoslezském kraji pro léta 2009–2013, pro které jsou vypracovány Integrované plány rozvoje území (IPRÚ) jsou území obcí:

- Karlova Studánka, Malá Morávka, Ludvíkov pod Pradědem, Andělská hora ve Slezsku, Dolní Moravice a části obce Světlá Hora (Suchá Rudná, Stará Voda v Jeseníkách a Podlesí pod Pradědem)
- Ostravice, Staré Hamry, Čeladná, Malenovice a Bílá
- Jablunkov, Hřčava, Písečná, Bukovec, Písek, Dolní Lomná.

Pod termínem „Integrovaný plán rozvoje území“ se rozumí soubor vzájemně obsahově a časově provázaných aktivit a projektů, které směřují k rozvoji cestovního ruchu ve vymezeném území, s důrazem na celkový výsledek plánu, koncentraci a provázanost aktivit a jejich efektivnost. Plánované výsledky IPRÚ musí vycházet z cílů ROP Moravskoslezsko a obsahují aktivity a dílčí projekty, pomocí nichž budou naplňovány cíle (plněny stanovené indikátory) oblasti podpory 2.2 Rozvoj cestovního ruchu. Mezi největší projekty atraktivit cestovního ruchu patří projekt „Expozice Slezsko“ ve Slezském zemském muzeu v Opavě (98 mil. Kč), vybudování multifunkčního sportovního areálu v Kravařích se zaměřením na golfové sporty a návazné sportovní a relaxační aktivity (98 mil. Kč), nové návštěvnické centrum v ZOO Ostrava (68 mil. Kč), doprovodná infrastruktura pro Národní kulturní památku Dolní oblast Vítkovice (65 mil. Kč)

nebo renovace čtyř památkově chráněných dřevěných kostelíků v regionu. Podpořeno bylo ale také například zábavné centrum DinoPark Ostrava nebo ucelené produkty (nejen) pro cykloturisty a běžkaře - Beskydská magistrála a Jesenická magistrála, které obsahují jak orientačně-informační systém (on-line informace o situaci na trasách), tak i doprovodnou infrastrukturu (informační a panoramatické tabule, uzamykatelné stojany na lyže a kola, servis pro kola i lyže).

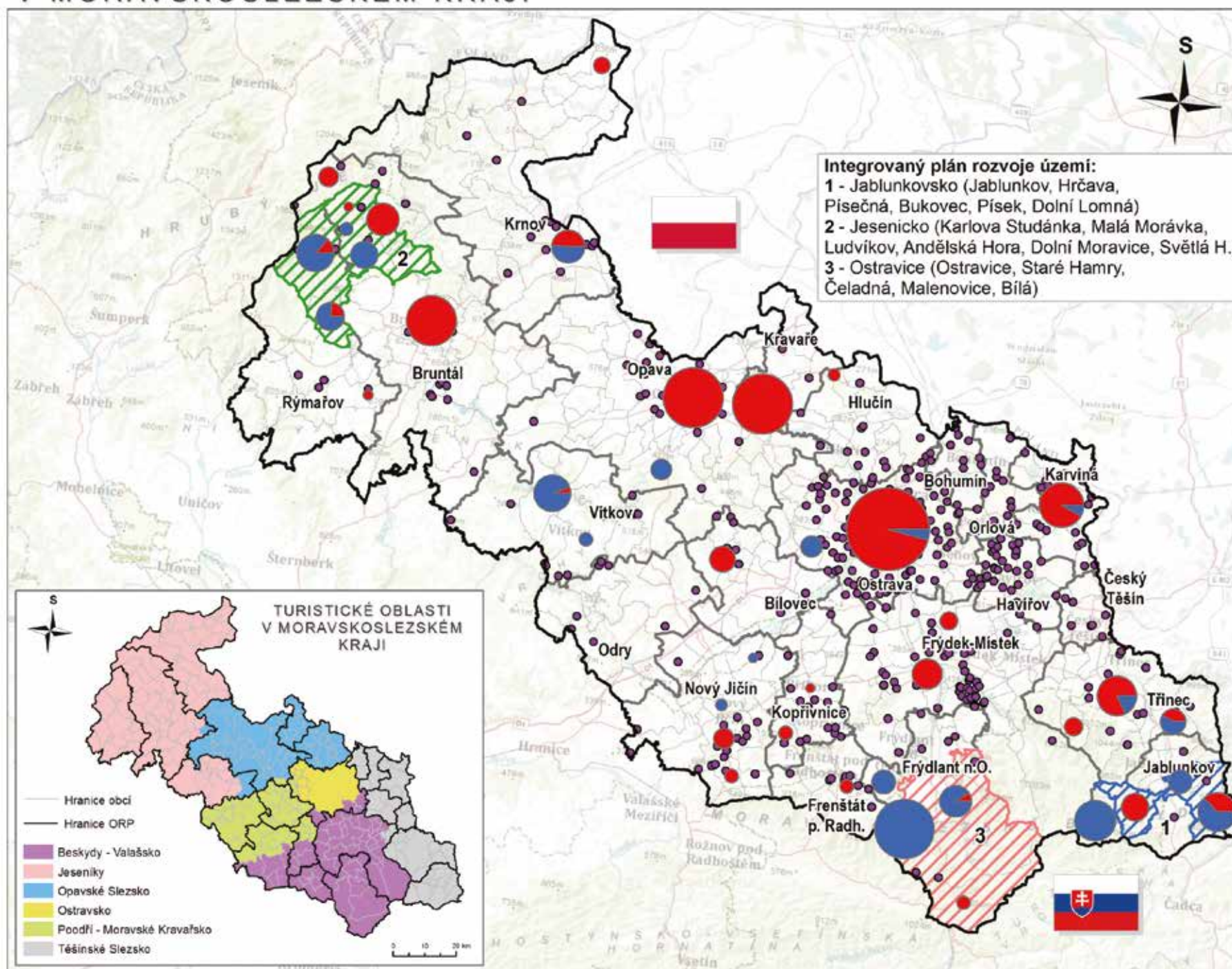
Jedním z příkladů modernizace ubytovacích zařízení pro cestovní ruch je rekonstrukce objektů v areálu Davidova mlýna a vybudování doplňkové infrastruktury (Staré Těchanovice, dotace 34 mil. Kč). Vzniknou zde dva typy ubytovacího zařízení, a to apartmány*** a turistická ubytovna**. Součástí doprovodné infrastruktury je mj. keramická dílna, společenský sál, zimní zahrada, služby pro lyžaře a cyklisty (půjčovna, servis, úschovna), služby pro rodiny s dětmi – dětský koutek apod. Největší investicí v oblasti ubytování pro cestovní ruch bylo vybudování hotelu Miura**** v Čeladné (95 mil. Kč), který již získal prestižní ocenění v soutěži International Hotel Awards.

Tabulka 6.1.1: Dotace ROP MS do cestovního ruchu dle dotací do atraktivit a dotací do ubytovacích kapacit

Název obce	Dotace celkem (mil. Kč)	Počet proj.	Dotace do atraktivit cest. ruchu (mil. Kč)	Dotace do ubyt. kapacit (mil. Kč)
Ostrava	187,03	5	179,23	7,80
Opava	98,36	1	98,36	0,00
Kravaře	98,17	1	98,17	0,00
Čeladná	95,93	1	0,00	95,93
Bruntál	67,75	2	67,75	0,00
Karviná	54,34	2	50,00	4,34
Horní Lomná	44,98	2	0,00	44,98
Třinec	42,33	3	34,71	7,62
Bukovec	40,36	4	14,90	25,46
Malá Morávka	37,43	4	5,06	32,37
Staré Těchanovice	36,62	2	2,14	34,48
Krnov	29,55	3	14,55	15,00
Andělská Hora	28,29	2	28,29	0,00
Ostravice	27,41	3	2,63	24,78
Frydek-Místek	24,60	1	24,60	0,00
Dolní Moravice	20,84	3	5,00	15,84
Dolní Lomná	20,27	4	20,27	0,00
Světlá Hora	19,98	1	0,00	19,98
Bílovec	18,07	1	18,07	0,00
Bystřice	17,35	2	7,25	10,10
Kunčice pod Ondřejníkem	15,00	1	0,00	15,00
Jablunkov	14,67	1	0,00	14,67
Klimkovice	12,25	1	0,00	12,25
Hradec nad Moravicí	11,44	1	0,00	11,44
Nový Jičín	11,12	1	11,12	0,00
Vrbno pod Pradědem	10,46	1	10,46	0,00

Zdroj: Zpracování PROCES dle dat ÚRR Moravskoslezsko ke dni 2. 4. 2012

DOTACE ROP MORAVSKOSLEZSKO DO CESTOVNÍHO RUCHU V MORAVSKOSLEZSKÉM KRAJI

Administrativní členění Dotace ROP MSK 2007-2013 (2012):

- Hranice kraje
- Hranice ORP
- Hranice obcí

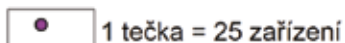
Dotace ROP MSK 2007-2013 v Kč do cestovního ruchu:

- Atraktivity cest. ruchu
- Investice do ubytování

Výše dotace:

Počet ubytovacích a stravovacích zařízení:

Oblast Integrovaného plánu rozvoje území:

- Jablunkovsko
- Jesenícko
- Ostravice

Zdroj dat:
 Český statistický úřad,
 RR Moravskoslezsko,
 Topografický podklad:
 www.arcgisonline.com

PROCES

0 10 20 km

7

DOTACE ROP MS DO INFRASTRUKTURY SOCIÁLNÍCH SLUŽEB

DOTACE DO INFRASTRUKTURY SOCIÁLNÍCH SLUŽEB

7.1 DOTACE DO INFRASTRUKTURY SOCIÁLNÍCH SLUŽEB

Cílem této podporované oblasti je zajistit pro občany optimální dostupnost a kvalitu sociálních služeb a sociální prevence - v souladu se Střednědobým plánem rozvoje sociálních služeb na území Moravskoslezského kraje a s procesy plánování sociálních služeb na úrovni obcí. Nejsou podporovány služby primárně zaměřené na seniory, ale na cílové skupiny: děti, mládež a mladí dospělí, etnické menšiny, imigranti a osoby bez přístřeší, osoby se zdravotním postižením a osoby opouštějící ústavní výchovu nebo výkon trestu odnětí svobody.

Projekty infrastruktury sociálních služeb jsou podporovány z prioritní osy 2 ROP MS - vhodnými příjemci zde byl jak Moravskoslezský kraj a organizace jím zřízené, tak příjemci (obce, neziskové organizace) z obcí nad 50 tis. obyvatel. Pro příjemce z řad obcí o velikosti 5 000 - 50 000 obyvatel a 500 – 5 000 obyvatel byla možnost předložit své projekty do prioritní osy 3, resp. 4 (viz dále kap. 8.3 projekty občanského vybavení). Zde zobrazené dotace jsou tedy projekty krajských zařízení, případně projekty předkládané na území 5 největších měst kraje (nad 50 000 obyvatel).

Výdaje ROP Moravskoslezsko mají téměř výhradně investiční povahu, tedy nejsou určeny na provoz sociálních služeb. Projekty z oblasti sociálních služeb,

jež jsou podporovány z ROP Moravskoslezsko, lze rozdělit podle zákona o sociálních službách do dvou základních skupin:

- Terénní a ambulantní služby – služby, za kterými osoba dochází nebo je dopravována do zařízení sociálních služeb a součástí služby není ubytování. Nebo taková služba, kde jsou osobě poskytovány sociální služby v jejím přirozeném sociálním prostředí. Mezi takové služby lze zařadit např. denní stacionáře, denní centra, osobní asistence, raná péče atd. V rámci ROP MS bylo v této skupině podpořeno již 8 projektů, převážně projekty zaměřené na denní stacionáře a denní centra.
- Pobytové služby (včetně podkategorie transformačních projektů – služby spojené s ubytováním v daném zařízení, např. chráněné bydlení, azylové domy, domy na půl cesty, atd. V rámci ROP MS bylo v této skupině podpořeno již 27 projektů, převážně zaměřených na chráněná bydlení a azylové domy.

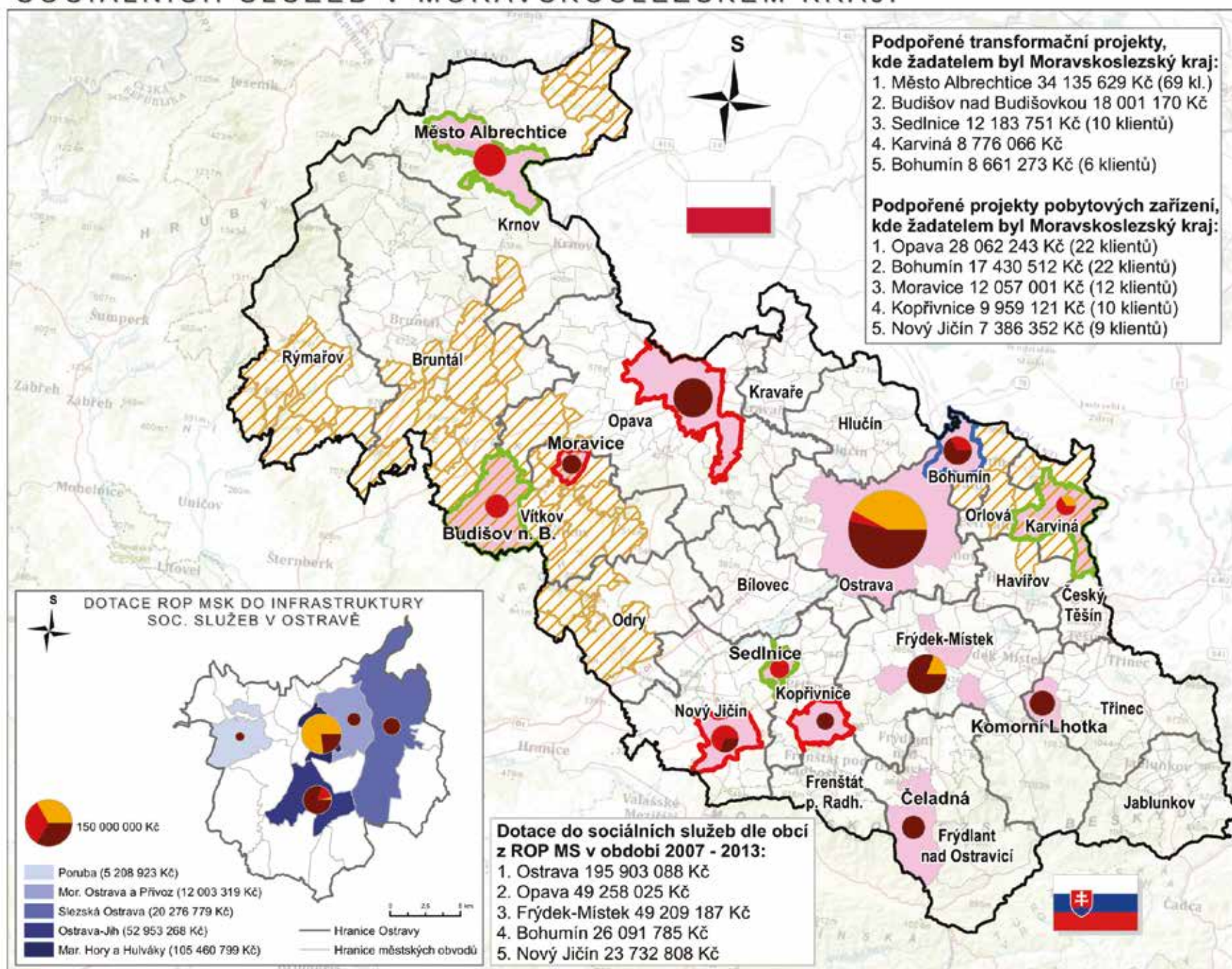
Významnou podskupinou pobytových služeb jsou transformační projekty komunitního typu. Jedná se o přeměnu velkých pobytových ústavů na menší zařízení, která zaručují soukromí klientů a menší izolaci, a tedy možnost zvýšení samostatnosti klientů a jejich větší kontakt s okolním světem.

Tabulka 7.1.1: Dotace ROP MS do sociálních služeb dle obcí (a městských obvodů Ostravy) a typu služby

Název obce	Počet podpoř. klientů	Celková dotace ROP MS (v mil. Kč)	Dotace do terénních služeb a ambulantních služeb (v mil. Kč)	Dotace do pobytových zařízení (v mil. Kč)	z toho transformační projekty (dotace v mil. Kč)
Karviná	23 N	13,19	4,42	8,78	8,77
Bohumín	28	26,09		26,09	26,09
Čeladná	15	17,52		17,52	
Frýdek-Místek	64 N	49,21	9,46	39,75	
Komorní Lhotka	N	20,30		20,30	
Kopřivnice	10	9,96		9,96	9,96
Moravice	12	12,06		12,06	12,06
Nový Jičín	24	23,73		23,73	23,73
Opava	70	49,26		49,26	28,06
Budišov nad Budišovkou	N	18,00		18,00	18,00
Město Albrechtice	69 N	34,14		34,14	34,14
Sedlnice	10	12,18		12,18	12,18
Ostrava	1354 N	195,90	82,34	113,57	8,83
Městský obvod Ostravy	Počet podpoř. klientů	Celková dotace ROP MS (v mil. Kč)	Dotace do terénních služeb (v mil. Kč)	Dotace do pobytových zařízení (v mil. Kč)	z toho transformační projekty (dotace v mil. Kč)
Mariánské Hory a Hulváky	54 N	105,46	80,63	24,83	
Moravská Ostrava a Přívoz	37 N	12,00		12,00	
Poruba	59	5,21		5,21	
Ostrava-Jih	1204 N	52,95	1,71	42,42	8,83
Slezská Ostrava	N	20,28		20,28	

Zdroj: Zpracování PROCES dle dat ÚRR Moravskoslezsko ke dni 2. 4. 2012. Pozn.: N = u některého z projektů nebyl uveden. Transformační projekty jsou podkategorií pobytových služeb.

DOTACE ROP MORAVSKOSLEZSKO DO INFRASTRUKTURY SOCIÁLNÍCH SLUŽEB V MORAVSKOSLEZSKÉM KRAJI

Administrativní členění (2012):

- Hranice kraje
- Hranice ORP
- Hranice obcí

Struktura dotací do proj. soc. služeb (2.4.2012):

Obce podpořené dotacemi ROP MS 2007-2013 do soc. služeb (2.4.2012):

- Sociálně problémové oblasti MSK
- Podpořené obce

Projekty, kde žadatelem byl Moravskoslezský kraj:

- V obci byl podpořen transform. projekt i pobytové zařízení
- V obci byl podpořen transform. projekt
- V obci podpořeno pobytové zařízení

0 5 10 km

Zdroj dat:
Český statistický úřad,
RR Moravskoslezsko,
Soc. problémové oblasti -
vlastní zpracování,
Topografický podklad:
www.arcgisonline.com

PROCES

8 DOTACE ROP MS DO ŠKOLSTVÍ, VOLNOČASOVÝCH AKTIVIT A PROJEKTŮ OBČANSKÉ VYBAVENOSTI

DOTACE DO MATEŘSKÝCH A ZÁKLADNÍCH ŠKOL

DOTACE DO STŘEDNÍCH ŠKOL

DOTACE DO VOLNOČASOVÝCH AKTIVIT A OBČANSKÉ VYBAVENOSTI

8.1 DOTACE DO MATEŘSKÝCH A ZÁKLADNÍCH ŠKOL

Jednou z důležitých oblastí, kterou ROP Moravskoslezsko podporuje, jsou investice do školství v regionu – jak do nezbytných stavebních modernizací, tak na zkvalitnění výuky moderním vybavením učeben.

Dotace jsou poskytovány podle velikosti obcí ve třech prioritních osách programu: pro statutární města nad 50 000 obyvatel v prioritní ose 3, oblasti podpory 3.1 Rozvojové póly regionu; pro obce mezi 5 000 a 50 000 obyvateli v prioritní ose 3, oblasti podpory 3.2 Subregionální centra; pro obce mezi 500 a 5000 obyvateli v prioritní ose 4, oblasti podpory 4.1 Rozvoj venkova.

V zásadě lze rozdělit investice do školské infrastruktury podle převažujícího účelu do třech základních oblastí: *modernizace výuky* - pořízení vybavení, které odpovídá současnému vývoji a moderním výukovým metodám (např. interaktivní tabule, vybavení jazykových a dalších specializovaných učeben, podpora informačních a komunikačních technologií); *stavební úpravy* - modernizace či přístavby škol, které neodpovídají např. z kapacitních důvodů nebo z důvodů historického podfinancování základního školství; *revitalizace území* - modernizace školních hřišť a dalších ploch kolem škol.

Tabulka 8.1.1: Dotace ROP MS do MŠ a ZŠ v přepočtu na žáka dle SO ORP

SO ORP	Počet žáků v MŠ a ZŠ (2010/11)	Dotace do MŠ a ZŠ (mil. Kč)	Dotace na žáka (Kč)
Bílovec	2 867	41,40	14 439
Bohumín	2 945	18,16	6 166
Bruntál	4 295	34,04	7 925
Český Těšín	3 072	14,30	4 654
Frenštát pod Radhoštěm	2 082	48,05	23 081
Frýdek-Místek	12 045	165,00	13 698
Frýdlant nad Ostravicí	2 468	76,94	31 174
Haviřov	9 723	40,46	4 161
Hlučín	4 254	54,50	12 812
Jablunkov	2 750	56,57	20 570
Karviná	7 267	56,94	7 835
Kopřivnice	4 774	91,96	19 262
Kravaře	2 419	50,35	20 816
Krnov	4 827	84,39	17 483
Nový Jičín	5 675	68,98	12 156
Odry	2 117	47,27	22 327
Opava	12 101	90,08	7 444
Orlová	4 648	9,97	2 145
Ostrava	34 973	193,20	5 524
Rýmařov	1 646	45,55	27 673
Třinec	6 654	73,06	10 980
Vítkov	1 766	10,80	6 115

Zdroj: Zpracování PROCES dle dat ÚRR Moravskoslezsko, Rejstřík škol – MŠMT ke dni 2. 4. 2012

Dotace do oblasti mateřského a základního školství nebyly cíleně územně zaměřeny, při pohledu na mapu zaujme koncentrace investic do východní části Novojičínska a na Třinecko a Karvinsko, kde je z větší části využita na stavební modernizace škol. Úspěšnými žadateli v poměru dotace na žáka jsou města Kopřivnice, Frenštát p. R., Jablunkov a Odry. V této mapě jsou vyznačeny dotace pouze do mateřských a základních škol; podpora školských zařízení či volnočasových aktivit pro děti je zobrazena na dalších mapách).

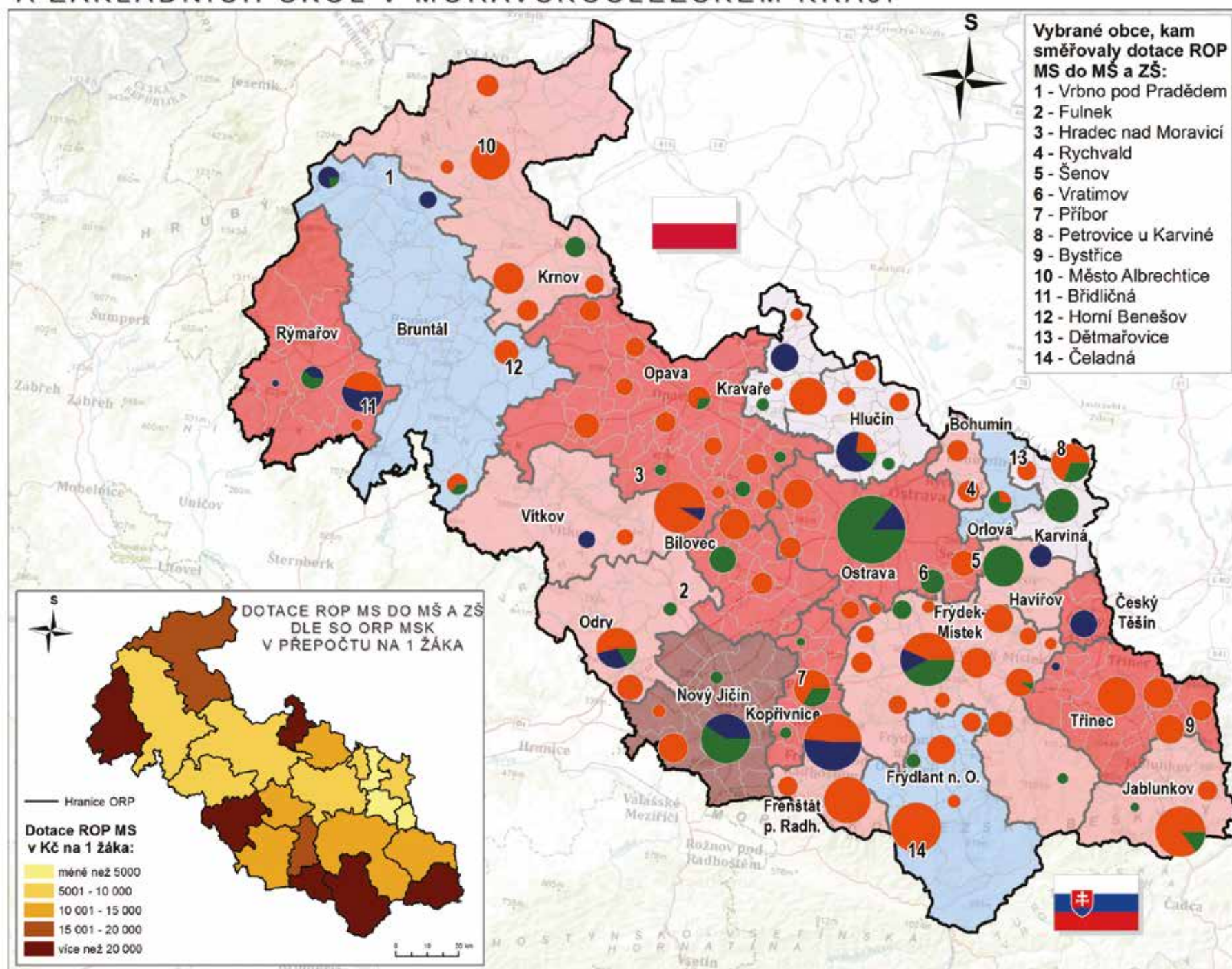
Zajímavé srovnání přináší tabulka dotací ROP MŠ na žáka podle správních obvodů obcí s rozšířenou působností a prognóza počtu dětí v SO ORP v roce 2030. Až na výjimku byly dotace směřovány převážně do území, kde se v letech 2010-2030 předpokládá nárůst počtu dětí ve věku do 15 let.

Tabulka 8.1.2: Počet dětí ve věku do 15 let v roce 2010 a prognóza pro rok 2030 dle SO ORP

SO ORP	Počet dětí do 15 let (2010)	Počet dětí do 15 let (2030)	Rozdíl v počtu (2010-2030)	Rozdíl v počtu v % (2010-2030)
Bílovec	3888	4122	234	6,02
Bohumín	4279	4457	178	4,15
Bruntál	5803	5621	-182	-3,14
Český Těšín	3852	4133	281	7,31
Frenštát pod Radhoštěm	2744	2791	47	1,70
Frýdek-Místek	15851	16530	679	4,28
Frýdlant nad Ostravicí	3266	3182	-84	-2,59
Haviřov	13029	13312	283	2,17
Hlučín	5706	5758	52	0,91
Jablunkov	3511	3673	162	4,61
Karviná	9835	9772	-63	-0,64
Kopřivnice	6200	6614	414	6,68
Kravaře	3225	3239	14	0,42
Krnov	6253	6330	77	1,23
Nový Jičín	7242	8059	817	11,28
Odry	2690	2775	85	3,18
Opava	14725	15893	1168	7,94
Orlová	6469	6313	-156	-2,41
Ostrava	46911	50670	3759	8,01
Rýmařov	2260	2443	183	8,08
Třinec	8026	8530	504	6,28
Vítkov	2172	2226	54	2,47

Zdroj: zpracování demografické prognózy PROCES

DOTACE ROP MORAVSKOSLEZSKO DO MATEŘSKÝCH A ZÁKLADNÍCH ŠKOL V MORAVSKOSLEZSKÉM KRAJI

Administrativní členění Změna počtu dětí do 15 let dle Dotace ROP MSK 2007-2013 v Kč (2012):

- Hranice kraje
- Hranice ORP
- Hranice obcí

- SO ORP v % v letech 2010-20:** do MŠ a ZŠ dle převaž. způsobu využití:
- méně než -1,00
  - 0,99 - 1,00
  - 1,01 - 5,00
  - 5,01 - 10,00
  - více než 10,00

- 42 000 000 Kč
- MŠ a ZŠ - pořízení vybavení, modernizace
  - MŠ a ZŠ - stavební úpravy
  - MŠ a ZŠ - revitalizace území (např. hřiště)

Zdroj dat:
 ČSÚ - Veřejná databáze,
 MŠMT - Rejstřík škol,
 RR Moravskoslezsko,
 Topografický podklad:
www.arcgisonline.com

PROCES

8.2 DOTACE DO STŘEDNÍCH ŠKOL

Investice do středního školství jsou jedním z klíčových prostředků, jak může ROP Moravskoslezsko napomoci k uplatnitelnosti svých obyvatel na trhu práce a ke zvýšení zaměstnanosti a zaměstnatelnosti v regionu. Střední školy jsou zpravidla organizace zřízené krajem, je to tedy Moravskoslezský kraj, který rozhoduje o investičních prioritách v této oblasti.

Podobně jako u základního školství lze rozdělit investice do školské infrastruktury podle převažujícího účelu opět do třech základních oblastí:

- *modernizace výuky* - pořízení vybavení, které odpovídá současnému vývoji a moderním výukovým metodám - např. vybavení jazykových a dalších specializovaných učeben, podpora informačních a komunikačních technologií nebo zřízení či modernizace oborových center výuky
- *stavební úpravy* - stavební modernizace či přístavby škol
- *revitalizace území* - modernizace školních hřišť a dalších ploch kolem škol

Tabulka 8.2.1: Dotace ROP MS do SŠ v přepočtu na žáka dle SO ORP

SO ORP	Počet žáků v SŠ (2010/11)	Dotace do SŠ (mil. Kč)	Dotace na žáka (Kč)
Bílovec	1 184	6,31	45 331
Bohumín	1 860	454,72	245
Bruntál	3 868	41,77	10 800
Český Těšín	3 441	1,98	577
Frenštát pod Radhoštěm	2 100	28,07	13 366
Frydek-Místek	8 600	41,52	4 828
Frydlant nad Ostravicí	480	44,08	91 829
Havířov	7 950	66,07	8 311
Hlučín	1 625	454,72	280
Jablunkov	680	4,71	6 932
Karviná	5 702	59,47	10 430
Kopřivnice	1 834	6,75	3 683
Kravaře	0	0,00	0
Krnov	3 193	36,91	11 560
Nový Jičín	4 062	52,76	12 988
Odry	930	2,78	2 984
Opava	8 268	37,79	4 571
Orlová	2 201	5,37	2 438
Ostrava	28 070	105,25	3 750
Rýmařov	1 192	13,57	11 383
Třinec	3 384	9,34	2 761
Vítkov	1 010	454,72	450

Zdroj: Zpracování PROCES dle dat ÚRR Moravskoslezsko, Rejstřík škol – MŠMT ke dni 2. 4. 2012

Z mapy jasně vyplývá, že převažují investice do vybavení škol (61 %) - a to jak do modernizace informačních technologií, tak i učeben převážně přírodovědných předmětů a v neposlední řadě prostory a vybavení pro odborné předměty (např. gastrocentra, mechatronika, diagnostické nástroje a pomůcky pro pedagogicko-psychologické poradny, laboratoře apod.).

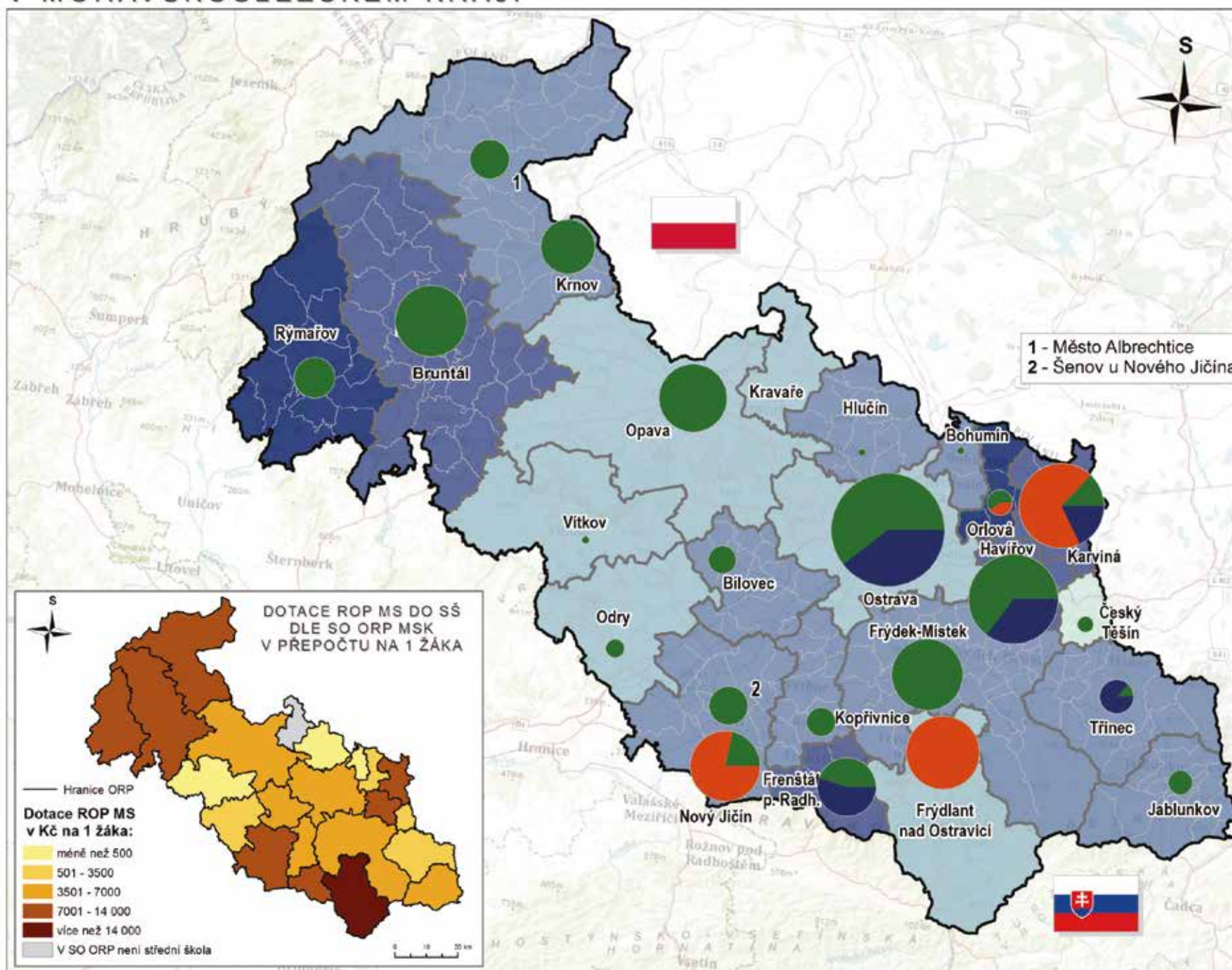
Investice do stavebních úprav nebo revitalizace území kolem škol byly určeny na modernizaci, rekonstrukci a výstavbu venkovních nebo vnitřních sportovišť pro střední školy. Investice do středních škol se územně koncentrují do Ostravy, přirozeného centra středního školství v regionu, a do bývalých okresních měst.

Tabulka 8.2.2: Počet osob ve věku 15 – 19 let v roce 2010 a prognóza pro rok 2030 dle SO ORP

SO ORP	Počet osob 15-19 let (2010)	Počet osob 15-19 let (2030)	Rozdíl v počtu (2010-2030)	Rozdíl v počtu v % (2010-2030)
Bílovec	1739	1233	-506	-29,09
Bohumín	1812	1310	-502	-27,68
Bruntál	2630	1783	-847	-32,21
Český Těšín	1572	1261	-311	-19,81
Frenštát pod Radhoštěm	1287	852	-435	-33,82
Frydek-Místek	7051	5000	-2051	-29,09
Frydlant nad Ostravicí	1417	1047	-370	-26,13
Havířov	6229	4138	-2091	-33,57
Hlučín	2446	1749	-697	-28,50
Jablunkov	1612	1147	-465	-28,87
Karviná	4619	3118	-1501	-32,50
Kopřivnice	2743	1976	-767	-27,96
Kravaře	1357	1050	-307	-22,61
Krnov	2787	2013	-774	-27,76
Nový Jičín	3200	2238	-962	-30,07
Odry	1189	900	-289	-24,33
Opava	6225	4605	-1620	-26,03
Orlová	3291	2008	-1283	-38,98
Ostrava	20013	14807	-5206	-26,01
Rýmařov	1138	709	-429	-37,72
Třinec	3519	2485	-1034	-29,38
Vítkov	893	653	-240	-26,89

Zdroj: zpracování demografické prognózy PROCES

DOTACE ROP MORAVSKOSLEZSKO DO STŘEDNÍCH ŠKOL V MORAVSKOSLEZSKÉM KRAJI

8.3 DOTACE DO VOLNOČASOVÝCH AKTIVIT A OBČANSKÉ VYBAVENOSTI

Tato mapa zobrazuje úspěšné projektové záměry obcí, mikroregionů a neziskového sektoru, zacílené na zvýšení atraktivity větších i menších obcí pro obyvatele, návštěvníky i potencionální investory. Dotace jsou poskytovány podle velikosti obcí; pro obce mezi 5000 a 50 000 obyvateli v prioritní ose 3, oblasti podpory 3.2 Subregionální centra a pro obce mezi 500 a 5000 obyvateli v prioritní ose 4, oblasti podpory 4.1 Rozvoj venkova.

Investice v takto vymezené oblasti se mohou rozdělit na:

- **Projekty volnočasových aktivit** - předkládané obcemi, školskými zařízeními či neziskovými organizacemi - projekty kulturních a volnočasových zařízení a aktivit, zaměřené na rekonstrukci nebo výstavbu zařízení a ploch využitelných pro spolkové, sportovní, zájmové i kulturní aktivity obyvatel pro aktivní trávení volného času. Jedná se např. o klubovny, prostory pro zájmové kroužky, kurzy, hobby centra, spolky; v případě investic do území - hřiště, sportoviště, koupaliště, apod.

- **Projekty občanské vybavenosti a služeb** - předkládané převážně obcemi - do této kategorie spadají projekty výstavby a modernizace objektů občanské vybavenosti, např. zařízení zdravotnických nebo sociálních služeb, veřejné správy, ochrany obyvatelstva (např. hasičské zbrojnice sloužící pro potřeby profesionálních hasičských záchranných sborů) a další budovy a zařízení zřizované nebo užívané ve veřejném zájmu jako např. základní obchodní infrastruktura (tržnice) či veřejné sportovní objekty sloužící převážně širší veřejnosti. Dále zde mohou být podpořeny objekty kulturní občanské vybavenosti, např. muzea, divadla, knihovny, výstavní prostory a víceúčelové kulturní domy. Podporován je rovněž rozvoj služeb odrážejících měnící se demografickou strukturu – tj. rozvoj terénních služeb, služby pro rodiče s dětmi, které jim umožní návrat do práce apod.

- Mimo investic do nového vybavení a stavební modernizace budov je pozornost zaměřena také na modernizace a estetické zlepšení **veřejných prostranství v obcích**, včetně veřejných prostranství na sídlištích (jako součást komplexních projektů veřejných prostranství může být podporováno např. veřejné osvětlení, mobiliář, místní rozhlas a výsadba veřejné zeleně, či rekonstrukce památek a místních atraktivit).

Investice jsou opět typově rozděleny podle převažujících nákladů projektů na pořízení vnitřního či vnějšího vybavení, na stavební úpravy a revitalizace území.

U 5 statutárních měst nad 50 000 obyvatel byly investice v oblasti občanské vybavenosti a služeb a veřejných prostranství realizována výlučně z Integrovaných plánů rozvoje města (IPRM), která jsou uvedena na zvláštní mapě (kapitola 9.1). Tato mapa zobrazuje pouze 4 projekty některých statutárních měst v oblasti mimoškolních volnočasových aktivit pro děti a mládež (předkládaných v oblasti podpory 2.1 Infrastruktura veřejných služeb).

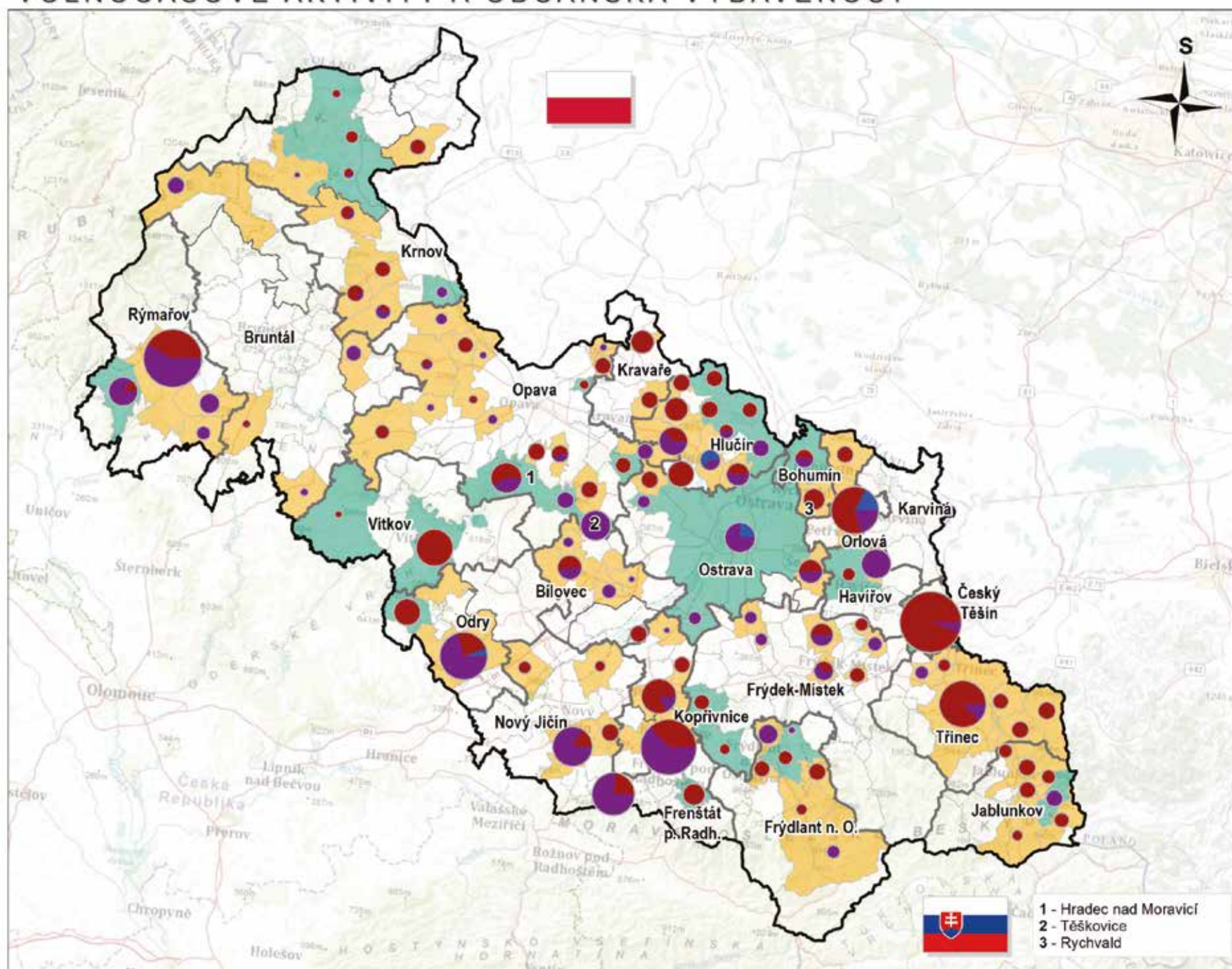
Z mapy je patrné, že jsou investice ROP Moravskoslezsko rozprostřeny po téměř celém území Moravskoslezského kraje. Největšími příjemci mezi městy 5000 – 50 000 obyvateli zaznamenal Rýmařov, Český Těšín, Kopřivnice, Třinec a Odry.

Tabulka 8.3.1: Dotace ROP MS do projektů volnočasových aktivit a občanské vybavenosti

Název obce	Dotace do projektů občanské vybavenosti (v mil. Kč)	Dotace do projektů volného času (v mil. Kč)	Dotace celkem (v mil. Kč)
Český Těšín	48,35	66,33	114,68
Rýmařov	51,07	52,52	103,58
Kopřivnice	67,72	26,80	94,53
Orlová	51,57	18,31	69,88
Odry	49,39	20,06	69,45
Třinec	67,79	0	67,79
Štramberk	51,09	5,37	56,47
Nový Jičín	40,41	8,30	48,71
Vítkov	0	41,62	41,62
Příbor	36,93	0	36,93
Hradec nad Moravicí	12,36	16,84	29,20
Ostrava	0	28,42	28,42
Těškovice	0	28,00	28,00
Horní Suchá	26,79	0	26,79
Horní Město	0	25,69	25,69
Dolní Benešov	15,56	8,88	24,43
Spálov	0	21,75	21,75
Kozmice	20,50	0	20,50
Bílovec	18,16	0	18,16
Šenov	17,27	0	17,27
Bohuslavice	17,17	0	17,17
Ludgeřovice	16,56	0	16,56
Rohov	16,51	0	16,51
Bruzovice	16,22	0	16,22
Frenštát pod Radhoštěm	0	14,82	14,82
Rychvald	14,44	0	14,44
Hlučín	9,93	3,01	12,94
Břidličná	12,25	0	12,25
Dobrá	48,35	66,33	114,68
Metylovice	51,07	52,52	103,58
Bohumín	67,72	26,80	94,53

Zdroj: Zpracování PROCES dle dat ÚRR Moravskoslezsko ke dni 2. 4. 2012

OSTATNÍ OBLASTI PODPORY ROP MORAVSKOSLEZSKO VOLNOČASOVÉ AKTIVITY A OBČANSKÁ VYBAVENOST

Administrativní členění (2012):

- Hranice kraje
- Hranice ORP
- Hranice POÚ
- Hranice obcí

Rozdělení dotací ROP MS 2007-2013 do volného času a občanské vybavenosti dle obcí MSK (2012):

- Pořízení majetku/vybavení
- Výstavba/regenerace/revitalizace objektů
- Regenerace/revitalizace území

69 000 000 Kč

Převažující oblast podpory v obci:

- Občanská vybavenost
- Volný čas

0 10 20 km

Zdroj dat:
Český statistický úřad
RR Moravskoslezsko
Topografický podklad:
www.arcgisonline.com

PROCES

9 DOTACE ROP MS DO OSTATNÍCH OBLASTÍ A CELKOVÉ DOTACE

INTEGROVANÉ PŘÍSTUPY V ROP MORAVSKOSLEZSKO – IPRM A IPRÚ
DOTACE DO OSTATNÍ REGIONÁLNÍ INFRASTRUKTURY, ZDRAVOTNICTVÍ
A REGENERACE BROWNFIELDS V MORAVSKOSLEZSKÉM KRAJI
CELKOVÉ DOTACE VE VŠECH OBLASTECH PODPORY ROP MORAVSKOSLEZSKO

9.1 INTEGROVANÉ PŘÍSTUPY V ROP MORAVSKOSLEZSKO – IPRM A IPRÚ

ROP Moravskoslezsko klade také důraz na integrované přístupy - tj. plánování a následné strategické soustředění investic do vymezeného území či tématu. V regionu se realizují dva typy takto určených investic: integrované plány rozvoje měst (IPRM) pro 5 největších měst v regionu a integrované plány rozvoje území (IPRÚ) pro 3 vymezená území s nejlepším potenciálem pro rozvoj cestovního ruchu.

Do každého integrovaného plánu rozvoje území (IPRÚ) bylo alokováno 138 mil. Kč. IPRÚ pro lokalitu **Jablunkovsko** (Jablunkov, Hřčava, Písečná, Bukovec, Písek a Dolní Lomná) bylo vyčerpáno téměř 48 milionů, tj. 34,6 %. U lokality **Jesenicko** (Karlova Studánka, Malá Morávka, Ludvíkov, Andělská Hora, Dolní Moravice a Světlá Hora) bylo vyčerpáno 62,6 %, což činí 86 milionů korun. V lokalitě **Ostravice** (Ostravice, Staré Hamry, Čeladná, Malenovice a Bílá) bylo vyčerpáno přes 12 milionů korun, což je 9,2 % přidělené alokace.

Integrované plány rozvoje města (IPRM) sestavila a realizují statutární města Moravskoslezského kraje - **Ostrava, Opava, Frýdek-Místek, Karviná, Havířov**. Nejvíce prostředků bylo přiděleno Ostravě - 58,3 milionů eur, z toho pro IPRM Ostrava - Pól rozvoje 37,3 milionů eur a pro IPRM Ostrava - Magnet regionu 21 milionů eur. Nejméně bylo přiděleno na IPRM Frýdek - Místek 8,5 milionů eur. Zatímco do lokalit IPRÚ plynou dotace výlučně do projektů cestovního ruchu, v lokalitách IPRM jsou dotovány projekty různého charakteru.

Města si vybírají typ IPRM - zonální (všeobecné zaměření na určitou lokalitu či městskou čtvrť) nebo tematický (zaměření na konkrétní tematickou oblast)

IPRM Opava: IPRM je zaměřen na tematickou oblast Přitažlivá města. Ta bude řešena především pomocí regenerace městských území, objektů a prostranství, rozvojem infrastruktury a služeb pro volný čas včetně zkvalitňování turistické infrastruktury a veřejných služeb.

IPRM Frýdek-Místek: IPRM je zaměřen na tematickou oblast Přitažlivá města a jeho cílem je všestranné zkvalitnění prostředí města a jeho občanské vybavenosti pro spokojený život obyvatel v souladu s potřebami jeho udržitelného rozvoje.

IPRM Havířov: Tento tematický IPRM obsahuje aktivity vedoucí k regeneraci městského prostředí se zaměřením na revitalizaci veřejných prostranství a zelených ploch ve městě a výstavbu a rozvoj občanské vybavenosti a infrastruktury veřejných služeb v oblasti kultury, sportu, práce s mládeží, volnočasových a neformálních aktivit.

IPRM Karviná: Jedná se o zónový IPRM, v rámci něhož budou ve vymezených zónách realizovány aktivity vedoucí ke zkvalitnění veřejných prostranství, infrastruktury pro sport, vzdělávání a kulturu, a rovněž aktivity řešící dopravní obslužnost.

IPRM Ostrava: Statutární město Ostrava zvolilo při tvorbě IPRM odlišný přístup od ostatních statutárních měst. Alokováné prostředky byly rozděleny do dvou samostatných IPRM, kdy v případě Magnetu regionu se jedná o zónově zaměřený IPRM, Pól rozvoje je pak zaměřen tematicky.

- **IPRM Magnet regionu:** V rámci tohoto IPRM budou ve vymezené zóně - centru města - realizovány aktivity vedoucí ke zlepšení dopravní obslužnosti, zvýšení vzdělanostní struktury obyvatel, příjemnějšímu životnímu prostředí a oživení centra pro obyvatele a návštěvníky.
- **IPRM Pól rozvoje:** V rámci tohoto IPRM budou realizovány projekty vedoucí k ekonomickému rozvoji města, a to zejména v oblastech dopravní dostupnosti, vědy a výzkumu, vzdělávání a další infrastruktury občanské vybavenosti (včetně volnočasové).

Tabulka 9.1.1: Čerpání dotací ROP MS v oblastech Integrovaného plánu rozvoje území

Lokalita	Dotace realizované (v mil. Kč)	Alokace (v mil. Kč)	Podíl (%)
Jablunkovsko	47,70	138,00	34,56
Jesenicko	86,36	138,00	62,58
Ostravice	12,64	138,00	9,16

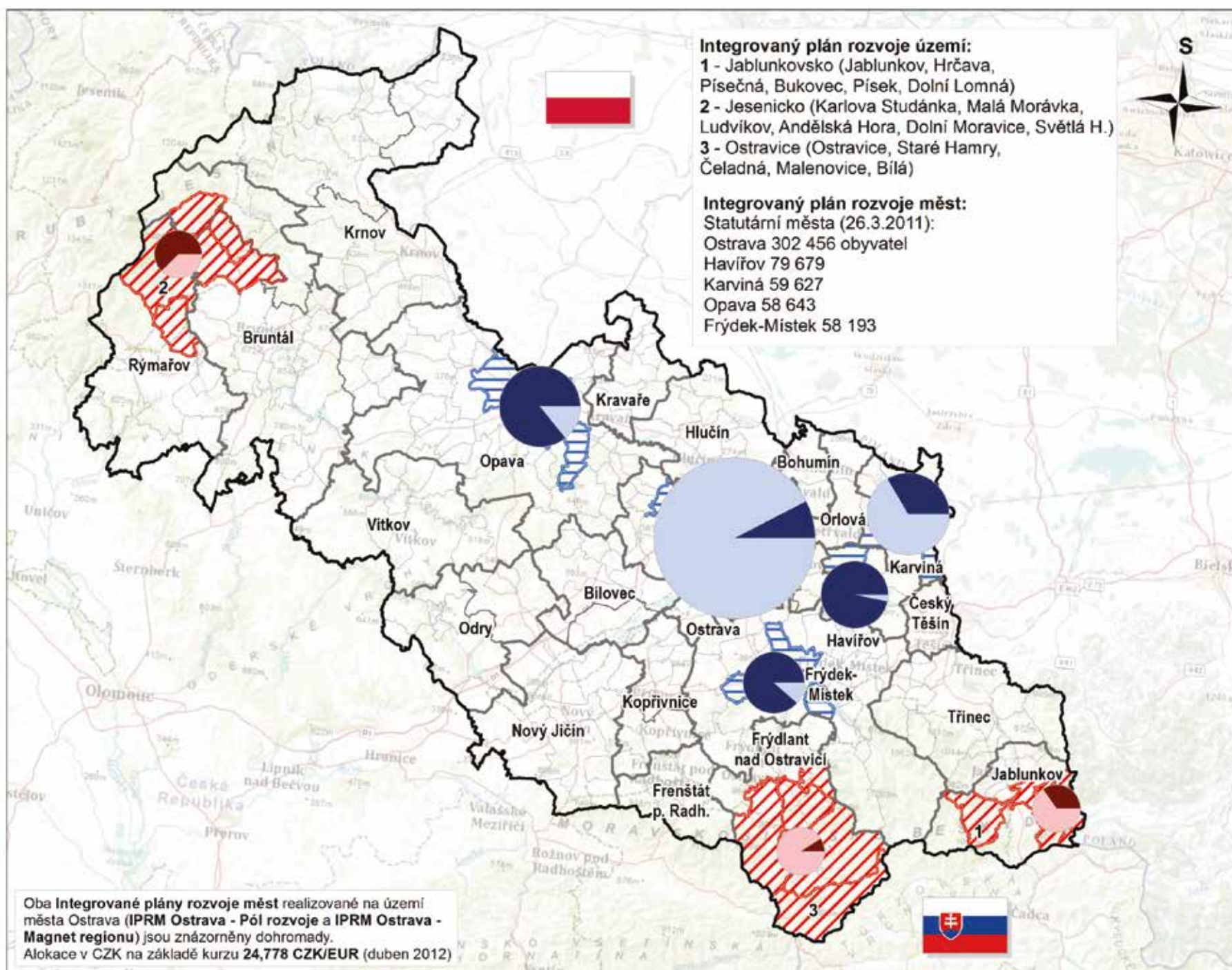
Zdroj: Zpracování PROCES dle dat ÚRR Moravskoslezsko ke dni 2. 4. 2012

Tabulka 9.1.2: Čerpání dotací ROP MS prostřednictvím integrovaných plánů rozvoje měst

IPRM	Volný čas		Vzdělávání		Cestovní ruch		Veřejná prostranství		Dopravní infrastruktura a obslužnost		Celkem
	Dotace (v tis. EUR)	Podíl (%)	Dotace (v tis. EUR)	Podíl (%)	Dotace (v tis. EUR)	Podíl (%)	Dotace (v tis. EUR)	Podíl (%)	Dotace (v tis. EUR)	Podíl (%)	Dotace (v tis. EUR)
Ostrava - Magnet regionu	6 194,3	29,49	0	0,00	11 040,3	52,57	0	0,00	3 767,3	17,94	21 001,8
Ostrava - Pól rozvoje	11 818,9	31,65	2 486,4	6,66	0	0,00	0	0,00	23 035,3	61,69	37 340,7
Ostrava - celkem	18 013,2	30,87	2 486,4	4,26	11 040,3	18,92	0	0,00	26 802,6	45,94	58 342,5
Opava	13 563,5	91,50	0	0,00	0	0,00	1 259,6	8,50	0	0,00	14 823,1
Frýdek-Místek	4 145,2	48,77	0	0,00	0	0,00	4 354,8	51,23	0	0,00	8 500,0
Havířov	7 851,4	77,03	0	0,00	0	0,00	2 340,6	22,97	0	0,00	10 192,0
Karviná	11 734,5	76,76	1 962,8	12,84	0	0,00	200,0	1,31	1 390,5	9,10	15 287,8

Zdroj: Zpracování PROCES dle dat ÚRR Moravskoslezsko ke dni 2. 4. 2012. Pozn.: Alokace IPRM jsou v EUR

INTEGROVANÉ PŘÍSTUPY V ROP MORAVSKOSLEZSKO – IPRM A IPRÚ

Administrativní členění (2012):

- Hranice kraje
- Hranice ORP
- Hranice POÚ
- Hranice obcí

Dotace ROP MS v rámci IPRÚ a IPRM:

- 138 000 000 Kč
- ▨ Integrovaný plán rozvoje území
- Zbytek do celkové alokace
- Projekty připravované a v realizaci

- ▨ Integrovaný plán rozvoje měst
- Zbytek do celkové alokace
- Projekty priprav. a v realizaci

0 10 20 km

Zdroj dat:
 Český statistický úřad:
 Běžná evidence obyvatelstva
 Předběžné výsledky SLDB 2011
 Topografický podklad:
 www.arcgisonline.com

PROCES

9.2 DOTACE DO OSTATNÍ REGIONÁLNÍ INFRASTRUKTURY, ZDRAVOTNICTVÍ A REGENERACE BROWNFIELDS V MSK

Následující mapa zachycuje rozložení dotací ve zbývajících oblastech ROP Moravskoslezsko - a to u opatření na zlepšení bezpečnosti dopravy a na odstranění následků povodní roku 2009 na místních komunikacích, u investic na Letišti Leoše Janáčka Ostrava, modernizace přestupních terminálů veřejné dopravy a zavádění inteligentních dopravních systémů, u investic v oblasti zdravotnictví, regenerace brownfields a v oblasti integrovaného záchranného systému.

Regionální rada Moravskoslezsko podpořila projekty, kde sice lze lokalizovat místo realizace, ale které mají celokrajskou působnost. Jedná se např. o největší realizovaný projekt ROP Moravskoslezsko - výstavbu integrovaného bezpečnostního centra (dotace 628,2 mil. Kč), ve kterém je integrován příjem všech tísňových volání z území Moravskoslezského kraje a současně bylo vytvořeno jedno operátorské středisko společné pro všechny složky integrovaného záchranného systému v kraji. Dosud bylo na Letišti Leoše Janáčka Ostrava (Mošnov) vynaloženo 546,6 mil. Kč na zvýšení jeho atraktivity kapacity a bezpečnosti.

Zcela unikátní v rámci České republiky je využití více než 500 mil. Kč na finanční nástroj JESSICA, v rámci kterého budou moci města získávat výhodné dlouhodobé úvěry např. na regeneraci brownfields, na projekty v cestovním ruchu, příp. pro výstavbu zázemí pro sociální a zdravotnické služby.

Vedle těchto prostředků, alokovaných na jednom místě, ale s celokrajskou působností, byly poskytnuty dotace na regeneraci brownfields a do oblasti zdravotnictví, které vykazují poměrně rovnoměrné pokrytí z hlediska místa realizace na území kraje. Naopak územně koncentrována byla podpora obcím po bleskových povodních v roce 2009 na Novojičínsku. Projekty z oblasti infrastruktury veřejné dopravy se zkoncentrovaly do největších měst - Ostravy a Opavy. V Ostravě je z ROP Moravskoslezsko realizována investice do modernizace největšího přestupního terminálu v kraji - Ostrava-Svinov (350,5 mil. Kč).

Tabulka 9.2.1: Projekty dotací ROP MS do obnovy přístrojové techniky a ostatní projekty ve zdravotnictví

Číslo projektu	Název projektu	Místo realizace	Dotace (mil. Kč)
CZ.1.10/2.1.00/11.00928	Vozidla pro život	Opava, Hlučín, Dolní Benešov, Bruntál, Rýmařov, Havířov, Bohumín, Karviná, Frýdlant n. O., Frýdek - Místek, Ostrava, Město Albrechtice, Třinec, Nový Jičín, Fulnek, Kopřivnice	49,28
CZ.1.10/2.1.00/11.00929	Obnova přístrojové techniky ve zdravotnických zařízeních	Havířov, Frýdek-Místek, Opava, Krnov, Třinec, Karviná	168,57
CZ.1.10/2.1.00/11.00930	Modernizace zařízení RDG v Bílovecké nemocnici, a.s.	Bílovec	11,03
CZ.1.10/2.1.00/13.00927	Modernizace a obnova přístrojového vybavení pro neonatologické a dětské pacienty FN Ostrava	Ostrava-Poruba	23,13
CZ.1.10/2.1.00/13.00931	Vybavení Městské nemocnice Ostrava zdravotnickou technikou	Moravská Ostrava a Přívoz	24,84

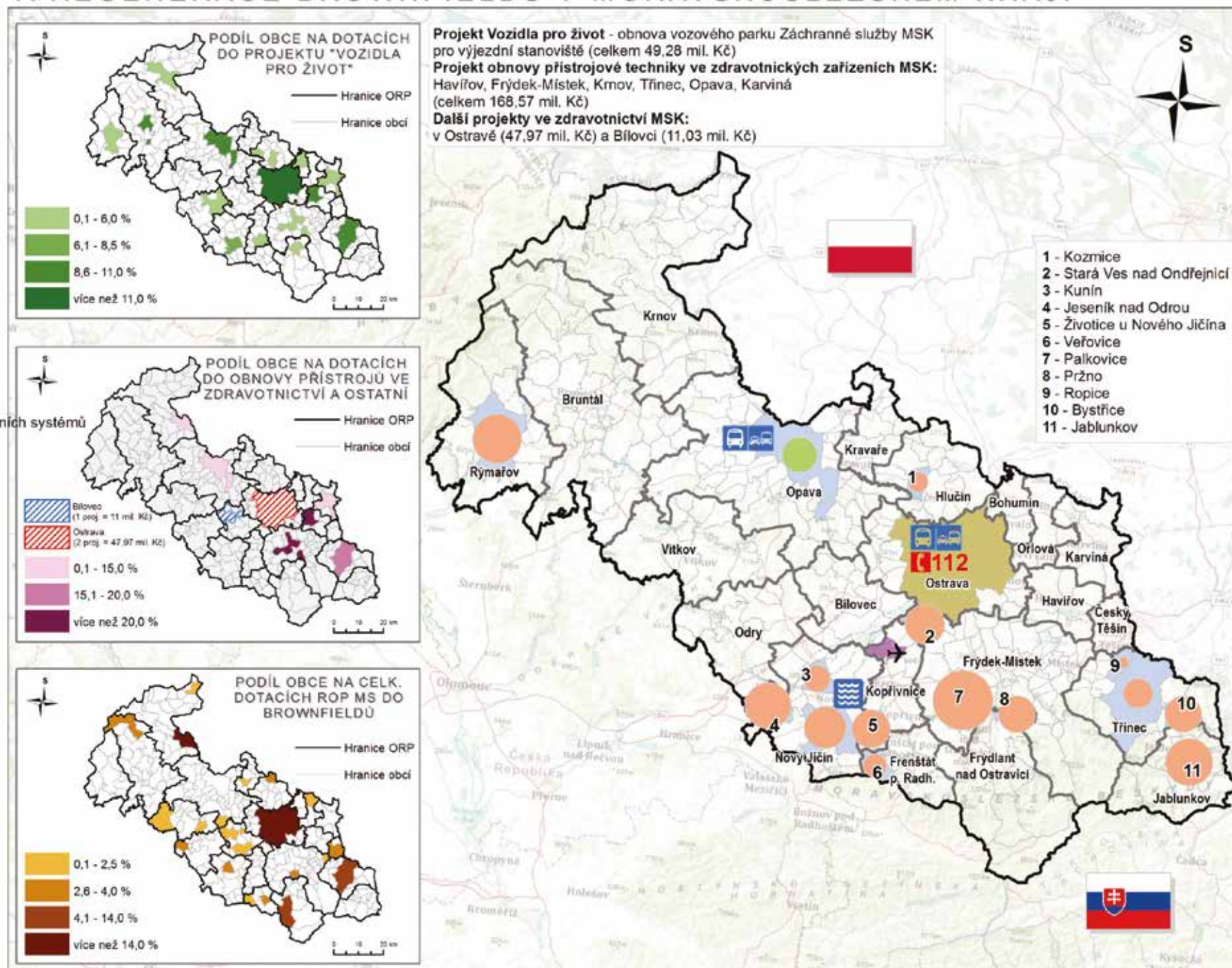
Zdroj: Zpracování PROCES dle dat ÚRR Moravskoslezsko ke dni 2. 4. 2012

Tabulka 9.2.2: Největší projekty do oblasti regenerace brownfields (nad 10 mil. Kč dotace)

Číslo projektu	Název projektu	Místo realizace	Dotace (mil. Kč)
CZ.1.10/2.3.00/03.01164	Regenerace brownfield Přívoz - stará ČOV	Ostrava	40,98
CZ.1.10/2.3.00/03.01167	Brownfield Frýdecká	Třinec	23,46
CZ.1.10/2.3.00/01.00489	Regenerace brownfield: výstavba lokální infrastruktury Krnov-kasárna	Krnov	20,39
CZ.1.10/2.3.00/01.00486	Regenerace brownfields - areál koupaliště Čeladná	Čeladná	18,96
CZ.1.10/2.3.00/01.00488	Krnovské muzeum - Rekonverze areálu bývalé textilní továrny Karnola	Krnov	11,39

Zdroj: Zpracování PROCES dle dat ÚRR Moravskoslezsko ke dni 2. 4. 2012

DOTACE DO OSTATNÍ REGIONÁLNÍ NFASTRUKTURY, ZDRAVOTNICTVÍ A REGENERACE BROWNFIELDŮ V MORAVSKOSLEZSKÉM KRAJI

Administrativní členění Dotace ROP MS do bezpečnosti dopravy, modernizace Letiště Ostrava, přestupních terminálů veř. dopr. a inteligentních dopr. syst.

Zdroj dat:
 Český statistický úřad
 RR Moravskoslezsko
 Topografický podklad:
 www.arcgisonline.com

PROCES

9.3 CELKOVÉ DOTACE VE VŠECH OBLASTECH PODPORY ROP MORAVSKOSLEZSKO

Do Ostravské aglomerace, která tvoří 40 % rozlohy kraje a ve které žije přes 80 % obyvatelstva, bylo dosud směřováno 70 % dotací ROP Moravskoslezsko. Zatímco větší územní koncentrace je zaznamenána v sociální a zdravotnické infrastruktuře (absolutní koncentrace je pochopitelně v oblasti investic na letišti, integrovaného bezpečnostního centra a přepravních terminálů), dotace do silniční infrastruktury a cestovního ruchu plynou relativně více rovnoměrně do celého území kraje, tedy více ve prospěch území mimo aglomeraci.

Částky celkových dotací byly získány součtem dotací všech témat, jak byly představeny v předchozích kapitolách atlasu.

Na základě územního členění všech dotací lze konstatovat, že většina finančních prostředků šla do obcí spadajících do Ostravské aglomerace – jednalo se o téměř 70 % všech prostředků. V některých oblastech byla zaznamenána ještě vyšší územní koncentrace prostředků – do aglomerace šlo 83 % prostředků na sociální služby, 88 % financí vyčleněných na zdravotnictví a více než 97 % do oblasti ostatní infrastruktury (na projekt Integrovaného bezpečnostního centra Moravskoslezského kraje, projekty na Letišti Ostrava v Mošnově, opatření na bezpečnost dopravy, projekty investic do místních komunikací po povodních, modernizace systémů veřejné hromadné dopravy).

Dle rozdělení dotací, plynoucích do obcí podle správních obvodů obcí s rozšířenou působností, peněz získala Ostrava nejvíce - téměř čtvrtinu, tato hodnota byla ale dosažena zejména velkými projekty na modernizaci dopravních terminálů veřejné hromadné dopravy. Téměř 11,5 % financí šlo do SO ORP Opava (o polovinu méně prostředků než do Ostravy, ale oproti SO ORP Ostrava má třetinu obyvatel). Velký podíl má i s 8 % Kopřivnice (zejm. kvůli Letišti Ostrava na Mošnově s dotací necelých 550 mil. Kč) a se 7 % Jablunkov (silně zastoupeny projekty cestovního ruchu a projekty IPRÚ).

Tabulka 9.3.1: Tabulka celkových dotací dle rozdělení do jednotlivých SO ORP

Název ORP	Dotace ROP celkem (v mil. Kč)	Dotace ROP celkem (%)
Bílovec	232,46	1,86
Bohumín	156,93	1,26
Bruntál	607,18	4,87
Český Těšín	139,31	1,12
Frenštát pod Radhoštěm	192,25	1,54
Frýdek-Místek	563,66	4,52
Frýdlant nad Ostravicí	438,43	3,52
Havířov	463,88	3,72
Hlučín	220,69	1,77
Jablunkov	879,38	7,05
Karviná	441,97	3,55
Kopřivnice	990,14	7,94
Kravaře	216,42	1,74
Krnov	428,74	3,44
Nový Jičín	388,15	3,11
Odry	187,97	1,51
Opava	1 430,10	11,47
Orlová	116,30	0,93
Ostrava	3 075,31	24,67
Rýmařov	560,14	4,49
Třinec	564,36	4,53
Vítkov	171,16	1,37

Zdroj: Zpracování PROCES dle dat ÚRR Moravskoslezsko ke dni 2. 4. 2012

Pozn: Do této tabulky nejsou zahrnuty projekty pořízení nízkopodlažních vozidel meziměstské veřejné dopravy. Není zde zahrnutý fond úvěrového financování JESSICA, integrované bezpečnostní centrum a investice na letišti Ostrava. Je zde zahrnuta celá plánovaná alokace IPRM a IPRÚ (nikoliv pouze předložené a realizované projekty).

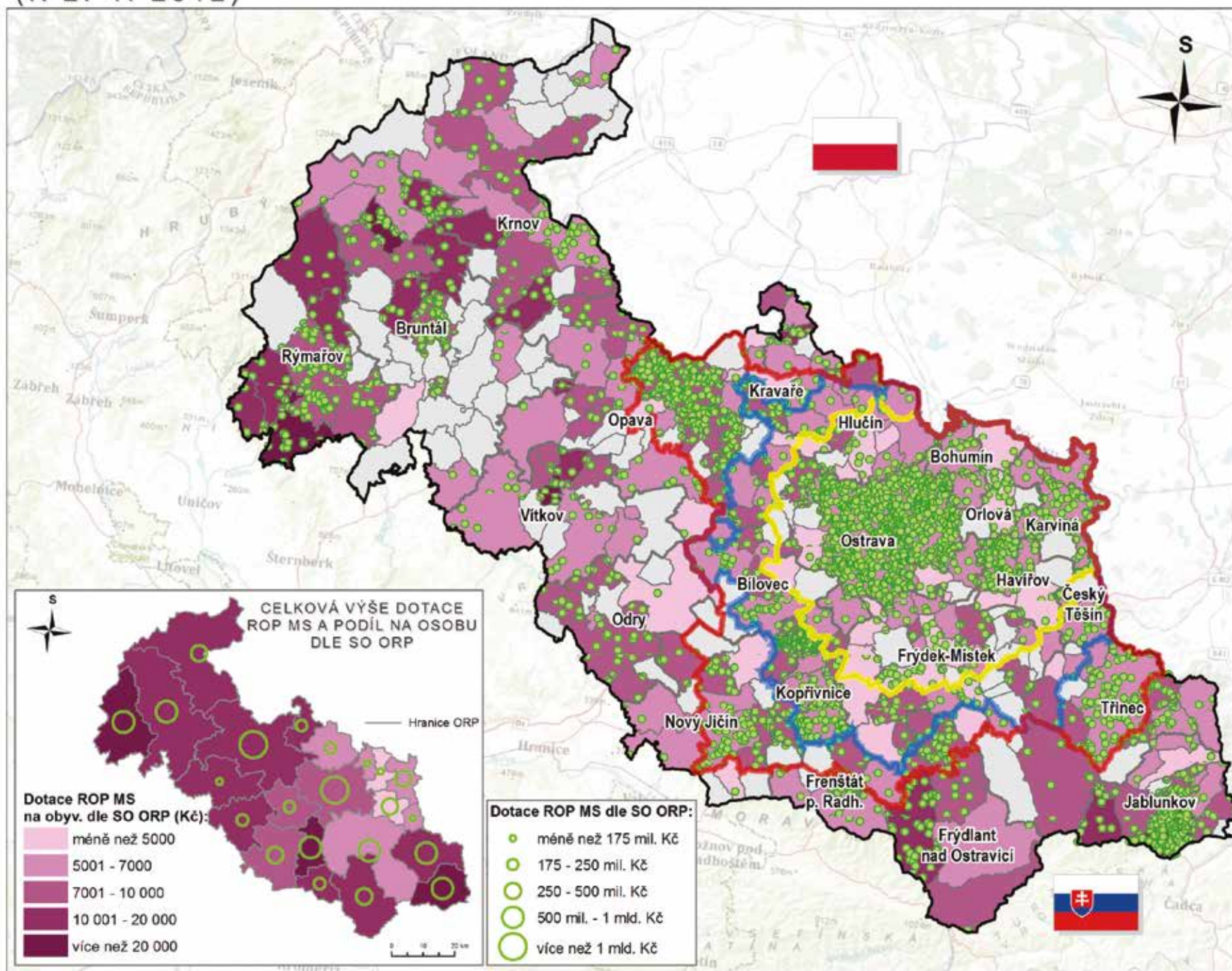
Tabulka 9.3.2: Tabulka celkových dotací dle rozdělení do obcí v aglomeraci (příp. v užším jádru) a mimo aglomeraci

Dotace ROP do oblasti	Užší jádro		Agglomerace		Mimo aglomeraci		Celkem MSK
	Dotace (v mil. Kč)	Podíl (%)	Dotace (v mil. Kč)	Podíl (%)	Dotace (v mil. Kč)	Podíl (%)	Dotace (v mil. Kč)
Doprava	1 059,62	28,16	2 184,44	58,04	1 579,01	41,96	3 763,45
Cestovní ruch	262,24	26,00	592,05	58,69	416,74	41,31	1 008,79
Sociální služby	235,19	48,84	399,83	83,03	81,71	16,97	481,54
Školství	655,99	33,85	1 313,18	67,77	624,66	32,23	1 937,84
Volnočasové aktivity a občanská vybavenost	318,38	20,23	1 011,91	64,31	561,69	35,69	1 573,59
Integrované projekty (IPRÚ a IPRM)	523,56	43,04	866,49	71,24	349,87	28,76	1 216,35
Zdravotnictví	125,34	45,27	244,61	88,35	32,24	11,65	276,85
Brownfieldy	60,48	26,98	133,38	59,51	90,75	40,49	224,13
Ostatní (infrastruktura, dostupnost)	1 324,74	66,83	1 933,70	97,54	48,68	2,46	1 982,38
Celkem	4 565,53	36,63	8 679,58	69,63	3 785,35	30,37	12 464,94

Zdroj: Zpracování PROCES dle dat ÚRR Moravskoslezsko ke dni 2. 4. 2012

Pozn: Do této tabulky nejsou zahrnuty projekty pořízení nízkopodlažních vozidel meziměstské veřejné dopravy. Není zde zahrnutý fond úvěrového financování JESSICA, integrované bezpečnostní centrum a investice na letišti Ostrava. Je zde zahrnuta celá plánovaná alokace IPRM a IPRÚ (nikoliv pouze předložené a realizované projekty).

CELKOVÉ DOTACE ROP MORAVSKOSLEZSKO DLE OBCÍ A SO ORP (K 2. 4. 2012)

Administrativní členění (2012):

- Hranice kraje
- Hranice ORP
- Hranice POÚ
- Hranice obcí
- Aglomerace
- Širší jádro
- Užší jádro

Absolutní výše celkové dotace ROP Moravskoslezsko v obcích a celková dotace ROP MS na obyvatele v obcích:

- 1 tečka = 5 mil. Kč
- obce bez dotace
- méně než 4000 Kč
- 4001 - 12 000 Kč
- 12 001 - 40 000 Kč
- 40 001 - 150 000 Kč
- více než 150 000 Kč

0 5 10 km

Zdroj dat:
RR Moravskoslezsko
Topografický podklad:
www.arcgisonline.com

PROCES

POUŽITÁ METODIKA

1.1 Vymezení struktury osídlení

Pro nové vymezení Ostravské aglomerace byla použita vícekritériální analýza indikátorů s vysokou prostorovou validitou, které co nejpřesněji vypovídají o prostorové struktuře sídel a popisují základní funkční systém struktury aglomerace. Konkrétně se jedná o následující oblasti se zvolenými indikátory:

- **územně technická struktura** (údaje o rozložení bytového fondu přesně lokalizovaného v území, údaje o počtu dokončených bytu od roku 2001 do roku 2010 na úrovni obcí),
- **ekonomická funkce území** (počet obsazených pracovních míst dle jednotlivých obcí v roce 2010),
- **sociálně demografická struktura a vazby** (rozložení počtu obyvatel, migrační toky do/z Ostravy),
- **dopravní struktura a její využívání** (intenzita dopravy osobní i nákladní).

Z hlediska výše uvedeného výčtu, je zde oproti dřívějšímu vymezování aglomerace kladen důraz zejména na socioekonomické jevy v území. Jednotlivé indikátory byly analyzovány v časových řezech. Lze na nich pozorovat, kterými směry se aglomerace rozšiřuje.

Ostravská aglomerace vzniká na základě industriálních procesů souvisejících s těžbou černého uhlí a těžkým průmyslem. Rovněž klíčovým podnětem pro její rozvoj bylo v minulosti napojení na železniční síť (Ferdinandova dráha) a v současné době dobudování dálnice D1. Aglomerace leží v severojižním dopravním koridoru evropského významu daného reliéfem území. Specifičností Ostravské aglomerace je polycentrická struktura, která se projevuje v existenci relativně velkých sídel v celé aglomeraci. Dominantní pól jádra aglomerace Ostrava je umístěn excentricky v západní části. Aglomeraci se protínají dvě rozvojové osy – hlavní osa je severojižní, která pokračuje směrem do polských Katovic, a vedlejší rozvojová osa Opava – Ostrava – Třinec, jejíž význam roste. Vytváří to tzv. slezský kříž, který se projevuje v dopravní infrastruktuře. Jádro aglomerace se vyznačuje celoplošnou urbanizací. V ostatním území je zachována bodová struktura osídlení. Jádro území aglomerace bylo zasaženo důlní činností, nicméně v současné době na většině území tyto vlivy doznívají. Ekonomický charakter aglomerace je pořád založen na průmyslu, ale mění se jeho orientace na lehčí průmysl. Výrazně se rozvíjí sektor služeb, především v IT oblasti

2.1 Rozložení obyvatelstva

Index heterogenity je podíl plochy, na které je koncentrována právě polovina počtu obyvatel, k celkové ploše daného území. Např. jestliže je index heterogenity roven 72, znamená to, že polovina obyvatel žije na 28 % plochy území a druhá polovina na 72 %.

2.3 Stárnutí populace

Základem pro demografickou prognózu byla data týkající se počtu mužů a žen v daném věku v dané oblasti. Další částí byly informace týkající se pravděpodobnosti dožití, která je doplňkem pravděpodobnosti úmrtí a vyjadřuje pravděpodobnost, že osoba dožívající se přesného věku x let v daném období nezemře a dožije se věku $x + 1$ let. Demografická prognóza byla zvlášť počítána jak pro muže, tak pro ženy z toho důvodu, že struktura délky života těchto pohlaví je odlišná. Mužů se zpravidla rodí více, ale více jich v prvních letech života umírá a poměr mužů a žen se tak dorovnává.

Model pro výpočet počtu obyvatel v dalších letech je následující: *počet obyvatel v daném věku v následujícím roce = počet obyvatel ve věku o rok mladším **

pravděpodobnost dožití. Např. počet obyvatel ve věku 30 let v roce 2012 = počet obyvatel ve věku 29 let v roce 2011 * pravděpodobnost dožití (pravděpodobnost, že se člověk, který má v roce 2011 29 let, dožije roku 2012).

Pokud se počítá prognóza počtu obyvatel v následujících letech, tak dochází k posunu lidí v daném roce do dalšího období a vzniká tak prázdný (nezjištěný) prostor počtu obyvatel pro další období – neznáme počet dětí, které se v následujících letech narodí. Počet dětí ve věku nula (tedy těch, které se v daném roce narodí) se zjišťoval takto: byl znám *počet plodných žen (žen ve věku 15 – 44 let) a počet narozených dětí (ve věku nula let)* v dané oblasti v roce 2010. Z toho byla zjištěna *míra plodnosti (počet narozených dětí na jednu ženu v plodném věku)* pro rok 2010 a bylo počítáno s tím, že se tato míra až do konce sledovaného období (rok 2030) nezmění. Za těchto předpokladů bylo vypočteno, kolik se narodí dětí v roce 2011 a dále pro každý rok až do konce sledovaného období. Demografická prognóza byla tvořena zvlášť pro muže a ženy. Abychom zjistili, kolik se v daném roce narodí mužů a kolik žen, byl počet narozených dětí násoben hodnotou 0,51 pro muže, resp. 0,49 pro ženy (počet dětí mužského pohlaví bylo v rámci celého kraje 51 % z celkového počtu narozených dětí v roce 2010).

3.1 Nezaměstnanost

Pro identifikaci regionálních rozdílů v míře nezaměstnanosti mezi obcemi spadajícími do Ostravské aglomerace a zbylou částí kraje bylo použito statistických charakteristik (průměr, medián, směrodatná odchylka a mezikvartilové rozpětí). Jsou uvedeny v tabulce níže.

Rok	Průměr			Medián		
	kraj	aglom.	mimo	kraj	aglom.	mimo
1995	4,82	4,24	5,37	4,40	3,92	5,13
2000	11,84	10,94	12,71	11,55	11,00	12,52
2005	14,62	12,83	16,33	13,47	12,44	15,57
2010	13,32	10,92	15,61	12,15	10,64	15,14
Rok	Směrodatná odchylka			Mezikvartilové rozpětí		
	kraj	aglom.	mimo	kraj	aglom.	mimo
1995	2,48	1,90	2,83	2,93	1,99	3,34
2000	3,75	2,82	4,30	4,78	3,63	5,49
2005	5,22	3,49	6,01	5,56	4,07	8,44
2010	5,10	2,54	5,83	6,18	3,55	7,37

3.4 Kriminalita

Index kriminality je počet trestných činů na 10 000 obyvatel daného území.

3.5 Index sociální problémovosti

Pro vyhodnocení sociálně slabých oblastí byl sestaven speciální **index sociální problémovosti**. Pro obce MSK byl počítán index socioekonomické problémovosti na základě z-score z následujících indikátorů:

- **Sociodemografických charakteristik:** hrubá míra migračního salda, hrubá míra přirozeného přírůstku, průměrný věk, naděje na dožití muži/ženy, index stáří, hustota obyvatelstva
- **Socioekonomických charakteristik:** hmotná nouze, míra nezaměstnanost, dlouhodobá nezaměstnanost, míra podnikatelské aktivity.

4.1 Obsazená pracovní místa

Počty zaměstnanců (2005): Do tohoto počtu nezahrnujte zaměstnance, kteří jsou příslušníky ve služebním poměru (vojáci z povolání, příslušníci bezpečnostních sborů, celní správy, vězeňské služby a justiční stráž). **Počty zaměstnanců (od 2006):** Do tohoto počtu nezahrnujte pouze zaměstnance, kteří jsou příslušníky ve služebním poměru podle zákona č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách České republiky, ve znění pozdějších předpisů. **Obsahuje místa dle pracovní smlouvy.**

METODIKA ROZDĚLENÍ DOTACÍ Z ROZPOČTU REGIONÁLNÍ RADY

Regionální operační program NUTS 2 Moravskoslezsko 2007-2013

Prioritní osy	1. Regionální infrastruktura a dostupnost	2. Podpora prosperity regionu	3. Rozvoj měst	4. Rozvoj venkova
Oblasti podpory	1.1 Rozvoj regionální silniční dopravní infrastruktury 1.2 Rozvoj a dostupnost letiště Ostrava 1.3 Rozvoj dopravní obslužnosti 1.4 Infrastruktura integrovaného záchranného systému a krizového řízení	2.1 Infrastruktura veřejných služeb 2.2 Rozvoj cestovního ruchu 2.3 Podpora využívání brownfields 2.4 Marketing regionu	3.1 Rozvojové póly regionu 3.2 Subregionální centra	4.1 Rozvoj venkova

- Výše uvedené rozdělení je oficiálním rozdělením ROP MS na prioritní osy a oblasti podpory. Nicméně pro účely Socioekonomického atlasu kraje byly vytvořeny specifické oblasti, které byly předmětem zkoumání územního rozložení dotací ROP MS.
- Uvedené částky vyjadřují dotaci z rozpočtu Regionální rady, která se skládá z dotace Evropského fondu pro regionální rozvoj (ERDF), případně i ze státního rozpočtu.
- Jsou zobrazeny projekty jak ukončené a proplacené, tak i projekty v realizaci. Zároveň jsou zde uvedeny projekty, které byly schváleny (doporučeny k financování) a se kterými se připravuje Smlouva o poskytnutí dotace.
- Všechny tabulky a mapy popisují stav projektů ke 2. 4. 2012, údaje jsou převzaty z Informačního systému MONIT7+. Jsou převzaty údaje ze sloupců Přehled financování - aktuální stav, tzn. u projektů doporučených k financování se jedná o požadovanou dotaci, u ostatních projektů o výši dotace ze Smlouvy/aktuálního dodatku Smlouvy (tedy nikoliv skutečně proplácené částky). Částky dotace jsou pro potřeby atlasu uváděny v mil. Kč a zaokrouhleny na dvě desetinná místa.
- Projekty jsou rozřazeny dle uvedeného místa realizace (obec nebo městská část), u projektů s více místy realizace je dotace rozdělena poměrově podle počtu míst realizace (viz dále).

5.1 Dotace do silniční infrastruktury

V případě, že příjemce projektem realizuje jeden úsek silnice, který prochází několika obcemi (tj. místy realizace), je dotace rozpočtena na území více míst realizace stejným podílem. V případě, že se v jednom projektu realizuje více úseků silnice, byly v dokumentaci projektu zjištěny u všech takových úseků stavební náklady a byl zjištěn podíl na celkových stavebních nákladech - tak byla každému úseku přidělena váha. Dotace Regionální rady na jednotlivých úsecích pak byla vypočtena součinem celkové dotace a získanou váhou daného úseku.

Trasování silnic je provedeno přibližně - při znázornění byl pouze brán v potaz údaj o obcích - místech realizace projektu.

5.2 Dotace do dopravních prostředků veřejné dopravy

Dotace do pořízení nových nízkopodlažních vozidel veřejné dopravy byly známy za projekty jednotlivých příjemců – tedy provozovatelů veřejné hromadné dopravy na území MSK. Na základě znalosti obslužných sfér jednotlivých dopravců byly znázorněny částky dotací a počty pořízených nízkopodlažních vozidel veřejné dopravy.

5.3 Dotace do cyklostezek

Trasování cyklostezek je provedeno přibližně - při znázornění byl pouze brán v potaz údaj o obcích - místech realizace projektu.

6.1 Dotace do cestovního ruchu

Dotace do cestovního ruchu jsou strukturovány na dotace do atraktivit cestovního ruchu a ubytovacích kapacit v cestovním ruchu. Jsou uvedené také dotace do těchto dvou kategorií dle oblastí Integrovaného plánu rozvoje území.

7.1 Dotace do sociálních služeb

Rozděleno na terénní a ambulantní služby a na pobytové služby, které obsahují podkapitulu transformačních projektů. **Terénní služby** jsou služby poskytované osobám, které vedou nebo jsou ohroženy rizikovým způsobem života. Cílem služby je tyto osoby vyhledávat a minimalizovat rizika jejich způsobu života. **Pobytová služba** je poskytovaná osobám, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné osoby. **Transformační projekty** jsou zaměřené na deinstitucionalizaci služeb sociální péče, zejm. vytváření chráněného bydlení.

8.1 Dotace do mateřských a základních škol a 8.2 Dotace do středních škol

Dotace do mateřských, základních a středních škol jsou rozčleněny na dotace do: modernizace vybavení škol, výstavby a rekonstrukce škol a školských zařízení, revitalizace prostor okolo školy, zvláště budování a rekonstrukce školních hřišť.

8.3 Dotace do volnočasových aktivit a občanské vybavenosti

Dotace do volnočasových aktivit a občanské vybavenosti se dělí na dotace na pořízení vybavení a majetku, regenerace a revitalizace objektů a území.

9.1 Integrované přístupy v ROP Moravskoslezsko - IPRM a IPRÚ

Dotace do **integrovaných plánů rozvoje území** jsou určeny do třech lokalit – Jablunkovsko, Jesenicko a Ostravice, všem lokalitám byla určena stejná částka (138 mil. Kč). Dotace do IPRÚ míří na projekty cestovního ruchu. Dotace do **integrovaných plánů rozvoje měst** jsou určeny statutárním městům Ostrava, Havířov, Karviná, Opava a Frýdek-Místek, prostředky na IPRM jsou alokovány v EUR, dělí se na tematické a zonální IPRM a podle toho jsou zaměřeny na typy projektů, uvedené v podkapitole 9.1.

9.2 Dotace do oblastí ostatní regionální infrastruktury, zdravotnictví a regenerace brownfields v MSK

Byly zde zařazeny dotace do projektů na zvýšení bezpečnosti dopravy, výzev na investice do povodněni zničených místních komunikací, projektů na Letišti Leoše Janáčka Ostrava (s místem realizace v Mošnově), projektů na modernizaci přestupních terminálů veřejné dopravy a na inteligentní dopravní systémy. Dále se také jednalo o projekty do oblasti zdravotnictví, integrovaného záchranného systému a regenerace brownfields

ZÁVĚR

Moravskoslezský kraj je specifický unikátní polycentrickou strukturou Ostravské aglomerace, která soustřeďuje 80 % obyvatelstva regionu a 87 % obsazených pracovních míst v kraji. Geografické rozmístění dosud přidělených dotací ROP Moravskoslezsko vyznívá příznivě pro vnitroregionální soudržnost – v Ostravské aglomeraci bylo investováno 70 % celkové dotace dosud přidělené do Moravskoslezského kraje. V oblasti cestovního ruchu a investic do regionální silniční infrastruktury je situace pro periferní části kraje ještě příznivější (58 % prostředků do aglomerace).

Jedinečnost, specifičnost a síla Ostravské aglomerace jako hlavního hnacího motoru celého regionu by se měla promítnout při přípravě nového programového období Kohezní politiky EU 2014 – 2020.

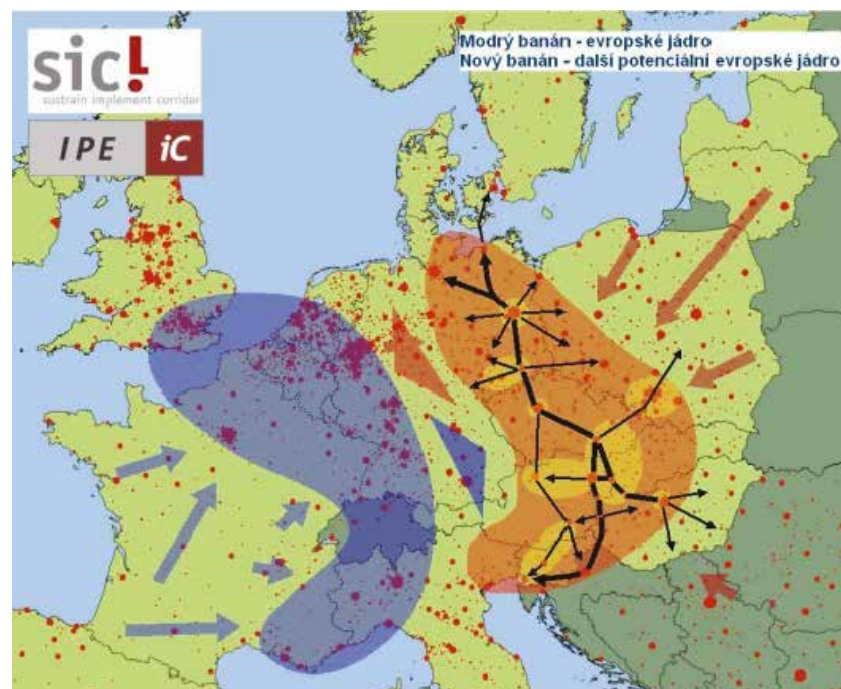
Vnější vztahy sídelní struktury na evropské úrovni

Oblast Ostravské aglomerace a metropolitní oblasti Katowice patří k potenciálně nejlépe integrovaným přeshraničním prostorům ve střední Evropě. Cílem regionální rozvojové politiky by tedy mělo být dobudování návaznosti rozvojových os, které by vytvořily trojúhelník Ostravská aglomerace – Katowická aglomerace – funkčně urbanizovaný prostor Bielsko-Biała.

Dokument Evropské komise „European Spatial Development Perspective“ (ESDP - Perspektiva územního rozvoje Evropy, schválená v roce 1999 na neformálním setkání ministrů zemí EU v Postupimi) popisuje rozvojový potenciál periferních oblastí, stejně jako nebezpečí koncentrace v jádrových oblastech. Polycentrické pojetí je vnímáno jako strategie na vyřešení současného nežádoucího rozdělení evropského prostoru na jádro a periferii. Koncept polycentrického rozvoje je nutné věnovat pozornost proto, aby byl zajištěn vyvážený vývoj regionů, neboť Evropská unie je plně integrována v globální ekonomice. Polycentrická struktura osídlení pomáhá vyhnout se ekonomické a demografické koncentraci v jádrových oblastech a napomáhá rovnoměrnějšímu vývoji regionů a lepšímu využití jejich ekonomického potenciálu. Větší zapojení regionů do globální ekonomiky pak zvyšuje konkurenceschopnost Evropské unie v globálním měřítku.

Existuje několik pohledů, jak koncept polycentrického rozvoje uvést do praxe. Jedním je posílení několika větších oblastí při integraci Evropské unie do globální ekonomiky včetně periferních oblastí, a to prostřednictvím nadnárodních strategií územního rozvoje. Druhým je posílení polycentrické struktury a lepší vyvážení metropolitních systémů a aglomerací a to prostřednictvím užší spolupráce mezi strukturálními politikami a politikami transevropských sítí (TEN) a zlepšení vazeb dopravních sítí na úrovni mezinárodní-vnitrostátní a regionální-místní.

V rámci Evropy je vymezen jeden jádrový prostor, který je charakterizován vysokou hustotou obyvatelstva, výskytem největších metropolitních oblastí s vysokou hustotou kvalitních dopravních sítí a velkou ekonomickou výnosností, který se nazývá Modrý banán. Ostravská aglomerace je součástí nové vize (záměru) žádoucího prostorově ekonomického rozvoje v Evropě, tzv. Nového banánu – viz obrázek (Veselý 2007).

Na základě výše zmíněných vazeb byl iniciován vznik Evropského seskupení pro územní spolupráci (ESÚS) s názvem TRITIA spojením čtyř regionů: Moravskoslezského kraje, Žilinského samosprávného kraje, Slezského a Opolského vojvodství. Jádrem ESÚS TRITIA je katowicko-ostravská aglomerace s osmi miliony obyvateli, s územím o ploše 34 000 kilometrů čtverečních zahrnující dvě metropolitní růstové oblasti (Katowice a Ostrava) a několik funkčních městských oblastí dle klasifikace ESPON (Opole, Bielsko-Biała a Žilina).

Vnější vztahy sídelní struktury na národní úrovni

Mezi klíčové vazby na národní úrovni patří rozvoj osídlení dle rozvojové osy jihozápadním směrem k Olomouci, který je posílen dobudováním dálnice D1. Rovněž nelze pominout rozvoj okrajových sídel na jihu kraje (konkrétně Frenštát pod Radhoštěm a Frýdlant nad Ostravicí) směrem na Rožnov pod Radhoštěm, Valašské Meziříčí a dále na Vsetín. Tato oblast patřila do Severomoravského kraje a stále přetrvávají některé funkce související s výkonem veřejné správy.

Rovněž koncept místních pracovištních systémů a funkčně urbanizovaných prostorů potvrzuje výše uvedené trendy, které ukazují na propojenost obou krajů (viz závěry projektu INTERREG IIIB – REPUS (Maier a kol., 2008)).

Doprava jako faktor rozvoje struktury osídlení

Struktura osídlení Moravskoslezského kraje byla kromě výskytu uhlí výrazně ovlivněná i terénním reliéfem tvořeným ve středu regionu Moravskou bránou, kterou prochází základní dopravní koridory evropského významu, ať již to byla Jantarová stezka v prvních čtyřech stoletích n. l., nebo v polovině 19. století "Severní dráha císaře Ferdinanda", která patřila k nejdůležitějším tratím habsburské monarchie. S tím souvisí i dobudování dálnice D1 v severojižním dopravním koridoru evropského významu daného reliéfem území.

Doprava je klíčovou sítí propojující jednotlivá sídla a v rámci sídel jednotlivé funkční prostory. Ovlivňuje jak výstavbu obytných celků, dostupnost služeb, tak i ekonomický vývoj celé oblasti. S vývojem společnosti a s rostoucím počtem obyvatel vzrůstá tlak na rychlejší a snadnější přemísťování osob, materiálu a informací, který se projevuje ve snaze budovat stále hustší dopravní síť a klíčové dopravní uzly. Doprava je klíčová z hlediska polycentrické struktury Moravskoslezského kraje.

Dopravní a spojové uzly

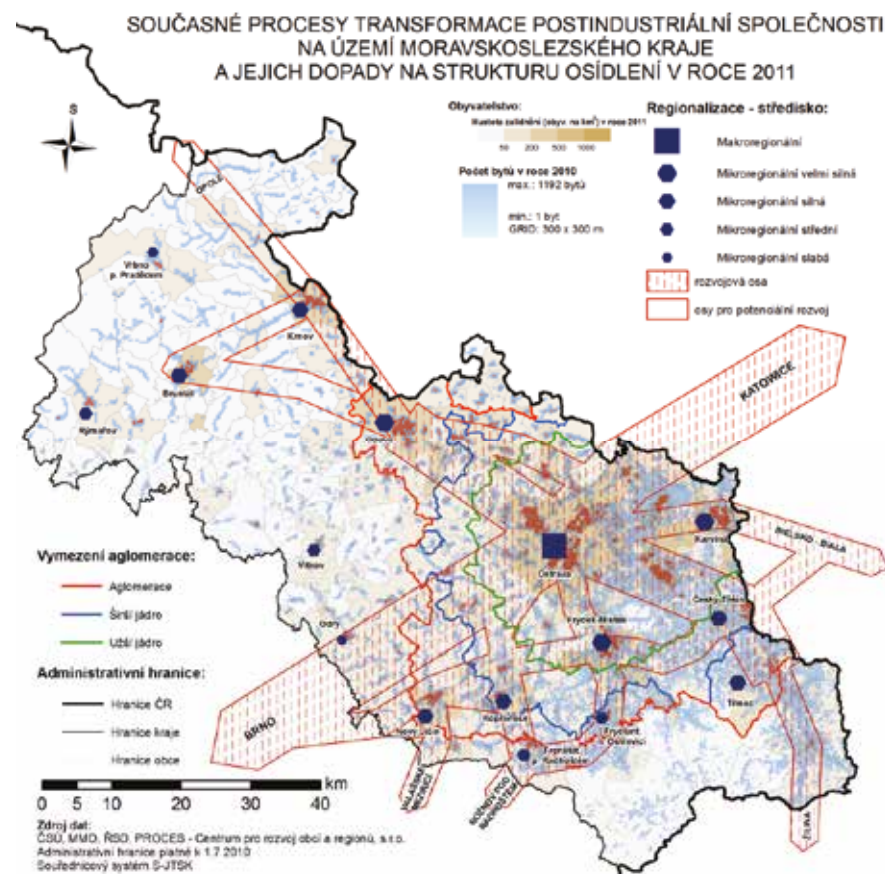
Ostrava hraje velmi významnou roli díky své výhodné morfologické poloze. Hlavním silničním uzlem je proto tzv. Slezský kříž, který má významnou roli jak ve vnitrostátní, tak i v mezinárodní dopravě. Severojižní směr vede Moravskou bránou a dále pak přes Ostravskou pánev. Je tvořen dopravním úsekem dálnice D47/D1 ze směru Nový Jičín – Bohumín (v mezinárodním měřítku Vídeň/A – Brno – Olomouc – Ostrava – Bohumín – Katowice/PL – Varšava/PL). Druhou část Slezského kříže tvoří východo-západní dopravní tah Krnov – Třinec (Krnov – Opava – Ostrava – Těšín – Žilina/SK) silnice R56, resp. 56.

Rozvojové osy osídlení v Moravskoslezském kraji

Základní rozvojová osa Moravskoslezského kraje probíhá severovýchodním směrem od Brna na Katowice. Při současné dostavbě dálnice se projevuje i zvýšená ekonomická atraktivita v okolí jejích sjezdů a existují již developerské projekty. Tyto aktivity jsou brzděny ekonomickou recesí, nicméně z hlediska dlouhodobého vývoje lze předpokládat, že i tento prostor se zahustí.

Druhá osa procházející od Třince přes Český Těšín, Ostravu, Opavu s užším napojením na Krnov je ovlivněna dlouhodobým rozvojem sídelní struktury a lze předpokládat, že její význam zůstane klíčový pro Moravskoslezský kraj. Tato vazba mezi Ostravou a Opavou bude zesílena po dokončení silničního tahu I/11. Lze předpokládat, že suburbanizační procesy posílí i alternativní rozvojovou osu přes Hlučín, Dolní Benešov a Kravaře. Po vybudování obchvatu Třince lze předpokládat rozvoj osídlení a napojení rozvojové osy na Žilinu. Snižuje se význam rozvojové osy Ostrava – Karviná z důvodu poklesu pracovních míst i počtu lidí ve městě Karviná. Pokud nebude dobudováno napojení Karviné na Bielsko-Bialou, bude se tato osa zeslabovat. Oproti tomu se bude rozvíjet osa Ostrava – Český Těšín – Bielsko-Biala.

Suburbanizační procesy rovněž posílí rozvojovou osu Ostrava – Frýdek-Místek – Frýdlant nad Ostravicí – Frenštát pod Radhoštěm, která se napojuje na Rožnov pod Radhoštěm, který je funkčně propojen s Frenštátem pod Radhoštěm (vyšší míra dojížděky do zaměstnání). Podobně je rozvojová osa Ostrava – Příbor – Nový Jičín – Hranice, která byla vytvářena historicky. Slabší napojení je mezi Novým Jičínem a Valašským Meziříčím, kde není dobudováno dostatečně kapacitní silniční napojení.

Pro udržení základní struktury osídlení v západní části kraje je klíčové podpořit potenciální rozvojovou osu Opava – Bruntál a Opava – Krnov, které vytvářejí potenciální rozvojový trojúhelník, který může stabilizovat ekonomickou situaci a tím i obyvatelstvo v tomto problematickém území. Další potenciální rozvojová osa by mohla být protažena z Krnova přes Prudník až do Opole. Možnosti této rozvojové osy by měly být dále rozpracovány, aby mohl být využit potenciál výraznější spolupráce s touto oblastí, která může navázat mimo jiné na společné historické kořeny Horního Slezska, kde Opole byla centrální metropolí a má podobnou německo-slovanskou minulost jako Opavsko. Výhodou je malá jazyková bariéra a podobný charakter sociálně kulturního dědictví. Území má obdobný charakter jako oblast Kravařska a Hlučínska („Prajzská“) se silným vlivem německého osídlení.

Ostravská aglomerace jako těžiště regionu

Pro další vývoj Moravskoslezského kraje bude mít ale určující význam vývoj v Ostravské aglomeraci. Pro aktuální vymezení Ostravské aglomerace byla použita analýza indikátorů s vysokou prostorovou validitou, které co nejpřesněji vypovídají o prostorové struktuře sídel a popisují základní funkční systémy struktury aglomerace. Jedná se o územně technickou strukturu, ekonomickou funkci území, sociálně demografickou strukturu a vazby a dopravní strukturu a její využívání.

Ostravská aglomerace vznikla na základě industriálních procesů souvisejících s těžbou černého uhlí a těžkým průmyslem. Rovněž klíčovým podnětem pro její rozvoj bylo v minulosti napojení na železniční síť a v současné době dobudování dálnice D1.

Území takto vymezené aglomerace bylo rozděleno na širší a užší jádro. Většina ekonomických aktivit se odehrává v užším jádru, které je bráno jako území s nejvyšší koncentrací sledovaných jevů. Je vymezeno obcemi Ostrava, Havířov, Hlučín, Orlová, Bohumín, Karviná a oproti dřívějšímu vymezení je toto území posíleno o Frýdek-Místek. V aglomeraci probíhá více než 80 % aktivit (tj. například pracovní příležitosti, počet bytů apod.) v rámci kraje.

Jedinečnost, specifická síla Ostravské aglomerace jako hlavního hnacího motoru celého regionu by se měla promítnout při práci na přípravě nového programového období Kohezní politiky 2014 – 2020.

Socioekonomická charakteristika a trendy v Moravskoslezském kraji

V letech 2000 až 2010 došlo k ztrátě obyvatel zejména u měst a větších obcí. Na úkor těchto obcí získávaly obyvatelstvo obce v jejich zázemí a nejbližším okolí. U některých takovýchto obcí došlo za desetileté období k nárůstu počtu obyvatel suburbanizací i o několik desítek procent. Projevilo se to i na dekoncentraci obyvatelstva na území kraje, kdy v roce 2011 bylo 50 % obyvatel kraje koncentrováno na větší ploše, než bylo evidováno v roce 1980.

Dalším důležitým jevem v současnosti je stárnutí populace. Roste podíl seniorů nad 65 let a vše nasvědčuje tomu, že se budou tyto procesy i nadále prohlubovat. S tímto poroste i tlak na kvalitní síť sociálních služeb a služeb pro seniory. Stárnutí populace ale není jediným sociálním problémem, se kterým se v současné době region potýká. Nezaměstnanost, špatná vzdělanostní struktura a kriminalita jsou problémem zejména v periferní části kraje a hrozí, že se situace bude i nadále zhoršovat.

Většina ekonomických aktivit probíhá v Ostravské aglomeraci a od roku 2005 do 2010 rostl počet pracovních míst zejména v této oblasti, přičemž na Ostravsku, Karvinsku i Třinecku zůstává průmysl stále velmi důležitým, ne-li stěžejním odvětvím hospodářství.

Geografické rozmístění dotací Regionálního operačního programu Moravskoslezsko

Cílem Regionálního operačního programu regionu soudržnosti Moravskoslezsko na období 2007 – 2013 je urychlit rozvoj regionu a zvýšit jeho konkurenceschopnost efektivnějším využitím jeho potenciálu. Tohoto cíle bude dosaženo zejména zvyšováním kvality života obyvatel a atraktivity regionu pro investory a návštěvníky, zlepšováním podmínek pro práci i volný čas, zejména modernizací dopravní infrastruktury a rozvojem dalších atributů spokojenosti obyvatel a návštěvníků regionu. Konkurenceschopnost regionu Moravskoslezsko bude posilována vytvářením příhodných podmínek pro podnikání a aktivním marketingem Moravskoslezského kraje. Pro naplnění tohoto cíle je na programové období 2007-2013 k dispozici 19 mld. Kč z prostředků Evropského fondu pro regionální rozvoj (ERDF) a ze státního rozpočtu ČR (prostředky je možno čerpat do roku 2015). Cílem tohoto atlasu bylo zobrazit a interpretovat geografické rozmístění dotací ROP Moravskoslezsko, které byly poskytnuty od roku 2007 do současnosti (stav ke 2. 4. 2012). Prostředky ROP Moravskoslezsko proudí do mnoha sfér života regionu - dopravní infrastruktury, veřejné dopravy, cestovního ruchu, školství, sociálních služeb, zdravotnictví, brownfields, rozvoje a zvýšení atraktivity měst a obcí apod.

V programu se rovněž zdůrazňují integrované přístupy pro financování investic, které mají dopad na územní alokaci prostředků v regionu. Velká statutární města (nad 50 tis. obyvatel) - prostřednictvím schválených integrovaných plánů rozvoje měst (IRPM) - tak mají alokovány prostředky na rozvoj svého území (15 % alokace ROP MS). Všechna tato města se nacházejí v Ostravské aglomeraci (vyjma Opavy jsou všechna města umístěna v užším jádře aglomerace).

Na základě Marketingové strategie cestovního ruchu MSK byla rovněž vymezena území, kterým byla přímo přidělena finanční alokace, se kterou disponují pro naplnění cílů integrovaných plánů rozvoje území (IPRÚ) v oblasti cestovního ruchu (cca 2 % alokace programu). Tato území, kde se realizuje IPRÚ, se nacházejí mimo Ostravskou aglomeraci. Z analýzy dat vyplynulo, že do jádra regionu – Ostravské aglomerace, která tvoří 40 % rozlohy kraje, ve které žije přes 80 % obyvatelstva a je vytvořeno 87 % pracovních míst - bylo dosud směřováno 70 % dotací ROP Moravskoslezsko. Větší územní koncentrace dotací byla zjištěna v infrastruktuře sociálních služeb (83 %) a v oblasti zdravotnictví (88 %). Rovněž projekty modernizace přepravních terminálů a inteligentních dopravních systémů byly prozatím realizovány pouze na území Ostravy a Opavy.

Absolutní koncentrace prostředků je pochopitelně alokována v oblasti investic na Letišti Leoše Janáčka Ostrava (s místem realizace Mošnov), a investic v oblasti integrovaného záchranného systému (projekt novostavby integrovaného bezpečnostního centra v Moravské Ostravě) - obě oblasti podpory mají ale nesporně celokrajský dopad.

Naopak dotace do regionální silniční infrastruktury, pořízení vozidel veřejné dopravy nebo v oblasti cestovního ruchu byly rozmístěny více ve prospěch území mimo aglomeraci (v aglomeraci pouze 58 % objemu dotací), což přispívá k upevnění hospodářské, sociální a územní soudržnosti regionu.

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
IPRM	Integrovaný plán rozvoje měst
IPRÚ	Integrovaný plán rozvoje území
MOS	Městská a obecní statistika
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MSK	Moravskoslezský kraj
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
OOP	Obvodní oddělení Policie ČR
ORP	Obec s rozšířenou působností
POÚ	Obec s pověřeným obecním úřadem
ROP MS	Regionální operační program regionu soudržnosti Moravskoslezsko
ŘSD	Ředitelství silnic a dálnic
SLDB	Sčítání lidu, domů a bytů
SO ORP	Správní obvod obce s rozšířenou působností
SO POÚ	Správní obvod obce s pověřeným obecním úřadem
VHD	Veřejná hromadná doprava
VŠPS	Výběrové šetření pracovních sil

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- FOLDYNOVÁ, I.; IVAN, I.; TVRDÝ, L. Trh práce a krize v Moravskoslezském kraji. IN: Sucháček, J (eds.) *Regionální rozvoj včera dnes a zítra*. Ostrava: VŠB-TU Ostrava, 2009. ISBN 978-80-248-1983-9.
- HAMPL, M. *Geografická organizace společnosti v České republice: transformační procesy a jejich obecný kontext*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta, Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, 2005.
- HORÁK, J., INSPEKTOR, T., KRAUSOVÁ, A., HRUŠKA-TVRDÝ, L. Sociálně rizikové lokality v Ostravě In: *Industriální město v postindustriální společnosti* (4. díl) Závěrečná monografie. Ostrava: ACCENDO – Centrum pro vědu a výzkum, o.p.s., 2011. ISBN: 978-80-904810-1-5.
- HRUŠKA-TVRDÝ, L., KUKULIAČ, P. a kol. *Socioekonomický atlas Ostravy*. Ostrava: ACCENDO – Centrum pro vědu a výzkum, o.p.s., 2011. ISBN: 978-80-904810-2-2.
- HRUŠKA-TVRDÝ, L., KUKULIAČ, P., HORÁK, J., FOLDYNOVÁ, I. *Současné procesy transformace postindustriální společnosti na území Moravskoslezského kraje a jejich dopady na strukturu osídlení v roce 2011*. Specializovaná mapa. Ostrava: VŠB-TU Ostrava, 2011. ISBN: 978-80-248-2557-1.
- HRUŠKA-TVRDÝ, L. a kol. *Studie sídelní struktury Moravskoslezského kraje*. Ostrava, 2012.
- HRUŠKA-TVRDÝ, L. *Změny ve struktuře osídlení a jejich dopad na rozvoj měst a regionů*. Ostrava: ACCENDO – Centrum pro vědu a výzkum, o.p.s., 2012. ISBN: 978-80-904810-4-6.
- IVAN, I.; TVRDÝ, L. *Sociodemografické faktory ovlivňující vzdálenost migrace a její vývoj*. Regionální studia. Praha: VŠE, 2008.
- MAIER, K. a kol. *Pomůcka pro pořizovatele územně analytických podkladů – Místní pracovištní systémy a funkční urbanizovaná území v ČR*. [online]. [cit. 2012-01-10]. Dostupné na: <http://www.mmr.cz/Uzemni-planovani-a-stavebni-rad/Stanoviska-a-metodiky/Pomucka-pro-porizovatele-uzemne-analytickych-podkl>.
- OUŘEDNÍČEK, M., TEMELOVÁ, J., POSPÍŠILOVÁ, L. (eds.) *Atlas sociálně prostorové diferenciacie České republiky*. Praha: Karolinum 2011. ISBN 978-80-246-1889-0.
- TVRDÝ, L. *Změny na trhu práce a perspektivy vzdělanosti*. Ostrava: VŠB-TU Ostrava, 2008. ISBN: 978-80-248-1729-3.
- VESELÝ, R. Rozvojové oblasti a osy v dokumentech územního rozvoje vybraných zemí střední Evropy IN *Příloha časopisu Urbanismus a územní rozvoj*, ročník 2007, číslo 5.

REJSTŘÍK

- cestovní ruch, 40, 52, 75
- cyklostezky, 48, 75
- cyklotrasy, 48
- deindustrializace, 12
- desindustrializace, 7, 16, 32
- doprava, 77
- dopravní a spojové uzly, 77
- dopravní struktura, 74
- dostupnost, 70, 75
- dotace, 44, 46, 48, 52, 56, 60, 62, 64, 68, 70, 72, 75
- ekonomická funkce území, 74
- heterogenizace, 12, 16
- hmotná nouze, 26
- index heterogenity, 16, 74
- index kriminality, 30, 74
- index sociální problémovosti, 74
- index stáří, 20
- indexem sociální problémovosti, 32
- industrializace, 10, 16
- Integrované bezpečnostní centrum, 70
- Integrované plány rozvoje území, 52
- Integrovaný plán rozvoje měst, 68
- Integrovaný plán rozvoje území, 68, 75
- intenzita migrace, 18
- koncentrace obyvatelstva, 12
- kongresová turistika, 40
- kriminalita, 30, 74
- kriminogenní faktory, 30
- makroregion, 76
- Marketingová strategie rozvoje cestovního ruchu v Moravskoslezském kraji, 52
- mateřské školy, 60, 75
- městská hromadná doprava, 46
- meziměstská hromadná doprava, 46
- migrace, 18
- míra nezaměstnanosti, 24
- Moravskoslezský kraj, 78, 85
- Nezaměstnanost, 78
- občanská vybavenost, 64, 75
- obsazená pracovní místa, 36
- Ostravská aglomerace, 10, 12, 36, 74, 78
- polycentrické pojetí, 76
- průmysl, 38
- regenerace brownfieldů, 70, 75
- regionální infrastruktura, 70, 75
- Regionální operační program Moravskoslezsko, 78, 82
- ROP Moravskoslezsko, 44, 46, 48, 52, 56, 60, 62, 64, 72, 78, 82
- rozložení obyvatelstva, 74
- rozvojové osy, 10
- sektor služeb, 38
- shrinking cities, 12
- sídelní struktura, 76
- silniční infrastruktura, 44, 75
- sociálně demografická struktura, 74
- sociálně slabé oblasti, 32
- sociální služby, 56, 75
- sociální stratifikace, 7
- Socioekonomické charakteristiky, 78
- stárnutí populace, 20, 74
- struktura osídlení, 10, 74
- střední školy, 62
- subregionální centra, 60, 64
- suburbanizace, 7, 12, 16, 32, 77, 78
- širší jádro, 10
- školská infrastruktura, 60
- transevropské sítě, 76
- územně technická struktura, 74
- užší jádro, 10
- věková pyramida, 20
- veřejná doprava, 75
- vnější vztahy, 76
- volnočasové aktivity, 64, 75
- vzdělanostní struktura, 28
- základní školy, 60, 75
- zdravotnictví, 70, 75

ABSTRAKT / ABSTRACT

Moravskoslezský kraj prochází od počátku 90. let 20. století cestou postprůmyslové proměny. Jeho rozvoj zároveň ovlivňují nové trendy, jako je globalizace, suburbanizace nebo úbytek obyvatelstva a změna jeho demografické struktury. Kraj je současně příjemcem dotací, směřovaných nejméně rozvinutým regionům prostřednictvím Kohezní politiky Evropské unie. Cílem Socioekonomického atlasu Moravskoslezského kraje je popsat procesy a jevy, kterými region v posledních 10 letech prochází, a současně zobrazit geografické rozložení dotací Regionálního operačního programu regionu soudržnosti Moravskoslezsko na období 2007-2013 (ROP Moravskoslezsko) v tomto regionu. První část atlasu ve čtyřech kapitolách mapuje sociální, demografické a ekonomické procesy v území. Druhá část se věnuje zobrazení a interpretaci územního rozložení dosavadní pomoci ze strukturálních fondů EU prostřednictvím ROP Moravskoslezsko v Moravskoslezském kraji. Jedná se o oblast dopravní infrastruktury, cestovního ruchu, infrastruktury sociálních služeb, školství, zdravotnictví, rozvoje měst a obcí a dalších oblastí. Současně je věnována pozornost charakteru a možnému potenciálu ostravské aglomerace. Ze studie vyplynulo, že geografické rozložení dotací ROP Moravskoslezsko je poměrně rovnoměrné. Dle absolutních hodnot sice nejvíce peněz plynulo do oblasti Ostravské aglomerace, avšak po přepočtu na obyvatele je podpořeno i mnoho obcí v periferních oblastech kraje. Do okrajových oblastí plynulo dostatečné množství prostředků mj. díky podpoře cestovního ruchu z ROP Moravskoslezsko. Kapitoly atlasu jsou tvořeny mapovými listy, které jsou propojeny s vývojovými grafy, a krátkým analytickým textem, podávajícím základní informace o rozložení a vývoji sledovaného jevu.

Since the beginning of the last decade of 20th century the Moravia-Silesian Region goes through a way of post-industry transformation. Its development is also affected by new trends, such as globalization, suburbanization or population decrease and a change of its demographic structure. The Region is a beneficiary of subsidies as well, targeted to the least developed regions through the EU Cohesion policy. The objective of the Socio-economic atlas of the Moravian-Silesian Region is to describe the processes and phenomena, which the region currently passes through within the last 10 years, and also shows a current geographic distribution of subsidies from the Regional Operational Programme of the Moravia-Silesia Cohesion Region within the period of 2007 – 2013 (ROP Moravia-Silesia) in the region. The first part of the atlas shows an overview of social, demographic and economic processes in the territory in four chapters. The second part is focused on presentation and interpretation of territorial distribution of existing help from the EU structural funds through ROP Moravia-Silesia in the Moravia-Silesia Region. There is involved the area of transport infrastructure, tourism, social services infrastructure, education, healthcare, urban and rural development and a development of other areas. Simultaneously the attention is also aimed to the character and a potential of Ostrava agglomeration. The survey has shown that the geographic distribution of subsidies from ROP Moravia-Silesia is quite uniform. On the basis of absolute figures, the most of financial resources were allocated into Ostrava agglomeration, but many municipalities in peripheral areas of the region are also supported according to recalculation per capita. Thanks to support of tourism from ROP Moravia-Silesia, the considerable amount of resources was also allocated into the peripheral areas. The chapters of the atlas are made up by map sheets, linked with flow and progress graphs and short analytical text providing basic information about distribution and progress of development of the monitored phenomena.

Autor: Lubor Hruška a kolektiv

Název: Socioekonomický atlas Moravskoslezského kraje

Místo a rok vydání: Ostrava, 2012, 1. vydání

Počet stran: 82

Vydalo: ACCENDO – Centrum pro vědu a výzkum, o.p.s.

Návrh obálky a grafická úprava Nika Chadzipanajotidisová a Ing. Radek Fújak
Odpovědný redaktor Ing. Michal Samiec
Nakladatel ACCENDO – Centrum pro vědu a výzkum, o.p.s.

ISBN 978-80-904810-6-0

SOCIOEKONOMICKÝ ATLAS

PRŮVODCE PRO EFEKTIVNÍ PLÁNOVÁNÍ INVESTIC NA ÚZEMÍ REGIONU MORAVSKOSLEZSKO

Udržitelný rozvoj území kraje a financování v transformující se společnosti. Role měst a aglomerace na udržitelném rozvoji kraje při nárůstu socioekonomických rizik

- **Jaké jsou ekonomické procesy v území?**
- **Která města prožívají dynamický rozvoj a která stagnaci?**
- **Která místa se vysídlují, kam a proč se lidé stěhují?**
- **Kde je největší koncentrace podnikatelských aktivit?**
- **Jak významnou úlohu zastává Ostravská aglomerace v regionu?**

Moravskoslezský kraj prochází od počátku 90. let 20. století transformací z průmyslového regionu na společnost služeb a průmyslu s vyšší přidanou hodnotou, která je ovlivněna procesy globalizace, suburbanizace, úbytku obyvatelstva v problémových oblastech, změny jeho demografické struktury, ekonomické polarizace obyvatelstva a nárůstu obyvatelstva v okolí velkých měst.

Cílem Socioekonomického atlasu Moravskoslezského kraje je popsat procesy a jevy, kterými region v posledních 10 letech procházel, a současně zobrazit geografické rozložení dotací z Regionálního operačního programu regionu soudržnosti Moravskoslezsko na období 2007-2013 (ROP Moravskoslezsko). Atlas tvoří podklady pro rozložení a směřování investic v novém programovém období EU 2014-2020.

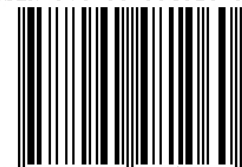
ACCENDO

ACCENDO – Centrum pro vědu a výzkum, o.p.s.
<http://accendo.cz/>

PROCES

PROCES – Centrum pro rozvoj obcí a regionů, s.r.o.
<http://rozvoj-obce.cz/>

ISBN 978-80-904810-6-0

9 788090 481060 >